

د پېدايښت کتاب - د تورات

شريف اول کتاب

د پېدايښت واقعه

۱) په شروع کېنې چې کله خُداي پاک ټول کائنات پېدا کړو، ۲) زمکه خالی وه او هيڅ په کېنې نه ؤو. سمندر هر څه گېر کړی ؤو. او هر څيز په توره تياره کېنې پټ وو او د خُداي پاک روح په اوبو حرکت کولو. ۳) بيا خُداي پاک حُکم وکړو چې، ”رنا دې شی،“ نو رنا شوه. ۴) خُداي پاک په دې ليدو خوشحاله وو. بيا هغه رنا د تيارې نه جدا کړه، ۵) او په رنا يې ”ورخ“ نوم کېښودو او په تياره يې ”شپه.“ شپه تېره شوه او سحر شو. دا وپرومبې ورخ وه. ۶) بيا خُداي پاک حُکم وکړو چې، ”د پاسنو او لاندينو اوبو تر مينځه دې فضا جوړه شی.“ ۷) نو هم داسې وشول. نو خُداي پاک فضا جوړه کړه چې لاندي اوبه د پاس اوبو نه جدا وي. ۸) هغه په دې چت ”آسمان“ نوم کېښودو. شپه تېره شوه او سحر شو. دا دوپمه ورخ وه. ۹) بيا خُداي پاک حُکم وکړو، ”د آسمان لاندي اوبه دې په يو ځای راغونډې شی، نو اوچه به رابنکاره شی.“ نو هم داسې وشول. ۱۰) هغه په اوچه ”زمکه“ نوم کېښودو او په يو ځای راغونډو شوو اوبو يې ”سمندر“ نوم کېښودو. او خُداي پاک د دې په ليدو خوشحاله وو. ۱۱) بيا هغه حُکم وکړو، ”زمکه دې هر قسم بوتی رازرغون کړی، هغه ټول بوتی چې غله او مېوه به کوی.“ نو هم داسې وشول. ۱۲) نو زمکې هغه هر قسم بوتی

زرغون کړل کوم چې غله او مېوه کوی او خُدائ پاک د دې په لیدو خوشحاله وو. (۱۳) شپه تېره شوه او سحر شو. دا درېمه ورځ وه. (۱۴) بیا خُدائ پاک حُکم وکړو، ”خُلبدونکی خیزونه دې په آسمان کبني رابنکاره شی چې ورځ د شپې نه جدا کړی او چې د ورځو، میاشتو او د کالونو دپاره نېشي، (۱۵) دا به په آسمان کبني زمکې ته خُلیږی. “ نو هم داسې وشول. (۱۶) نو خُدائ پاک هغه دوه غټ خُلبدونکی خیزونه جوړ کړل، نمر به د ورځې خُلیږی او سپوږمی به د شپې خُلیږی، هغه ستوری هم پیدا کړل. (۱۷) هغه دا خُلبدونکی خیزونه په آسمان کبني مقرر کړل چې زمکې له رڼا ورکوی، (۱۸) چې په ورځ او شپه باندې اختیار ولری او رڼا د تیارې نه جدا کړی. او خُدائ پاک د دې په لیدو خوشحاله وو. (۱۹) شپه تېره شوه او سحر شو. دا څلورمه ورځ وه. (۲۰) بیا خُدائ پاک حُکم وکړو، ”سمندر دې د پېر قسم ساه اخستونکی خیزونو نه پک شی او هوا دې د مارغانو نه پکه شی. “ (۲۱) نو خُدائ پاک غټې سمندری بلاگانې پیدا کړې، هر قسم ساه لرونکی خیزونه چې په اوبو کبني اوسیري او هر قسم مارغان یې پیدا کړل. او خُدائ پاک د دې په لیدو خوشحاله وو. (۲۲) او خُدائ پاک برکت ورکړو او د اوبو مخلوق ته یې وفرمائیل چې، ”پېر شی او سمندر پک کړی، “ او مارغانو ته یې وفرمائیل چې، ”زیات شی. “ (۲۳) شپه تېره شوه او سحر شو. دا پینځمه ورځ وه. (۲۴) بیا خُدائ پاک حُکم وکړو، ”زمکه دې هر قسم څاروی او خُنګلی، واره او غټ خُناور پیدا کړی. “ نو هم داسې وشول. (۲۵) نو خُدائ پاک دا ټول خُناور، څاروی او خزنده پیدا کړل او هغه د دې په لیدو خوشحاله وو. (۲۶) بیا خُدائ

پاک وفرمائیل، ”اوس به مونږ انسان د خپل صورت په شان جوړ کړو چې زمونږ په شان شی. هغوی به په کبانو، مارغانو او په ټولو ځناورو، څاروو او ځنگلی، وړو او غټو ځناورو باندې اختیار لری.“ (۲۷) نو خدای پاک بنی آدم پیدا کړل او د خپل صورت په شان یې جوړ کړل. هغوی یې نر او بنځه پیدا کړل، (۲۸) برکت یې ورکړو او وې فرمائیل، ”ډېر بچی پیدا کړئ، نو ستاسو اولاد به په ټوله دُنیا کېښې اوسپړی او زمکه به د هغوی په لاس کېښې وی. زه تاسو له په کبانو، مارغانو او په ټولو ځناورو باندې اختیار درکوم. (۲۹) ما تاسو له د خوراک دپاره هر قسم غله او هر قسم مېوې پیدا کړې دی، (۳۰) خو ټولو ځنگلی ځناورو او ټولو مارغانو له ما د خوراک دپاره وابښه او شنه بوتی پیدا کړی دی.“ نو هم داسې وشول. (۳۱) خدای پاک دا ټول څیزونه وکتل او هغه ډېر خوشحاله وو. شپه تېره شوه او سحر شو. دا شپږمه ورځ وه.

۲ (۱) نو داسې د ټول کائنات جوړېدل پوره شو. (۲) خدای پاک خپل ټول کارونه پوره کړل او په اوومه ورځ یې څه ونه کړل. (۳) هغه اوومې ورځې له برکت ورکړو او مقدسه یې وگرځوله، ځکه چې هغه په اوومه ورځ پېدايښت پوره کړو او څه یې ونه کړل. (۴) او داسې ټول کائنات پیدا شول.

د عدن باغ

کله چې مالک خدای، خدای پاک ټول کائنات جوړ کړل، (۵) په زمکه هیڅ قسم بوتی نه وو او هیڅ تخم زرغون

شوے نهُ وو، حُڪه چي هغهٔ باران نهُ وو وروليے او د زمڪي د
 ڪروندڀي هم خُوك نهُ وُو. (۶) خو اوبهُ به د زمڪي نه راوتلي
 او زمڪه به پي اوبهُ ڪوله. (۷) بيا مالڪ خُدائِ، خُدائِ پاڪ د
 زمڪي نه خُءُ خاوره واخستله او آدم پي ترڀي نه جوڙ ڪرو.
 خُدائِ پاڪ د هغهٔ په سپڀرمو ڪبني د ژوند ساه پو ڪڙه او آدم
 ژوندے نفس جوڙ شو. (۸) بيا مالڪ خُدائِ، خُدائِ پاڪ په
 عدن ڪبني يو باغ وڪرلو او هغه پيدا ڪڙے آدم پي په ڪبني
 مقرر ڪرو. (۹) هغهٔ هلته هر قسم بنائسته او مپوهداري وني
 راشني ڪرلي. هغهٔ د باغ په مينخ ڪبني ژوند وركوونڪي ونه او
 د بنهُ او بد پوهه وركوونڪي ونه ولگوله. (۱۰) په عدن ڪبني يو
 درياب به باغ اوبهُ ڪولو، د عدن بل طرف ته دا په څلورو
 سيندونو ڪبني تقسيم شوے وو. (۱۱) د وڙومبي سيند نوم
 فيسون دے، دا د حويلي ٽول مُلڪ نه تڀري. (۱۲) سوچه
 سرهُ زر، خوشبودار عطر او اونيكس ڪاني دلته ملاوڀري.
 (۱۳) د دوڀم سيند نوم جيحون دے، دا د ڪوش ٽول مُلڪ نه
 تڀري، (۱۴) درڀم سيند دجله دے، چي د اسور نمرخاتهُ
 طرف نه تڀري او څلورم د فرات سيند دے. (۱۵) مالڪ
 خُدائِ، خُدائِ پاڪ آدم په باغ عدن ڪبني مقرر ڪرو چي په
 باغ ڪبني ڪرل رڀل ڪوي او ساتنه پي ڪوي. (۱۶) مالڪ
 خُدائِ، خُدائِ پاڪ هغهٔ ته حُڪم وڪرو، ”تهُ د باغ د هرڀي وني
 مپوه خوڙے شي، (۱۷) خو د هغي وني نه بغير ڪومه چي د
 بنهُ او بد د پڙندگلو پوهه وركوي. چي هيڻڪله د هغي وني
 مپوه ونهُ خوڙي، ڪهُ تا وخوره، نو په هغه ورخ به مڙ شي.“
 (۱۸) بيا مالڪ خُدائِ، خُدائِ پاڪ وفرمائيل، ”د آدم دپاره
 يواڳي اوسبدل بنهُ نهُ دي. زهُ به د هغهٔ دپاره يوه بنهُ ملڪڙي
 جوڙه ڪڙم چي د هغهٔ مدد به ڪوي.“ (۱۹) نو هغهٔ د زمڪي نه

خه خاوره واخستله او ٲول خُناور او مارغان ٲي ترې نه جوړ کړل. هغه ٲي بيا آدم له راوستل چې وگوري چې خه نومونه ورباندې رډي، او آدم چې په هر ژوندی خيز خه نوم کښنودو نو هم هغه ٲي نوم شو. (٢٠) نو آدم په ٲولو مارغانو او خُناورو نومونه کښنودل، خو د آدم دپاره يوه بنه ملگرې نه وه ٲيدا شوې چې د هغه مدد وکړي. (٢١) بيا مالک خُدائ، خُدائ ٲاک په آدم دروند خوب راوستلو او چې آدم اوده شو، نو هغه د آدم نه يوه ٲوښتي راوويسته او هغه خائ ٲي ورله په غوښه ډک کړو. (٢٢) بيا مالک خُدائ، خُدائ ٲاک د آدم د ٲوښتي نه يوه بنه ٲيدا کړه او هغه له ٲي راوستله. (٢٣) نو آدم وفرمائيل، ”واه، دا هم زما په شان ده. او زما په شان بدن دے. د دې نوم ”بنه“ دے، خکه چې دا د بني آدم نه راويستلے شوې ده.“ (٢٤) په دې وجه به سرے خپل مور ٲلار ٲرږږدي او د خپلې بنه سره به يو خائ شي، او دواړه به يو بدن شي. (٢٥) سرے او بنه دواړه بريند وُو، خو د يو بل نه ٲي ٲرده نه کوله.

د بني آدم نافرمانی کول

٣ (١) مالک خُدائ، خُدائ ٲاک چې خومره خُناور ٲيدا کړی وُو مار په کښي د ٲولو نه چالاک وو. مار د بنه نه ٲيوس وکړو، ”دا رښتيا دی خه چې تاسو ته خُدائ ٲاک فرمائيلي دی چې د باغ د هرې يوې ونې مېوه مه خورئ؟“ (٢) بنه جواب ورکړو، ”مونږ ته په باغ کښي د هرې ونې نه د مېوې خوړلو اجازت شته، (٣) خو د هغه ونې د مېوې نه بغېر چې د باغ په مينخ کښي ده. خُدائ ٲاک مونږ ته

فرمائیلی دی چې د هغې ونې مېوه ونه خورئ او نه لاس وروړئ، که داسې مو وکړل نو مړه به شی. (۳) مار جواب ورکړو، ”تاسو به یقیناً نه مړئ. (۴) خدای پاک دا ځکه فرمائیلی دی، چې هغه ته پته ده که تاسو د دې مېوه وخوره نو ستاسو سترگې به وغړېږي، د خدای پاک په شان به شی او په بڼه او بد به پوهه شی. (۵) چې بنځې ونه ولیده نو په زړه کښې یې راغلل چې دا ونه دومره ښکلې ده، مېوه به یې څومره خوږه وی او څومره مزه به وکړی چې هوښیار شو. نو لږه مېوه یې ترې وشو کوله او وې خوړله. بیا یې لږه ترې نه خاوند له هم ورکړه ځکه چې هغه ورسره وو او هغه هم وخوره. (۶) چې دا یې څنگه وخوره، نو د دوی سترگې وغړېدلې او پته ورته ولگېده چې دوی خو بریند دی، نو دوی د اینځر پانې وگنډلې او ځانونه یې پرې پټ کړل. (۷) د ماښامی په نړۍ نړۍ هوا کښې دوی د مالک خدای، خدای پاک د راتلو آواز واورېدو، نو دوی په ونو کښې پټ شول. (۸) خو مالک خدای، خدای پاک آدم له آواز ورکړو، ”ته چرته یې؟“ (۹) هغه ورته وفرمائیل، ”ما په باغ کښې ستا د راتلو آواز واورېدو، نو زه ویرېدم او ستا نه پټ شوم، ځکه چې بریند وم.“ (۱۰) نو خدای پاک ترې تپوس وکړو، ”تا ته چا ووئیل چې ته بریند یې؟ تا هغه مېوه وخوره څه چې د کومې نه ما منع کړې وې؟“ (۱۱) آدم جواب ورکړو، ”کومه ښځه چې تا زما سره کړې ده هغې ما له هغه مېوه راکړه، نو ما وخوره.“ (۱۲) نو مالک خدای، خدای پاک د بنځې نه تپوس وکړو، ”تا ولې داسې وکړل؟“ هغې ورته وفرمائیل، ”زه خو مار دوکه کړم او ما وخورله.“

د خُداي پاك د اِنصاف فېصله كول

١٣) بيا مالِك خُداي، خُداي پاك مار ته وفرمائيل، ”د دې

كار په وجه به ستا دا سزا وي، په ټولو خُناورو كېنې به

صِرْف تَه لعنتي شي. د اوس نه به په خپته تلل كوي او چې

ترخو ژوندې يې خاورې به خورې. (١٥) زه به ستا او د

بښې په مينځ كېنې دشمني پېدا كړم، د هغې او ستا اولاد به

همېشه دشمنان وي. هغه به ستا سر چخني كوي او تَه به هغه

په پونده چيچي. (١٦) او هغه بښې ته وفرمائيل، ”زه به ستا

د اُميدواري تكليف او د ماشوم د زېږېدو درد زيات كړم. خو

د دې باوجود، ستا شوق به خپل خاوند ته وي او هغه به په تا

اختيار لري. (١٧) او هغه آدم ته وفرمائيل، ”تا د بښې خبره

ومنله او هغه مېوه دې وخوره چې د كومې نه ما منع كړې

وي. ستا د عمل په وجه زمكه لعنتي شوه. د خپل خوراك

دپاره به تَه ټول عمر په دې زمكه سخته خواري كوي. (١٨) دا

به ازغي او مركونډي زرغونوي او تَه به خنكلي بوتې خورې.

(١٩) د سخت محنت او د تندي په خولو به خپله روتې گتې.

تاسو د خاورو نه جوړ يئ او بيا به خاورې شي. (٢٠) آدم په

خپله بښه حوا نوم كېښودو، ځكه چې هغه د ټولو بنيادمو

مور وه. (٢١) نو مالِك خُداي د آدم او د هغه د بښې دپاره د

خُناورو د څرمنې نه جامې جوړې كړې او ور وايي غوستي.

د حضرت آدم او بي بي حوا د باغ عدن نه شړل

٢٢) بيا مالِك خُداي، خُداي پاك وفرمائيل، ”بني آدم زمونږ

په شان شوې دې او اوس د بښه او بد پوهه لري. داسې ونه

شي چې هغه خپل لاس اوږد نه كړي او د ژوند وركونكي ونې

نه مېوه وخورى، او تل ژوندې پاتې شى. “ (۲۳) نو مالک خُداى، خُداى پاک هغه د عدن باغ نه وشړلو او د هغه زمکې کړلو رېبلو ته يې ولېږلو چې د کومې د خاورې نه جوړ وو. (۲۴) آدم يې بهر کړو او د باغ نمرخاته طرف ته يې د وزرو والا مخلوق او يوه اور لرونکې توره ودروله چې هر طرف ته به تاوېده، چې د ژوند د ونې د لارې حفاظت وکړي.

قائِن او هابيل

۴ (۱) بيا آدم د حوا سره ځملاستو، نو هغه اُميدواره شوه. او يو زوى يې وشو او وې فرمائيل، ”مالک خُداى زما مدد وکړو او زما زوى وشو.“ نو هغې پرې قائن نوم کېښودو. (۲) وروستو يې بيا يو بل زوى، هابيل وشو. هابيل شپون شو، خو قائن زميدار وو. (۳) څه موده پس، قائن د خپل فصل څه حصه راوړه او د مالک خُداى په حضور کېښې يې پېش کړه. (۴) بيا هابيل د خپلو گڼو وپرومبې گڼوږمې راوستو او حلال يې کړو او د ټولو نه ښه اندامونه يې د مالک خُداى په حضور کېښې پېش کړل. مالک خُداى د هابيل نه رضا شو او د هغه قربانى يې خوښه شوه، (۵) خو قائن او د هغه قربانى يې نامنظوره کړه. قائن د غصې نه تک سور شو او تندې يې تريو کړو. (۶) بيا مالک خُداى قائن ته وفرمائيل، ”ته ولې دومره غصه يې؟ تا ولې تندې دومره تريو کړې دې؟ (۷) که تا ښه کړى وې، نو ته به مسکې وې، خو تا بد کړى دى، نو گناه په تا حمله کولو ته تياره ده. دا په تا حکم چلول غواړي، خو ته پرې خامخا غالب شه.“ (۸) بيا قائن خپل ورور هابيل ته ووئيل، ”څه چې بهر پټو ته لار شو.“ کله چې

دوئ په پټو کبني ټو، قاین په خپل ورور حمله وکړه او وې وژلو. (٩) مالک خدای د قاین نه تپوس وکړو، ”ستا ورور هابیل چرته دے؟“ هغه جواب ورکړو، ”ما ته پته نشته، ولې د ورور خیال ساتل زما کار دے څه؟“ (١٠) بیا مالک خدای هغه ته وفرمائیل، ”دا تا څه وکړل، ستا د ورور وینه ما ته د زمکې نه فریاد کوی لکه چې بدل اخستل غواړی. (١١) په تا دې لعنت وی. او د زمکې کرل ربیل دې په تا نور بند وی ځکه چې تا خپل ورور ووژلو او د هغه وینه دې په زمکه باندې توئ کړه. (١٢) کله چې ته یوې کوې، نو زمکه به هیڅ پیداوار نه درکوی، ته به بې کوره یې او په زمکه به یو ځای بل ځای گرځي.“ (١٣) نو قاین مالک خدای ته وویل، ”دا سزا زما د برداشت نه بهر ده. (١٤) ته ما د زمکې نه وباسې او زه به ستا د مخ نه پناه شم، زه به بې کوره یم او په زمکه به یو ځای بل ځای گرځم، که څوک مې وگوری نو ما به ووژنی.“ (١٥) خو مالک خدای جواب ورکړو، ”داسې نه ده، که څوک تا ووژنی، نو اووه کسان به په بدل کبني وژلے شی.“ نو مالک خدای په قاین یوه نښه ولگوله چې خلقو ته پته وی چې څوک یې گوری نو نه به یې وژنی. (١٦) نو قاین د مالک خدای د حضور نه لرې لاړو او د عدن نمرخاته طرف ته په یوه علاقه کبني اوسېدو چې نوم یې ”مسافر“ وو.

د قاین اولاد

(١٧) قاین د خپلې ښځې سره ځملاستو او یو زوی یې وشو او حنوک نوم یې پرې کېښودو. بیا قاین یو ښار جوړ کړو او په دې ښار یې هم ”حنوک“ نوم کېښودو. (١٨) د حنوک نه عیراد پیدا شو، هغه د محویا اېل پلار وو، او د محویا اېل زوی

متوسا اہل پیدا شو، چي هغه د لمک پلار وو. (۱۹) د لمک دوه
 بنځي يوه عده او بله ضيله وه. (۲۰) د عده نه يابل پیدا شو،
 چي د هغه خلقو پلار وو چي څاروی ساتی او په خېمو کښي
 اوسېری. (۲۱) د هغه ورور یویل وو، هغه د هغو ټولو
 موسیقارانو پلار وو چي رباب او شپېلی غږوی. (۲۲) د ضيله
 نه ټویل قاین پیدا شو، چي هغه به د پیتلو او اوسپني نه هر
 قسم آوزار جوړول. د ټویل قاین خور نعمه وه. (۲۳) لمک
 خپلو بنځو ته ووئیل، ”عدې او ضيلې، زما خبره واورئ، ما
 یو زلمے وژلے دے ځکه چي هغه زه وهلے وم. (۲۴) که د
 قاین د وژلو په بدل کښي اووه کسان وژلے شی، نو زما د
 وژلو په بدل کښي به اووه اویا کسان ووژلے شی.“

شیت او انوش

(۲۵) د آدم او حوا یو بل زوی وشو. هغي وفرمائیل، ”خُدائ
 پاک د هابیل په ځای ما له یو زوی راکړے دے، هغه هابیل
 کوم چي قاین وژلے وو.“ نو په هغه یي شیت نوم کښنودو.
 (۲۶) د شیت یو زوی وشو چي په هغه یي انوش نوم کښنودو.
 نو د دې نه پس خلقو د مالک خُدای نوم په عبادت کښي
 اخستل شروع کړل.

د حضرت آدم اولاد

۵ (۱) دا د آدم د اولاد نسب نامه ده. کله چي خُدای پاک
 بنی آدم پیدا کړو، هغه یي د خپل ځان په شان پیدا کړو. (۲)
 هغوی یي نر او بنځه پیدا کړل، بختور یي کړل او ”بنی آدم“
 نوم یي پرې کښنودو. (۳) کله چي آدم د یو سل دېرشو کالو

وو، نو د هغه يو زوى وشو چې د هغه په شان وو او شيث
 نوم يې پرې كېښودو. (۴) د دې نه پس آدم اته سوه كاله نور
 ژوندې وو. د هغه نور بچى هم پېدا شول (۵) او د نهه سوه
 دېرشو كالو په عمر كېښې په حق ورسېدو. (۶) كله چې شيث
 د يو سل پينځو كالو وو، د هغه زوى انوش پېدا شو، (۷) هغه
 نور اته سوه اووه كاله ژوندې وو. د هغه نور بچى هم پېدا
 شول، (۸) او د نهه سوه دولسو كالو په عمر كېښې په حق
 ورسېدو. (۹) كله چې انوش د لس كم سلو كالو وو، د هغه
 زوى قېنان وشو، (۱۰) او انوش نور اته سوه پينځلس كاله
 ژوندې وو. د هغه نور بچى هم پېدا شول (۱۱) او د نهه سوه
 او پينځو كالو په عمر كېښې په حق ورسېدو. (۱۲) كله چې
 قېنان د اوياءو كالو وو، د هغه يو زوى محلل اېل پېدا شو، (۱۳)
 او قېنان نور اته سوه څلوېښت كاله ژوندې وو. د هغه نور
 بچى هم پېدا شول (۱۴) او د نهه سوه لسو كالو په عمر كېښې
 په حق ورسېدو. (۱۵) محلل اېل د پينځو شپېتو كالو وو، چې د
 هغه زوى يارد پېدا شو، (۱۶) او هغه نور اته سوه او دېرش
 كاله ژوندې وو. د هغه نور بچى هم پېدا شول (۱۷) او د پينځه
 كم نهه سوو كالو په عمر كېښې په حق ورسېدو. (۱۸) چې كله
 يارد د يو سل دوه شپېتو كالو وو، د هغه زوى حنوك وشو،
 (۱۹) او بيا نور اته سوه كاله ژوندې وو. د هغه نور بچى هم
 پېدا شول (۲۰) او د نهه سوه دوه شپېتو كالو په عمر كېښې په
 حق ورسېدو. (۲۱) كله چې حنوك د پينځو شپېتو كالو وو، د
 هغه زوى متهوشله پېدا شو. (۲۲) د دې نه پس، حنوك درې
 سوه كاله د خدائى پاك په ملگرتيا كېښې ژوندې وو او نور
 بچى يې هم پېدا شول. (۲۳) د هغه ټول عمر درې سوه پينځه
 شپېته كاله وو. (۲۴) حنوك خپل ژوند د خدائى پاك په

ملگرتيا کبني تهر کړو او د هغې نه پس خلقو ونه ليدو، ځکه چې هغه خدای پاک خپل ځان ته پورته اوچت کړو. (۲۵) کله چې متهوشله د يو سل اووه اتيا کالو وو، د هغه زوی لمک پيدا شو، (۲۶) او هغه نور اووه سوه او دوه اتيا کاله ژوندی وو، د هغه نور بچی هم پيدا شول (۲۷) او د نهه سوه نهه شپيتو کالو په عمر کبني په حق ورسېدو. (۲۸) کله چې لمک د يو سل دوه اتيا کالو وو، د هغه يو زوی وشو، (۲۹) لمک ووئيل، ”دا ماشوم به مونږ له د مالک خدای لعنتی کړی شوې زمکې د سختې خوارۍ نه آرام راکړی.“ نو د هغه نوم يې نوح کېښودو. (۳۰) لمک نور پينځه کم شپږ سوه کاله ژوندی وو. د هغه نور بچی هم پيدا شول (۳۱) او د اووه سوو اووه اوياءو کالو په عمر کبني په حق ورسېدو. (۳۲) د پينځو سوو کالو عمر نه پس د نوح درې زامن وشول، شيم، حام او يافت د دوی نومونه وو.

د بنی آدم بد عملونه

۶ (۱) کله چې بنی آدم په ټوله دنيا کبني خواره شول، نو د دوی لويه پيدا کېدې، (۲) نو څه آسمانی مخلوق دا بنائسته پېغلې ولېدې، د خوښې پېغلې يې ترې بوتلې او واده يې کړې. (۳) بيا مالک خدای وفرمائيل، ”زه به بنی آدم نه پرېږدم چې هغوی دې همپشه دپاره ژوندی وی، دا فانی مخلوق دی. د نن نه پس به دوی د شپږ شلو کالو نه زیات ژوندی نه وی.“ (۴) په هغه ورځو کبني او هم داسې وروستو، په زمکه دېوان وو چې هغوی د بنيادمو د ښځو او د آسمانی مخلوق بچی وو. هغوی د هغه وخت تکړه او مشهور خلق وو. (۵) چې کله

مالک خدائ وکتل چي هر يو کس په دُنیا کښي بدعمله وو او هر وخت د دوي خيالونه بد وو، (۶) نو هغه په خپلو کړو پښېمانه شو چي دوي يې پېدا کړل او په زمکه يې آباد کړل. د هغه زړه مات شو (۷) نو هغه وفرمائيل، ”زه به دا خلق چي ما پېدا کړي دي د زمکي د مخ نه لرې کړم او ورسره خُناور او مارغان هم، ځکه چي زه ډېر پښېمانه يم چي ما دوي پېدا کړل.“ (۸) خو مالک خدائ د نوح نه رضا وو.

حضرت نوح

(۹-۱۰) دا د نوح قيصه ده. د هغه درې زامن وو، شيم، حام او يافت. نوح هيڅ غلطي نه وه کړې او د خدائ پاک په ټول مخلوق کښي هغه اېک يو نېک او صادق سپرې وو. هغه د خدائ پاک سره ملگرتيا وه، (۱۱) خو نور ټول خلق د خدائ پاک د سيدها لارې نه لري وو او هر طرف ته زور او ظلم وو. (۱۲) خدائ پاک چي دُنیا وکتله نو د خلقو د بدعمرلي نه پکه وه، ځکه چي خلق د سيدها لارې نه لرې وو. (۱۳) خدائ پاک نوح ته وفرمائيل، ”ما د ټولو بنيادمو د ختمولو فېصله کړې ده. زه به دوي ټول تباه کړم، ځکه چي دُنیا د دوي د بدعمرلي نه پکه ده. (۱۴) د ځان دپاره د ښه لرگي نه يوه لويه کشتي جوړه کړه، کوټي په کښي جوړې کړه او دننه او بهر يې په تارکولو لېوه کړه. (۱۵) دا کشتي يو سل پينځه څلوېښت گزه اوږده، څليريشت گزه پلنه او څوارلس گزه اوچته جوړه کړه. (۱۶) کشتي له چت هم جوړ کړه او چت يې د سر نه اوولس انچي په ترڅ جوړ کړه. دا درې چتيزه جوړه کړه او يو طرف ته دروازه هم په کښي پرېږده. (۱۷) گوره، زه به يو سېلاب راولم چي په زمکه ټول مخلوق تباه شي. هر ساه

لرونڪي ڇيڙ به مڙ شي، (۱۸) خو زه تا سره لوظ کوم، د
 خپلي بنڃي سره ڪشتي ته وڃڙه، خپل زامن او د هغوي
 بنڃي هم وڃڙوه. (۱۹-۲۰) د هر قسم ڄناورو او مارغانو نه
 يو نر او يوه بنڃه هم ڪشتي ته وڃڙوه، ڇي د دوي نسل باقي
 پاتي شي. (۲۱) د ڄان او دوي ڊپاره هر قسم خوراڪ راجمع
 ڪڙه. (۲۲) نو نوح هم هغه شان وڪڙل ڇي ڄنگه ڄدائي پاڪ
 حڪم وركڙي وو.

لوي سبلاڊ

۷ (۱) بيا مالڪ ڄدائي نوح ته وفرمائيل، ”د خپل ٽول بال
 بچ سره ڪشتي ته وڃڙه، ما ته پته ده ڇي يواڄي ته په ٽوله
 دنيا ڪبني هغه صادق سرے يي ڇي بنه عمل ڪوي. (۲) د
 هر قسم حلال ڄناورو نه اووه جوڙي واخله، خو د هر قسم
 حرام ڄناورو نه صرف يوه يوه جوڙه واخله. (۳) او هر قسم
 مارغانو نه هم اووه جوڙي واخله، د ڊي ڊپاره ڇي هر قسم
 ڄناور او مارغان په مخ د زمڪي ڙوندي پاتي شي. (۴) د نن
 نه اووه ورڃي پس به زه باران راولم ڇي ڄلوپنت شي او
 ڄلوپنت ورڃي به وريڙي، د ڊي ڊپاره ڇي ٽول ڙوندي د
 زمڪي د مخ نه ورك ڪڙم.“ (۵) نو نوح هغه هر ڄه وڪڙل ڇي
 ڄنگه مالڪ ڄدائي ورته حڪم وركڙي وو. (۶) نوح د شپڙو
 سوو ڪالو وو ڇي په زمڪه سبلاڊ راغلو. (۷) نو په هغه
 وخت نوح او د هغه بنڃه، د هغه زامن او د هغوي بنڃي
 ڪشتي ته وختل ڇي د سبلاڊ نه ڄان بچ ڪڙي. (۸) د هر
 قسم حلالو او حرامو ڄناورو او مارغانو او خزندو نه، جوڙه
 جوڙه نر او بنڃه (۹) نوح ڪشتي ته وڃڙول، لڪه ڇي ڄنگه

خُدائِ پاک حُکم ورکړې وو. (۱۰) اووۀ ورځې پس سېلاب
 راغلو. (۱۱) چې کله نوح د شپږو سوو کالو وو، نو د دوېمې
 میاشتې په اولسمه ورځ د زمکې لاندې د بې شمېره چينو
 خولې راخلاصې شوې او د آسمان ټولې طوفاني دروازې
 راخلاصې شوې، (۱۲) او په زمکه څلوېښت ورځې او شپې
 باران وشو. (۱۳) هم په هغه ورځ نوح او د هغه ښځه، د هغه
 درې زامن، شیم، حام او یافت او د هغوی ښځې ټول کشتی
 ته وختل. (۱۴) د دوی سره هر قسم څاروی او ځنگلی ځناور،
 واپه او غټ او هر قسم مارغان هم وو. (۱۵) د هر قسم
 ژوندی څیزونو جوړې د نوح سره کشتی ته وختلې، (۱۶) چې
 څنگه خُدائِ پاک حُکم ورکړې وو. بیا مالک خُدائِ په نوح
 پسې دروازه بنده کړه. (۱۷) څلوېښت ورځې په زمکه سېلاب
 وو، اوبه ډېرې زیاتې شوې او کشتی یې اوچته کړه. (۱۸) اوبه
 زیاتې شوې او کشتی د اوبو د پاسه گرځېده. (۱۹) اوبه دومره
 زیاتې شوې چې لوړ لوړ غرونه یې پټ کړل، (۲۰) اوبه دومره
 وختلې چې تقریباً د غرونو د سروونو نه اته گزه اوچتې شوې.
 (۲۱) په زمکه هر ژوندی څیز مړ شو، ټول مارغان، ځناور او
 ټول بنی آدم. (۲۲) په زمکه هر ژوندی مخلوق مړ شو. (۲۳)
 مالک خُدائِ هر ژوندی څیز د زمکې د مخ نه ورک کړو، بنی
 آدم، ځناور او مارغان. خو صرف نوح او هغه ژوندی
 څیزونه چې د هغه سره په کشتی کېنې وو ژوندی پاتې شول.
 (۲۴) او اوبه د یو نیم سل ورځو پورې نه کمېدلې.

د سېلاب ختمېدل

۸ (۱) نوح، د هغه بال بچ او هغه ټول ځناور کوم چې په

کشتی کبني ۋو د خدای پاک هېر نه ۋو، هغه په زمکه هوا
 راوستله، نو اوبه په کمېدو شوې. (۲) د زمکې لاندې د چينو
 خولې او د آسمان طوفاني دروازي بند شوې. باران ودرېدو،
 (۳) او اوبه ورو ورو په يو نيم سل ورځو کبني کمې شوې.
 (۴) د اوومې مياشتې په اولسمه ورځ کشتی د اراراط په
 علاقه کبني په يو غره ودرېده. (۵) اوبه کمېدې او د لسمې
 مياشتې په ورومې ورځ د غرونو څوکې راڅرگندې شوې.
 (۶) څلوېښت ورځې پس نوح د کشتي کرکي کولاو کره (۷)
 او يو کارغه يې والوځولو. هغه واپس رانه غلو، خو په هوا
 کبني تر هغې پورې اخوا دېخوا گرځېدو چې د زمکې نه اوبه
 اوچې شوې. (۸) په دې دوران کبني، نوح گوگوستکه
 والوځوله چې وگوري چې اوبه ختمې دی که نه، (۹) خو
 اوبو تر اوسه پورې زمکه پټه کړې وه او گوگوستکې د پښو
 لگولو ځای پېدا نه کړو. نو واپس راغله او نوح لاس بهر کړو
 او ځان سره يې کشتي کبني کښېنوله. (۱۰) د اووه ورځو
 انتظار نه پس هغه بيا گوگوستکه والوځوله. (۱۱) او په
 ماښامې کبني هغه ته واپس راغله او په مخوکه کبني يې شنه
 د زيتونو پاڼه نيولې وه. نو نوح ته پته ولگېده چې اوبه کمې
 شوې دی. (۱۲) هغه بيا نور اووه ورځې انتظار وکړو او يو
 ځل بيا يې گوگوستکه والوځوله، خو دا ځل واپس رانه غله.
 (۱۳) چې کله نوح د شپږو سوو او د يو کال شو، نو د ورومې
 مياشتې په ورومې ورځ، اوبه اوچې شوې. نوح د کشتي د
 چت يوه حصه کولاو کړه، نظر يې واچولو او چې يې وکتل
 نو زمکه په اوچېدو وه. (۱۴) د دوېمې مياشتې په اوويشتمه
 ورځ زمکه بېخي اوچه وه. (۱۵) نو خدای پاک نوح ته
 وفرمائيل چې، (۱۶) ”د خپلې بنځې، خپلو زامنو او د دوی د
 بنځو سره د کشتي نه بهر لاړ شه. (۱۷) ټول مارغان او ځناور

هم د ځان سره کوز کړه، چې نور بچی پیدا کړی او په ټوله زمکه باندې خواره شی. (۱۸) نو نوح د خپلې بښې، خپلو زامنو او د دوی د بښو سره د کشتی نه کوز شو. (۱۹) ټول ځناور او مارغان په خپله خپله پله کبښې د کشتی نه ووتل.

د حضرت نوح قربانی پېش کول

(۲۰) نوح یوه قربان‌گاه جوړه کړه چې مالک خدای ته قربانی پېش کړی، هغه د هر قسم حلالو ځناورو او مارغانو نه یو یو را ونيولو، او حلال یې کړل، او په قربان‌گاه کبښې یې وسوزول. (۲۱) د قربانی په خوشبو مالک خدای رضا شو او خپل ځان سره یې وفرمائیل، ”د بنی آدم د عمل په وجه به بیا زه هیڅکله زمکه نه لعنتی کوم، ما ته پته ده چې د ماشوموالی نه د دوی خیالونه خراب وی. بیا به ټول مخلوق تباہ نه کړم، لکه چې دا ځل مې تباہ کړی دی. (۲۲) چې تر کومې پورې دُنیا موجوده وی، کړل او ربېل به وی، یخنی او گرمی به وی، اوږمې او ژمې به وی، شپه او ورځ به وی د دُنیا تر آخره پورې به وی.“

د خدای پاک د حضرت نوح سره یو لوظ کول

۹ (۱) خدای پاک نوح او د هغه زامنو له برکت ورکړو او وې فرمائیل، ”آباد شی او ډېر بچی پیدا کړی، نو ستاسو اولاد به په ټوله دُنیا کبښې اوسېږی. (۲) ټول ځناور، مارغان، خزنده او کبان به ستاسو نه یرېږی، دا ټول ستاسو د اختیار لاندې دی. (۳) اوس دا ټول ځناور تاسو خوړلې شی او دغه شان شنه بوتی هم، دا ټول ستاسو د خوراک دپاره دی. (۴)

خو چي په کومه غوښه کښې وينه وي هغه به نه خورئ، دا ستاسو دپاره منع ده ځکه چې په وينه کښې ژوندون دے.

۵) که څوک بل کس قتلوي، زه به ورسره حساب کوم. که يو ځناور بنی آدم ووژني نو سزا به يې مرگ وي. ۶) ځکه چې خدای پاک د خپل ځان په شان بنی آدم جوړ کړے دے. که څوک د بنی آدم وينه تويوي، په بدل کښې به د هغه وينه تويي کړے شي، ۷) ډېر بچي پېدا کړي، نو چې ستاسو اولاد به په ټوله دنيا کښې اوسېږي. ۸) خدای پاک نوح او د هغه زامنو ته وفرمائيل چې، ۹) ”گورئ، اوس زه تاسو او ستاسو د اولاد سره دا لوظ کوم، ۱۰) هم داسې د هر ژوندی څيز، د ټولو مارغانو، ځناورو او هر هغه څيز سره چې ستاسو سره د کشتي نه رابهر شوي وو. ۱۱) زه تاسو سره د دې خبرې لوظ کوم، چې بيا به هيڅکله هم ټول ژوندی مخلوقات په سېلاب نه غرقېږي، بيا به په سېلاب دنيا نه تباه کېږي. ۱۲) دا نښه به نه ختمېدونکې لوظ وي کوم چې زه ستا او د ټولو ژوندو څيزونو سره کوم، ۱۳) زه به په آسمان کښې د بوډي ټال جوړوم. دا به زما د دنيا سره د لوظ نښه وي. ۱۴) چې کله هم زه په زمکه وريځې راولم او چې د بوډي ټال په وريځو کښې راڅرگنديږي، ۱۵) نو ما ته به خپل لوظ راياديږي چې سېلاب به بيا هيڅکله ټول ژوندی څيزونه نه تباه کوي. ۱۶) چې کله په وريځو کښې د بوډي ټال څرگند شي، زه به ورته گورم او هغه نه ختمېدونکې لوظ به رايادوم کوم چې ما د زمکې د ټولو ژوندو څيزونو سره کړے دے. ۱۷) دا زما د هغه لوظ نښه ده کوم چې زه د دنيا د ټولو ژوندو مخلوقاتو سره کوم.“

حضرت نوح او د هغه زامن

۱۸ د نوح زامن چې د کشتۍ نه کوز شول هغوی شیم، حام
 او یافت ؤو. (حام د کنعان پلار وو.) ۱۹ په زمکه چې
 خومره خلق دی دا ټول د نوح د درېو زامنو اولاد دے. ۲۰
 نوح زمیدار وو، هغه وپرومبے کس وو چې د انگورو باغ یې
 وکړلو. ۲۱ د میو څښلو نه پس هغه نشه شو او په خپله
 خېمه کښې برینډ ځملاستو. ۲۲ چې کله د کنعان پلار حام،
 خپل پلار داسې ولیدو نو هغه بهر لاړو او خپل دوه وروڼه یې
 خبر کړل. ۲۳ نو شیم او یافت یو څادر واخستو او د خپلو
 اوږو شا ته یې ونيولو. او خېمې ته په شا دننه لاړل او خپل
 پلار یې پټ کړو او مخونه یې اړولی ؤو چې پلار برینډ ونه
 گوری. ۲۴ چې کله نوح په خود کښې شو او خبر شو چې د
 ټولو کشری زوی د هغه سره څه کړی دی، ۲۵ نو هغه
 وفرمائیل چې، ”په کنعان دې لعنت وی، هغه دې د ټولو
 وروڼو د نوکرانو غلام شی. ۲۶ مالک خدای دې شیم بختور
 کړی، او کنعان دې د هغه غلام کړی. ۲۷ خدای پاک دې
 یافت ډېر تېر کړی، د هغه اولاد او د شیم خلق دې د وروڼو په
 شان کړی، او کنعان دې د هغه غلام کړی.“ ۲۸ د سېلاب نه
 پس نوح نور درې نیم سوه کاله ژوندے وو ۲۹ او د نهه نیم
 سوو کالو په عمر کښې په حق ورسېدو.

د حضرت نوح د زامنو اولاد

۱۰ دا د نوح د زامنو، د شیم، حام او یافت اولاد
 دے، چې د سېلاب نه پس د هغوی زامن پیدا شول. ۱ د دا د

یافت اولاد دے، جُمر، ماجوج، مادی، یاوان، توپل، مسک او تیراس. (۲) دا د جُمر اولاد دے، اشکناز، ريفت او تُجرمه.

(۳) دا د یاوان اولاد دے، اِلیسه، ترسیس، قبرص او

رهودس. (۴) د دوئ اولاد د سمندر په غاړه او په جزیرو

کبني اوسپری. دا د یافت اولاد دے، چې په بېلو بېلو قبیلو او

مُلكونو کبني اوسپری او هره قبيله خپله خپله ژبه وائی. (۵)

دا د حام اولاد دے، کوش، مصر، لیبیا او کنعان. (۶) د

کوش اولاد د سیبا، حویله، سبته، راماه او د سبتیکه خلق

دی. د راماه اولاد د شيبا او د ددان خلق دی. (۷) کوش د

نمرود پلار وو، نمرود د دُنیا ورومبے طاقتور جنگیالے وو.

(۸) د مالک خُدای په مدد هغه یو لوی بښکاری وو، نو خُکه

خلق وائی، ”مالک خُدای دې د نمرود په شان لوی بښکاری

کره.“ (۹) د هغه بادشاهی ورومبے په بابل، ارک او اکاد وه،

دا درې واړه د بابل په مُلك کبني وو. (۱۰) د دې مُلك نه هغه

اسور ته لاړو او د نینوه، رحوبوت عیر، کلح، (۱۱) او د رسن

بنارونه یې جوړ کړل، رسن د نینوه او د لوی بښار کلح په

مینخ کبني دے. (۱۲) د مصر اولاد د لودی، عنامی، لهاپی،

نفتوحی، (۱۳) فتروسی، کسلوحی او د کریت خلق وو، چې د

هغوی اولاد فلسطیان دی. (۱۴) د کنعان مشرے زوی صیدا

وو. کنعان د دې قومونو هم پلار وو، حت، (۱۵) یبوسی،

اموری، جرجاسی، (۱۶) جوی، عرقی، سینی، (۱۷) اروادی،

صماری او حماتی. وروستو بیا د کنعانیانو قبیلې خورې

شوې. (۱۸) د کنعانیانو مُلك شمالی طرف صیدا نه جرار ته

نزدې، تر غزه پورې ورسېدو او نمرخاته طرف سدوم ته،

عموره، ادمه او لَسع ته، چې ضبوئیم ته نزدې دے. (۱۹) دا د

حام اولاد دے، چې په بېلو بېلو قبیلو او مُلكونو کبني

اوسپري او هره قبيله خپله خپله ژبه وائی. (٢١) ټول عبرانيان
د شيم اولاد دے، شيم د يافت مشر ورور دے. (٢٢) دا د شيم
اولاد دے، عيلام، اسور، ارفکسد، لود او آرام. (٢٣) د آرام
اولاد عوَض، حُول، جتر او مس وُو. (٢٤) ارفکسد د سلح پلار
وو او سلح د عبر پلار وو. (٢٥) د عبر دوه زامن وُو، د يو نوم
فلج چې مطلب يې تقسيم وو، ځکه چې د هغه په وخت کبني
د دنيا خلق تقسيم شول. او د بل نوم يُقطان وو. (٢٦) د يُقطان
اولاد د الموداد، سلف، حصارماوت، اراخ، (٢٧) هدورام،
أوزال، دِقله، (٢٨) عوبال، ابى مائيل، شيبا، (٢٩) اوفير، حويله
او يوباب. دا ټول د يُقطان اولاد وو. (٣٠) چې دوى په کوم
مُلک کبني اوسېدل هغه مُلک د ميسا نه سفار پورې اوږد وو
چې نمرخاته طرف ته د غرونو په مُلک کبني دے. (٣١) دا د
شيم اولاد دے، چې په بېلو بېلو قبيلو او مُلکونو کبني
اوسپري او هره قبيله خپله خپله ژبه وائی. (٣٢) دا ټول خلق
نسل در نسل، د بېلو بېلو نسب نامو په مطابق د نوح اولاد
دے. د سېلاب نه پس د دنيا ټول قومونه د نوح د زامنو اولاد
دے.

د بابل برج

۱۱ (١) په شروع کبني، د ټولي دنيا خلقو صرف يوه ژبه
وئيله او د يو بل په خبرو پوهېدل. (٢) چې څنگه دوى د
نمرخاته غاړې نه روان شول، چې چرته دوى اوسېدل، نو د
بابل په مُلک کبني يو هوار مېدان ته راغلل او هلته دېره شول.
(٣) دوى يو بل ته ووئيل، ”راځئ چې خبستي جوړې کړو او
په اور يې پخې کړو.“ نو داسې د دوى سره د آبادۍ دپاره

خَبَسْتِي او د دې د انبسلولو دپاره تارکول وُو. (۲) نو دوی وُوئیل، ”راځئ چې اوس یو ښار او دومره لوی برج جوړ کړو چې آسمان ته ورسېږي، نو مونږ به مشهور شو او په ټوله دُنیا کېنې به خواره واره هم نه شو.“ (۵) بیا مالک خدای د ښار او هغه برج کتلو له راکوز شو چې بنیادمو جوړ کړی وو، (۶) نو هغه وفرمائیل، ”وگورئ، دا ټول یو خلق دی او دوی هم یوه ژبه وائی، او د دې نه پس چې بیا دوی خه کول هم وغواړی نو کولې به یې شی، (۷) راځئ چې لاندې ورشو او د دوی ژبې گډې وږې کړو نو د یو بل په خبرو به نه پوهیږی.“ (۸) نو مالک خدای دوی په ټوله زمکه خواره واره کړل او دوی ښار جوړول پرېښودل. (۹) نو د هغه ښار نوم بابل شو، ځکه چې مالک خدای هلته د خلقو ژبه گډه وږه کړه او د هغه ځای نه یې په ټوله زمکه خواره واره کړل.

د شیم اولاد

(۱۰) دا د شیم اولاد دی. د سېلاب نه دوه کاله پس، چې کله شیم د سلو کالو وو، د هغه زوی ارفکسد پیدا شو. (۱۱) د دې نه پس، شیم پینځه سوه کاله نور ژوندی وو او نور بچی یې هم پیدا شول. (۱۲) چې کله ارفکسد د پینځو دېرشو کالو وو، د هغه زوی سلح پیدا شو، (۱۳) د دې نه پس، ارفکسد څلور سوه او درې کاله نور ژوندی وو او نور بچی یې هم پیدا شول. (۱۴) چې کله سلح د دېرشو کالو وو، د هغه زوی عبر پیدا شو، (۱۵) د دې نه پس، سلح څلور سوه درې کاله نور ژوندی وو او نور بچی یې هم پیدا شول. (۱۶) چې کله عبر د څلور دېرشو کالو وو، د هغه زوی فلج پیدا شو، (۱۷) د دې نه پس عبر څلور سوه دېرش کاله نور ژوندی وو او نور بچی

۱۸) ڇي ڪله فلج د دپرشو ڪالو وو، د هغه
 زوئ رعو پيدا شو، ۱۹) د ڊي نه پس، فلج دوه سوه نهه ڪاله
 نور ٿوندي وو او نور بڇي ڇي هم پيدا شول. ۲۰) ڇي ڪله
 رعو د دوه دپرشو ڪالو وو، د هغه زوئ سروگ پيدا شو، ۲۱)
 د ڊي نه پس، رعو دوه سوه اووه ڪاله نور ٿوندي وو او نور
 بڇي ڇي هم پيدا شول. ۲۲) ڇي ڪله سروگ د دپرشو ڪالو وو،
 د هغه زوئ نحور پيدا شو، ۲۳) د ڊي نه پس، سروگ دوه
 سوه ڪاله نور ٿوندي وو او نور بڇي ڇي هم پيدا شول. ۲۴)
 ڇي ڪله نحور د يو ڪم دپرشو ڪالو وو، د هغه زوئ تارح پيدا
 شو، ۲۵) د ڊي نه پس، نحور يو سل او نولس ڪاله نور
 ٿوندي وو او نور بڇي ڇي هم پيدا شول. ۲۶) ڇي تارح د اويا
 ڪالو وو د هغه نه پس، د هغه زامن ابرام، نحور او حاران پيدا
 شول.

د تارح اولاد

۲۷) دا د تارح اولاد دے، ڇي هغه د ابرام، نحور او حاران
 پلار وو. حاران د لوط پلار وو، ۲۸) او حاران په خپل مُلڪ
 آور ڪبني ڇي په بابل ڪبني دے، په حق ورسېدو، خو د هغه
 پلار لا ٿوندي وو. ۲۹) ابرام ساري سره واده وکړو او نحور
 د ملڪاه سره واده وکړو، ڇي د حاران لور وه، حاران د
 اسکھ پلار هم وو. ۳۰) د ساري بڇي نه وو، ځکه ڇي هغه
 شنڊه وه. ۳۱) تارح د خپل زوئ ابرام، د خپل نمسي لوط،
 ڇي د حاران زوئ وو، او د خپلي انڀور ساري سره، ڇي د
 ابرام بنځه وه، روان شو او په بابل ڪبني د آور بنار نه د
 کنعان مُلڪ ته لاڀل. خو ڇي حاران ته ورسېدل نو هلته دپره
 شول. ۳۲) تارح د دوه سوه او پينځو ڪالو په عمر ڪبني په

د خدائ پاک د حضرت ابرام غوښتل

۱۲

١) په يو وخت کښې مالک خدائ ابرام ته وفرمائيل،
”خپل وطن، د پلار کور او خپل خپلوان پرېږده او هغه ملک

ته لار شه چې زه يې درته بسايم. ٢) زه به تا له پېر اولاد
درکړم او هغوئ به يو لوى قوم شى. زه به تا له برکت درکړم

او عزتمند به دې کړم، نو ستا په وجه به نورو ته برکت

ملاوېږى. ٣) زه به هغوئ له برکت ورکوم چې څوک ستا
دپاره برکت غواړى. خو زه به په هغوئ لعنت وایم چې څوک

په تا لعنت وائى. او ستا په وسيله به زه د دنيا ټولو قومونو له
برکت ورکړم.“ ٤) چې کله ابرام د پينځو اویاو کالو وو، نو

هغه د حاران نه روان شو، لکه څنگه چې مالک خدائ ورته
فرمائيلی ؤو، او لوط هم ورسره لاړو. ٥) ابرام خپله ښځه

سارى، او خپل وراره لوط هم د ځان سره روان کړل او په
حاران کښې چې څومره مال او نوکران يې جمع کړى ؤو

هغه ټول يې ځان سره کړل او کنعان ته روان شول. چې کله
هغوئ کنعان ته ورسېدل، ٦) ابرام په دې ملک کښې سفر

کولو چې شکم ته نږدې، د موره پاکې ونې زيارت له راغلو.
(په هغه وخت کښې کنعانيان لا په دې ملک کښې اوسېدل.)

٧) نو مالک خدائ ابرام ته څرگند شو او هغه ته يې

فرمائيل، ”دا هغه ملک دى چې زه يې ستا اولاد له ورکوم.“
بيا ابرام هلته مالک خدائ ته يوه قربان گاه جوړه کړه، چرته

چې ورته راڅرگند شوې وو. ٨) د دې نه پس، هغه د

بيت ايل ښار نمرخاته طرف ته د غرونو ملک ته کډه يوړه او

هغهٔ په هغه خائ کبني چي نمرپرپواتهٔ طرف ته بيت ايل او نمرخاتهٔ ته عي دے په مينخ کبني خبمه ولگوله. هلته يي هم يوه قربان گاه جوړه کړه او د مالک خدائ نوم يي پرې واخستو. (٩) بيا هغهٔ جدا جدا خايونو ته هجرت کولو چي د کنعان جنوبي حصي ته راغلو.

حضرت ابرام په مصر کبني

(١٠) او يو ځل په کنعان کبني قحط راغلو او دا د برداشت نه دومره بهر وو چي ابرام مصر ته هجرت وکړو، چي هلته دېره شى. (١١) چي کله هغه تقريباً مصر ته اوړېدو، هغهٔ خپلي بنځي ساري ته وفرمائيل، ”دا خبره واوړه، ما ته پته ده چي تهٔ بنائسته يي. (١٢) که د مصر خلق تا وگوري، نو هغوي به گمان وکړي چي تهٔ زما بنځه يي، نو هغوي به ما مړ کړي او تا به ژوندی پرېردی. (١٣) هغوي ته ووايه چي زهٔ يي خور يم، نو داسي به ما ته څه نهٔ وائي او ستا په وجه به زهٔ ژوندی پاتې شم.“ (١٤) چي کله هغوي مصر ته واوړېدل، نو مصريانو هغه وليده چي دېره بنائسته بنځه وه. (١٥) نو د فرعون درباريانو هغه وليده او فرعون ته يي ووييل چي هغه څومره بنائسته وه، نو هغه يي محل ته بوتله. (١٦) د هغي په وجه فرعون د ابرام بنهٔ عزت وکړو او هغهٔ له يي د گډو او چپلو رمي ورکړې. څاروي، خرهٔ، اوبنان او بنځي او نران خدمتگاران يي هم ورکړل. (١٧) خو فرعون ساري بوتلي وه، نو ځکه مالک خدائ په فرعون او د هغهٔ په درباريانو يوه لويه ويا راوسته. (١٨) فرعون ابرام راوغوښتو او تپوس يي ترې وکړو، ”دا تا زما سره څهٔ کړي دي؟ تا ولې ما ته ونهٔ وئيل چي هغه ستا بنځه ده؟ (١٩) تا ولې ووييل چي هغه ستا خور

ده او ما درنه بوتله چې بنځه يې کړم؟ خپله بنځه د ځان سره بوځه او په خپله مخه ځه. (۲۰) فرعون نوکرانو ته حکم وکړو، نو هغوی ابرام بوتلو او د خپلې بنځې او ټول مال سره يې د هغه ملک نه بهر کړو.

د حضرت ابرام او حضرت لوط جدا کېدل

۱۳ (۱) ابرام د خپلې بنځې سره او ټول مال سره د مصر نه د کنعان په طرف صحرا ته لاړو او لوط هم ورسره وو. (۲) ابرام ډېر مالداره سرې وو، د هغه څاروی ؤو او د سپينو او سرو زرو مالک هم وو. (۳) او هغه جدا جدا ځایونو ته هجرت کولو او بیت ایل ته روان وو. هغه هم هغه ځای ته ورسېدو چې د بیت ایل او عی په مینځ کېښي دے چرته چې هغه مخکېښي ډېره شوې وو (۴) او قربان گاه يې جوړه کړې وه. او د مالک خدای نوم يې پرې اخستے وو. (۵) د لوط سره هم څاروی او رمې وې، خپل خاندان او نوکران هم ورسره ؤو. (۶) خو هلته دومره شنه زمکه نه وه چې دوی دواړه په کېښي یو ځای پاتې شوی وے، ځکه چې د دوی سره ډېر زیات مال وو. (۷) نو د ابرام او د لوط د شپونکو په مینځ کېښي جنگ وشو. (په هغه وخت کېښي کنعانیان او فرزیان هم په هغه ملک کېښي اوسېدل.) (۸) نو ابرام لوط ته وفرمائیل، ”خدای پاک دې زما او ستا او زموږ د شپونکو په مینځ کېښي لانجه نه راولی، ځکه چې موږ خپلوان یو. (۹) ولې دا ټوله زمکه ستا په وړاندې نه ده؟ زما نه جدا شه. چې چرته دې خوښه وی هم هلته لاړ شه. که تہ بنی طرف ته ځي نو زه به گس طرف ته ځم، که تہ گس

طرف ته ڇي نو زه به بني طرف ته لاڙ شم. (۱۰) لوط سترگي واپولي راواپولي او د اردن ٽول هوار مبدان يي وليدو، چي د ضعر پوري، د مالڪ خدائ د باغ په شان يا د مصر د ملك په شان بني ڀيري اويه يي لري. (په هغه وخت کبني مالڪ خدائ د سدوم او عموره بناورنه لا تباہ کري نه و). (۱۱) نو لوط د خان دپاره د اردن ٽول هوار مبدان خوښ کړو او نمرخاته طرف ته لاړو. نو داسي دوي دواړه جدا شول. (۱۲) ابرام د کنعان په ملك کبني پاتي شو او لوط په مبدان کبني د بناورنو په مينځ کبني دپره شو او سدوم سره نږدي يي خيمي ولگولي، (۱۳) چي د هغه خائ خلق ډير خراب او گناهگار وو او د مالڪ خدائ خلاف وو.

د مالڪ خدائ د حضرت ابرام سره د زمكي ورکولو وعده

(۱۴) د لوط د تلو نه پس، مالڪ خدائ ابرام ته وفرمائيل، ”چرته چي ته ولاړي، د دې خائ نه هر طرف ته بنه په غور سره وگوره. (۱۵) چي څومره زمکه ستا په نظر راځي، دا زه تا او ستا اولاد له همپشه دپاره درکوم. (۱۶) زه به تا له دومره ډير اولاد درکوم چي هيڅ څوک به يي شميرلي نه شي خو د خاورو د زرو شميرل به ترې آسان وي. (۱۷) پاڅه، روان شه او په ټوله زمکه نظر واچوه، ځکه چي دا ټوله تا له درکوم.“ (۱۸) نو ابرام د دې خائ نه گډه واخستله او د ممرې پاكو ونو ته نږدي دپره شو، چي دا په حبرون کبني دے، او هلته يي مالڪ خدائ ته يوه قربانگاه جوړه کړه.

د حضرت ابرام حضرت لوط را خلاصول

۱۴

۱) په هغه وخت کښې، څلورو بادشاهانو، د بابل

امرافل، د الاسر اړيوک، د عيلام کدرلا عمر او د جوئيم

تدعال، ۲) د پينځو نورو بادشاهانو سره جنگ وکړو چې

هغوی دا دی، د سدوم برع، د عموره برشع، د ادمه سنی اب،

د ضبوئيم شمير او بالع يعنی د ضعر بادشاه. ۳) دې پينځو

بادشاهانو د سدیم په مېدان کښې اتفاق وکړو او لښکر يې

جوړ کړو، چرته چې د مالگې درياب دے. ۴) دوئ دولس

کاله د کدرلا عمر د مشرۍ لاندې ؤو، خو په ديارلسم کال

هغوی د هغه خلاف بغاوت وکړو. ۵) يو کال وروستو

کدرلا عمر او د هغه ملگری د خپلو لښکرو سره راغلل او

رفائيم ته يې په عستارات قرنيم کښې، زوزيم ته په حام کښې

او ايميم ته د سوی قریتائم په مېدان کښې شکست ورکړو،

۶) او حوريانو ته يې د ادوم په غرونو کښې شکست ورکړو

او د صحرا په غاړه د اېل فاران پورې ورپسې روان ؤو. ۷)

بيا دوئ ترې راوگرځېدل او قادس ته واپس راغلل (چې بيا په

عين مصفات مشهور شو). دوئ د عماليقيانو ټول ملک

ونیو او اموريانو له يې شکست ورکړو چې په حصيصون

تامار کښې اوسېدل. ۸) د سدوم، عموره، ادمه، ضبوئيم او

د بالع بادشاهان د قلعو نه راووتل او خپلې لښکرې يې د

جنگ دپاره تيارې کړې او د سدیم په مېدان کښې يې جنگ

وکړو. ۹) پينځه بادشاهان، د څلورو بادشاهانو سره

وجنگېدل چې دوئ د عيلام، د جوئيم، د بابل او د الاسر ؤو.

۱۰) مېدان ټول د تارکولو د کندو نه پک وو او چې کله د

سدوم او عموره بادشاهان د جنگ نه تېستېدل، نو هغوی په

کندو کښې پرېوتل، خو هغه نور درې بادشاهان غرونو ته

وتبستبدل. (۱۱) دې څلورو بادشاهانو چې په سدوم او عموره کښې څومره مال وو هغه يې ټول واخستو، چې په کښې د خوراک سامان هم وو او دوی لارل. (۱۲) د ابرام وراره لوط، په سدوم کښې اوسېدو، نو هغه يې هم بوتلو او هر څه يې ترې واخستل. (۱۳) خو يو سرې وتبستېدو او ابرام، عبراني ته يې دا هر څه ووييل، چې هغه د ممرې، اموري پاكو ونو ته نژدې اوسېدو، ممرې او د هغه خپلوانو اسكال او عانير هم د ابرام په جنگ کښې ملگرتيا كوله. (۱۴) چې كله ابرام خبر شو چې د هغه وراره نيولې شوې دے، هغه خپل ټول درې سوه اتلس فوجيان خپلې خېمې ته راوغوښتل او په هغه څلورو بادشاهانو پسې تر دان پورې روان ؤو. (۱۵) هلته هغه فوجيان په ډلو كښې تقسيم كړل او د شپې يې په دشمن حمله وكړه او هغوی له يې شكست وركړو، هغه د دمشق شمالي طرف ته تر حوبه پورې په هغوی پسې وو، (۱۶) او چې كوم مال يې تبستولې وو هغه يې ترې واپس واخستلو. او خپل وراره لوط يې سره د ټول مال واپس راوستو او چې كومې بنځې او كسان نيولې شوی ؤو هغه يې هم راوستل.

د ملكِ صِدقِ حضرت ابرام له برکت غوښتل

(۱۷) چې كله ابرام په كِدرِ لَعْمَر او په نورو بادشاهانو د فتح موندلو نه پس واپس راغلو، نو د سدوم بادشاه د سوي مېدان ته ورله سترې مشی له راغلو (چې بل نوم يې د بادشاهانو مېدان دے). (۱۸) او ملكِ صِدق، چې د شاليم بادشاه او د خُدائِ تعالیٰ يو امام وو، ابرام له روتی او مے راوړل، (۱۹) هغه ډپاره يې برکت وغوښتو او ورته يې وفرمائيل، ”خُدائِ تعالیٰ دې ابرام له برکت وركړی، چا چې آسمان او زمكه

پېدا کړی دی. ﴿٢٠﴾ ټول ثناء صِفت دې د هغه خُدای تعالیٰ وی چې ستا دشمنان یې ستا د پښو لاندې کړل. “نو ابرام مَلِکِ صِدْق ته د ټول مالِ غنیمت نه لسمه حصه ورکړه. ﴿٢١﴾ د سدوم بادشاه ابرام ته وویل، “دا ټول مال ستا شو، خو ما له زما ټول خلق واپس راکړه.” ﴿٢٢﴾ ابرام جواب ورکړو، “زما دې په مالِکِ خُدای قسم وی، چې ډېر لوی خُدای تعالیٰ دے، چې د آسمان او زمکې پېدا کوونکے دے، ﴿٢٣﴾ چې زه به ستاسو هیڅ څیز نه استعمالوم، یو تار یا د خپلې تسمه قدر به هم ستاسو نه وړم. چې تاسو دا ونه وایئ، چې ابرام زمونږ په مال مالداره شوے وو. ﴿٢٤﴾ زه به ستاسو نه د هغه مال نه بغېر یو څیز هم نه قبلوم کوم چې زما کسانو استعمال کړے دے. خو زما ملگری، عانیر، اسکال او ممرې دې خپله حصه ترې نه واخلي.”

د حضرت ابرام سره د خُدای پاک لوظ

١٥ ﴿١﴾ څه موده پس، د مالِکِ خُدای کلام ابرام ته په رویا کښې نازل شو چې، “ابرامه، یرېره مه. زه ستا ډال یم او زه به تا له یو لوی انعام درکوم.” ﴿٢﴾ خو ابرام جواب ورکړو، “مالِکه، مالِکه خُدایه، ستا انعام به ما له څه فائده راکړی؟ زما خو خپل بچی هم نشته او دغه د دمشق الی عزر زما وارث دے. ﴿٣﴾ گوره، تا ما له اولاد نه دے راکړے او زما غلام به زما میراث اخلي.” ﴿٤﴾ نو د مالِکِ خُدای کلام یو ځل بیا په هغه نازل شو چې، “ستا غلام الی عزر به ستا میراث نه اخلي، ستا خپل زوی به ستا وارث وی.” ﴿٥﴾ مالِکِ خُدای هغه بهر بوتلو او ورته یې وفرمائیل، “آسمان ته

وگوره، کٽ تہ د آسمان ستوری شمپرلے شی نو وې شمپرہ،
ستا اولاد به د ستورو په شان پېر وی. ﴿٦﴾ ابرام په مالک
خُدائِ ایمان راوړو او دا د هغه دپاره په صداقت حساب شو.
﴿٧﴾ بیا مالک خُدائِ هغه ته وفرمائیل، ”زہ مالک خُدائِ یم،
چا چې په بابل کښې د اُور نه راوویستلې، چې دا زمکه ستا
خپله شی. ﴿٨﴾ خو ابرام ترې تپوس وکړو، ”مالک، مالک
خُدایه، ما ته به څنگه پته ولگی چې دا به زما شی؟“ ﴿٩﴾ هغه
جواب ورکړو، ”ما له یوه سخی، یوه چپلی او یو گډ راوله،
چې هر یو د درېو کالو وی او یوه گوگوشته او کونتره هم
راوړه. ﴿١٠﴾ ابرام دا ځناور حاضر کړل، حلال یې کړل، هغه
درې څاروی یې په مینځ نیم کړل او په دوه قطارونو کښې یې
نیم نیم یو بل ته مخامخ کېښودل، خو مارغان یې په مینځ نیم
نہ کړل. ﴿١١﴾ تپوسان په غوښه لاندې راغوتپه شول، خو ابرام
ترې نه وشړل. ﴿١٢﴾ چې کله نمر په پرېوتو شو، په ابرام یو
دروند خوب راغلو او یره او توره تیاره هم پرې راغله. ﴿١٣﴾
مالک خُدائِ هغه ته وفرمائیل، ”تہ دا خبره یاده ساته چې ستا
اولاد به په پردی مُلک کښې مسافر شی، دوی به هلته نوکران
شی او څلور سوه کاله به پرې ظلم کیږی، ﴿١٤﴾ خو زہ به هغه
قوم له سزا ورکړم چې څوک دوی غلامان کوی او چې کله
هغه پردی مُلک پرېږدی، نو دوی به پېر مال دولت د ځان
سره یوسی. ﴿١٥﴾ او تہ په خپله به په ښه پوخ عمر کښې، په
تسلی سره وفات شی او دفن به شی. ﴿١٦﴾ په څلورم نسل
کښې به ستا اولاد دلته واپس راشی، ځکه چې اموریانو تر
اوسه پورې دومره گناه نہ ده کړې چې زہ دوی بهر کړم.“
﴿١٧﴾ چې کله نمر پرېوتو او توره تیاره شوه، نو یو د بلو
سکارو لوبښی چې لوگے یې کولو او یو بل لرگے ناڅاپی

راڻرگند شو او د ځناورو په مينځ کښې تېر شو. (۱۸) نو په هغه وخت کښې مالک خدائ د ابرام سره يو لوظ وکړو. هغه وفرمائيل، ”زه تا سره دا لوظ کوم چې زه به ستا اولاد له د مصر د دې سيند نه د فرات تر لوي سيند پورې دا زمکه ورکوم، (۱۹) او ورسره د قينيانو ملک، د قنزيانو، د قدمونيانو، (۲۰) د حتيانو، د فرزيانو، د رفائيم، (۲۱) د اموريانو، د کنعانيانو، د جرجاسيانو او د يېوسيانو ملک هم ورکوم.“

حضرت اسمعيل او بي بي هاجرہ

۱۶ (۱) د ابرام د ښځې ساري تر اوسه پورې بچي نه وو شوي. خو د هغې يوه مصري وينځه وه چې نوم يې هاجرہ وه، (۲) نو هغې ابرام ته وويل، ”مالک خدائ ما له اولاد نه دے راکړے. ته ولې زما د وينځې سره شپه نه تېروي؟ کېدے شي چې زه د هغې نه آباډه شم.“ نو ابرام د ساري خبره ومنله. (۳) نو هغې خپله وينځه هاجرہ ورکړه چې ښځه يې شي. (د ابرام په کنعان کښې د لس کاله اوسېدو نه پس داسې وشول.) (۴) ابرام د هاجرې سره کوروالے وکړو، نو هغه اُميدواره شوه. چې کله هغې ته پته ولگېده چې اُميدواره شوه، نو خپلې بي بي ته به يې سپک کتل. (۵) نو ساري ابرام ته وويل، ”دا بد ستا په وجه وشول. ما خپله وينځه په خپله ستا په غېر کښې کښېنوله او چې د کوم وخت نه هغې ته پته لگېدلې ده چې اُميدواره ده، نو هغه ما ته سپک گوري. مالک خدائ دې انصاف وکړي چې په ما او په تا کښې څوک په حقه دى.“ (۶) خو ابرام جواب ورکړو، ”پېر ښه، هغه ستا

وينځه ده او ستا په اختيار کښې ده، چې څه دې خوښه وي نو ورسره يې وکړه. “نو ساری د هاجرې سره دومره ظلم وکړو چې هغه ترېنه وتښتېده. (۷) د مالک خدای فرېښتې په صحرا کښې د شور په لاره هاجرې په چينه وموندله (۸) او فرېښتې وفرمائيل، “هاجرې، د ساری وينځې، ته د کوم خدای نه راغلې يې او چرته ځې؟” هغې جواب ورکړو، “زه د خپلې نېکې نه تښتم.” (۹) د مالک خدای فرېښتې هغې ته وفرمائيل، “خپلې بې بې له واپس لاره شه او د هغې د اختيار لاندې ژوند تېروه.” (۱۰) بيا فرېښتې هغې ته دا هم وفرمائيل، “زه به تا له دومره ډېر اولاد درکړم چې هيڅ څوک به يې نه شي شمېرلې. (۱۱) ته اوس اميدواره يې او زوی به دې وشي او د هغه نوم به اسمعيل کېږدې ځکه چې مالک خدای په تکليف کښې ستا آواز اورېدلې دې. (۱۲) خو ستا زوی به د يو ځنگلي په شان عمر تېروي، هغه به د هر چا دشمن وي او هر يو به د هغه خلاف وي. هغه به د خپلوانو نه بېل ژوند تېروي.” (۱۳) هاجرې د ځان نه تپوس وکړو، “ما خو خدای پاک ليدلې دې او بيا هم لا ژوندۍ پاتې يم؟” نو هغې مالک خدای ته يو نوم ورکړو چا چې د هغې سره يې خبرې کړې وې، يعنې، “هغه خدای پاک چې گوري.” (۱۴) دا ځکه د قادس او بيرد په مينځ کښې کوهې ته خلق وائی چې، “بیرلحی روی” يعنې، د هغه ژوندۍ خدای پاک کوهې دې چې ما گوري. (۱۵) د هاجرې نه د ابرام زوی وشو او اسمعيل نوم يې پرې کېښودو. (۱۶) ابرام په هغه وخت کښې د شپږ اتياو کالو وو.

سنت د لوظ يوه نېښه

۱) ابرام چي ڪله د يو ڪم سلو ڪالو وو، نو مالڪ

خُدائِ هغه ته راڻرگند شو او وڃي فرمائيل، ”زه قادر خُدائِ

يم. زما تابعداري ڪوه او هميشه بي عيبه اوسه. ۲) زه تا سره

دا لوظ ڪوم چي ڀر اولاد به درڪرم.“ ۳) ابرام مخ په زمڪه

ولگولو، سجده ڀي وڪره او خُدائِ پاڪ وفرمائيل چي، ۴)

”گوره، زه تا سره دا لوظ ڪوم، زه دا لوظ ڪوم چي ته به د

ڀيرو قومونو پلار شي. ۵) نور به تا ته ابرام نه شي وئيل،

ستا نوم ابراهيم شو، ڪڪه چي زه تا د ڀيرو قومونو پلار

جوڙوم. ۶) زه به تا ڀر زيات آباد ڪرم، او ستا نه به قومونه

جوڙ ڪرم او ستا په اولاد ڪبني به بادشاهان وي. ۷) زما به

تا او ستا د اولاد سره دا لوظ وي، دا به په راتلونڪو نسلونو

ڪبني يو نه ختميدونڪي لوظ وي. زه به ستا او ستا د اولاد

خُدائِ پاڪ يم. ۸) زه به تا او ستا اولاد له دا ملڪ ورڪوم

په ڪوم ڪبني چي ته اوس مسافر ڀي. د ڪنعان ٽول ملڪ به

هميشه ڍپاره ستا د اولاد وي او زه به د هغوي خُدائِ پاڪ

يم.“ ۹) خُدائِ پاڪ ابراهيم ته وفرمائيل، ”ته به زما سره دا

لوظ پوره ڪوي، ستا او ستا د اولاد د راتلونڪو نسلونو سره به

دا لوظ وي. ۱۰) خو په دې شرط سره چي ته او ستا د اولاد

هر يو نر به خامخا سنت ڪيري. ۱۱-۱۲) د نن نه پس به

تاسو هر يو نر ماشوم سنت ڪوي چي هغه د اتو ورڇو شي،

ورسره هغه نوڪران چي ستاسو په ڪور ڪبني پيدا وي او هغه

هم چي د بل ملڪ نه راوستلئ شوي دي. د دې نه به دا

معلوميري چي زما او ستا په مينڃ ڪبني لوظ شته. ۱۳) هر

يو به خامخا سنت ڪيري، دا به په بدن يوه نبه وي چي پته

لڳي چي تا سره زما لوظ نه ختميدونڪي دئ. ۱۴) خو چي

ڪوم نر سنت شوي نه وي هغه به زما د خلقو نه ٻيل وي،

ڇڪه ڇي هغه زما لوظ مات ڪري دے. (۱۵) خدائ پاڪ
 ابراهيم ته وفرمائيل، ”ته نور خپلي بنڃي ته ساري ماءُ وايه، د
 نن نه پس د هغي نوم ساره شو. (۱۶) زه به هغي له برکت
 ورڪرم او د هغي نه به ستا يو زوي پيدا شي. زه به هغي له
 برکت ورڪرم او هغه به د قومونو مور شي او د هغي په اولاد
 کبني به بادشاهان وي.“ (۱۷) ابراهيم تندي په زمکه ولگولو،
 سجده پي وڪره، خو ابراهيم په خدا شو، ڇي ڪله هغه سوچ
 ڪولو، ”ڇي يو سرے د سلو ڪالو زور وي د هغه بڇي پيدا
 ڪهدے شي ڇه؟ د ساره بڇي پيدا ڪهدے شي ڇي د لس ڪم
 سلو ڪالو ده؟“ (۱۸) ابراهيم خدائ پاڪ ته وفرمائيل، ”ڪاش
 ڇي ته اسمعيل زما وارث ڪري.“ (۱۹) خو خدائ پاڪ
 وفرمائيل ڇي، ”نه. ستا د خپلي بنڃي ساره نه به يو زوي پيدا
 شي او د هغه نوم اسحاق ڪهدے. د هغه او د هغه د اولاد سره
 به همپشه دپاره زما لوظ وي. ڪوم ڇي يو نه ختميدونڪے
 لوظ دے. (۲۰) ما ستا د اسمعيل دپاره سوال اورپدے دے،
 نو هغه له به هم برکت ورڪرم او هغه له به ڀر بڇي او ڀر
 اولاد ورڪرم. هغه به د دولسو بادشاهانو پلار وي او زه به د
 هغه د اولاد نه يو لوي قوم جو ڪرم. (۲۱) خو زما به ستا د
 زوي اسحاق سره لوظ وي، ڇي هغه به تقريباً بل ڪال په دې
 ورڇو کبني د ساره نه پيدا ڪيري.“ (۲۲) ڇي ڪله خدائ پاڪ
 د ابراهيم سره خبري تر سره ڪري، نو تري نه لارو. (۲۳) هم
 په هغه ورڇ ابراهيم اسمعيل او په ڪور کبني ڇي څومره نران
 پيدا شوي وُو هغه ٽول پي سنت ڪرل، سره د هغه نوڪرانو ڇي
 د هغه په ڪور کبني پيدا شوي وُو او هغه پي هم سنت ڪرل
 ڇي د بل ملڪ نه راوستلے شوي وُو لکه څنگه ڇي خدائ
 پاڪ هغه ته فرمائيلي وُو. (۲۴) ابراهيم د يو ڪم سلو ڪالو وو

چې هغه سنت شو، (۲۵) او د هغه زوی اسمعیل د دیارلسو کالو وو. (۲۶) دوی دواړه په یوه ورځ سنت شول، (۲۷) او ورسره د ابراهیم ټول نوکران هم سنت شول.

د حضرت ابراهیم سره د زوی د پیدا کېدو وعده

۱۸ (۱) مالک خدای ابراهیم ته د ممرې پاکو ونو سره راڅرگند شو. چې ابراهیم د سرې غرمې په وخت د خېمې د دروازې په خوله کېښې ناست وو، (۲) هغه وکتل او څه گوری چې هلته درې سړی ولاړ دی. هغوی یې چې څنگه ولیدل، هغه ستړی مشی له ورمندېه کړل. د عزت نه ورته ټیټ شو، (۳) ابراهیم وفرمائیل، ”صاحبانو، که تاسو ما د دې قابل گنئ، نو زما سره ایسار شی چې زه ستاسو خدمت وکړم. (۴) که اجازت وی نو زه به ستاسو پښو وینځلو له لږې اوبه راوړم، تاسو د دې ونې لاندې دمه وکړئ. (۵) زه به تاسو له لږه روټی هم راوړم، نو تاسو به بیا ښه مزل وکړئ. دا زما دپاره د عزت خبره ده چې زما کور ته راغلی، نو زه به ستاسو مېلمستیا کوم.“ هغوی جواب ورکړو، ”ښه ده، چې څنگه ستا خوښه وی نو هغه شان وکړه.“ (۶) ابراهیم خېمې ته تېز لاړو او ساره ته یې وفرمائیل، ”زر شه. د ټولو نه د ښه اوږو بوجی راواخله او روټی ترې پخې کړه.“ (۷) بیا هغه د مال رمې ته ورمندېه کړه او یو کچه او څو رب سڅې یې راوښو او یو نوکر له یې ورکړو، چې هغه یې زر زر تیار کړی. (۸) هغه لږ ماسته، پی او هغه پخه شوې غوښه هم راوړه او سړو ته یې هر څه کېښودل او چې کله هغوی روټی خوړله نو د ونې لاندې ورته ولاړ وو. (۹) بیا هغوی د هغه نه

تپوس وکړو، ”ستا بښځه ساره چرته ده؟“ هغه جواب ورکړو،
 ”هغه دننه په خپمه کبښې ده.“ (۱۰) یو مېلمه ووئیل، ”په
 راتلونکی کال کبښې به زه واپس راشم او ستا د بښځې ساره به
 یو زوی پیدا شوې وی.“ ساره د خپمې د دروازې شا ته دا
 خبرې اورېدلې. (۱۱) اوس گوره، ابراهیم او ساره پېر
 بوډاگان وو. او ساره د ماشوم د پیدا کېدو نه وه. (۱۲) نو
 ساره د ځان سره وخنډل او وې وئیل چې، ”اوس زه زړه او
 کمزورې یم او خاوند مې هم بوډا دے، نو اوس په دې عمر
 کبښې به زه د هغه سره څملم څه؟“ (۱۳) نو مالک خدای د
 ابراهیم نه تپوس وکړو، ”ساره ولې وخنډل او وې وئیل چې په
 دې عمر کبښې زما ماشوم پیدا کېدے شی څه ځکه چې زه
 پېره بوډی یم؟“ (۱۴) داسې څه شته چې د مالک خدای دپاره
 مشکل وی؟ لکه چې څنگه ما ووئیل، په راتلونکی کال به زه
 واپس راځم او د ساره به یو زوی پیدا شی.“ (۱۵) نو ساره
 منکره شوه ځکه چې هغه یربده. هغې ووئیل، ”ما خونۀ دی
 خندلی.“ هغه جواب ورکړو، ”آو، تا وخنډل.“

د حضرت ابراهیم د سدوم د نه تباہ کېدو سوال کول

(۱۶) بیا هغه سړی روان شول او یو داسې ځای ته لاړل چې د
 کوم ځای نه یې سدوم لیدلے شو، نو ابراهیم هغوی ته په مخه
 بښه وئیلو دپاره ورسره لاړو. (۱۷) نو مالک خدای د ځان سره
 وفرمائیل، ”زه چې څه کول غواړم هغه به د ابراهیم نه نه
 پتوم. (۱۸) د هغه اولاد به یو لوی طاقتور قوم وی او د هغه په
 ذریعه به زه ټولو قومونو له برکت ورکړم. (۱۹) ما هغه د دې

دپاره غوره کړې دے چې هغه خپلو زامنو او اولاد ته دا نصیحت وکړي چې زما خبره مني او هغه څه کوي چې کوم صحیح او حق دی. که دوی داسې کوي، نو زه به هم د هغه دپاره هغه هر څه وکړم چې ما پي وعده کړې ده. (۲۰) بیا مالک خدای ابراهیم ته وفرمائیل، "په سدوم او عموره باندې پېر سخت الزامونه دی، دوی پېر بد عملونه کوي. (۲۱) زه به لاندې خامخا ځم چې دا پته ولگوم چې کوم الزامونه ما اوربدلی دی چې هغه رښتیا دی او که نه." (۲۲) بیا هغه دوه سپری لارل او د سدوم طرف ته روان شول، خو مالک خدای د ابراهیم سره ایسار شو. (۲۳) ابراهیم مالک خدای ته نزدې شو او تپوس پي ترې وکړو، "ته په رښتیا د بدعملو سره صادقان هم تباہ کوې؟ (۲۴) که په ښار کښې پنځوس صادقان کسان وی، نو ته به ټول ښار تباہ کوې څه؟ ته به دوی نه معاف کوې د دې دپاره چې هغه پنځوس کسان بچ شي؟ (۲۵) دا څنگه کېدے شي چې ته به صادقان د بدعملو سره ووژني؟ دا خو ناممکنه ده، ته داسې نه کوې. که ته داسې وکړې، نو صادقانو خلقو ته به د بدعملو سره یو شان سزا ملاو شي. دا ستا دپاره ناممکنه ده. ځکه د دنیا انصاف کوونکے به خامخا انصاف کوي." (۲۶) مالک خدای ورته وفرمائیل، "که په سدوم کښې پنځوس صادقان کسان هم وی، نو زه به د هغوی په خاطر ټول ښار بچ کړم." (۲۷) ابراهیم بیا وفرمائیل، "مالکه خدایه، ما معاف کړه چې زه زپور شوم او ستا په مخکښې خبرې کوم. ځکه چې زه ستا په مخکښې هیڅ هم نه یم. (۲۸) خو کېدے شي چې هلته د پنځوسو صادقانو په ځای صرف پینځه څلوېښت وی. نو ته به د پینځو کسانو د کمی په وجه ټول ښار تباہ کوې څه؟"

مالڪ خُدايَ جواب وركڙو، ”ڪهه پينئَهه ڳلوهيست صادقان هم
 وي نو زهه به هغه بنار نهه تباہ کوم.“ (۲۹) ابراهيم بيا وفرمائيل،
 ”ڪهه شي چي هلته صرف ڳلوهيست ڪسان وي.“ هغه
 جواب وركڙو چي، ”ڪهه ڳلوهيست ڪسان هم وي نو زهه به هغه
 بنار نهه تباہ کوم.“ (۳۰) ابراهيم وفرمائيل، ”مالڪه خُدايه،
 غصه ڪهڙه مه، خو زهه يو ڳل بيا عرض کوم. ڪهه هلته صرف
 دهرش ڪسان وي نو بيا؟“ هغه وفرمائيل، ”زهه به داسي نهه کوم
 ڪهه دهرش هم وي.“ (۳۱) ابراهيم وفرمائيل، ”مالڪه خُدايه، ما
 معاف ڪڙه چي زهه زڙور شوم او ستا په مخڪبني خبري کوم،
 خو ڪهه صرف شل ڪسان وي؟“ هغه وفرمائيل، ”زهه به هغه
 بنار نهه تباہ کوم ڪهه شل ڪسان هم وي.“ (۳۲) ابراهيم
 وفرمائيل، ”مالڪه خُدايه، غصه ڪهڙه مه، زهه به صرف يو ڳل
 بيا عرض کوم. ڪهه هلته صرف لس ڪسان وي نو بيا؟“ هغه
 وفرمائيل، ”ڪهه لس ڪسان هم وي نو زهه به هغه بنار نهه تباہ
 کوم.“ (۳۳) چي د ابراهيم سره يي خبري ختمي ڪڙي نو
 مالڪ خُدايَ لاڙو او ابراهيم کور ته راوگرڙهڻو.

د سدوم د خلقو گناهونه

۱۹ (۱) په هغه ماڻهام چي دوه فرڀستي سدوم ته راغلي،
 لوط د بنار د دروازي سره نزدي د جرگي په ځاي ڪبني
 ناست وو. چي څنگه هغه هغوي وليدي، نو هغه پاڅيدو او
 سترپي مشي له ورغلو. هغه هغوي ته د عزت نهه ٿيپ شو (۲)
 او وي فرمائيل، ”صاحبانو، زهه به ستاسو خدمت کوم. ما
 سره کور ته لاڙ شي. تاسو پبني ووينڱي او شپي ته ايسار
 شي. تاسو چي سحر وختي پاڅي نو په خپله مخه تلے شي.“

خو هغوى جواب وركړو، ”نه، مونږ به دلته د جرگې په ځاى كېنې شپه وكړو.“ (۳) خو هغه ډېر زور كولو او آخر ورسره كور ته لاړل. لوط خپلو نوكرانو له حكم وركړو چې روتى پخه كړى او د مېلمنو دپاره بڼه خوراك تيار كړى. چې روتى تياره شوه، نو هغوى وخوړه. (۴) د مېلمنو د ځملاستو نه مخكېنې، د سدوم خلق د هغه كور نه تاو شول، چې د ښار ټول خلق، واړه زاړه په كېنې ؤو. (۵) دوى لوط ته چغې ووهلې او تپوس يې ترې وكړو، ”هغه سړى چرته دى چې نن تا كره ايسار دى؟ مونږ له يې بهر راوباسه.“ د سدوم خلقو د هغوى سره زنا كول غوښتل. (۶) لوط بهر ووتلو او ځان پسې يې دروازه بند كړه. (۷) هغه هغوى ته وفرمائيل، ”عزيزانو، زه ستاسو منت زارى كوم، داسې بد كار مه كوئ. (۸) گورئ، زما دوه لوڼه دى چې لا واده شوې نه دى. هغوى به زه بهر تاسو له راولم او چې څه مو خوښه وي هغه ورسره وكړئ. خو دې سړو ته هيڅ هم مه وايئ، دوى زما مېلمانه دى او د دوى حفاظت كول په ما فرض دى.“ (۹) خو دوى ووئيل، ”څه مړه ورك شه مسافر سړى يې. ته څوك يې چې مونږ ته چل ښائې؟ زمونږ د مخې نه لرې شه، گنې د هغوى نه به دې هم بد حال وكړو.“ دوى لوط له ديكه وركړه او د دروازې په ماتېدو يې شروع وكړه. (۱۰) خو هغه دننه دوو سړو ورمنډه كړل، لوط يې كور ته واپس راښكلو او دروازه يې بند كړه. (۱۱) بيا هغوى بهر هغه ټول خلق رانده كړل، نو هغوى د دروازې په لټولو سترى شول.

د حضرت لوط سدوم پرېښودل

(۱۲) هغه دوو سړو لوط ته وفرمائيل، ”كه دلته ستا نور څوك

وی لکه زامن، لوڻه، زُومان او یا ستا نور خپلوان په دې ښار
 کښې وی، نو د دې ځای نه یې بهر کړه، (۱۳) ځکه چې مونږ
 دا ځای تباہ کُوو. مالک خدای ته د دې خلقو خلاف فریادونه
 رسېدلی دی او مونږ یې رالېږلی یو چې سدوم تباہ کړو. (۱۴)
 بیا لوط هغه سړو له ورغلو چې کومو ته یې لوڼه کوژدن
 شوې وې او ورته یې وفرمائیل، ”زر شی او د دې ځای نه
 ووځئ، مالک خدای به دا ځای تباہ کوی.“ خو د هغوی
 خیال دا وو چې هغه ټوټې کوی. (۱۵) سحر وختی فرښتو
 کوشش وکړو چې لوط تېز شی. هغوی وفرمائیل، ”زر شه،
 خپله ښځه او دوه لوڼه روانې کړه او ووځه، نو داسې به تاسو
 نه مړه کېږئ چې کله ښار تباہ کېږي.“ (۱۶) خو لوط سستی
 کوله. او مالک خدای په هغه رحم وکړو، نو هغه سړو لوط، د
 هغه ښځه او د هغه دواړه لوڼه یې د لاس نه ونيولې او د ښار
 نه یې بهر وویستل. (۱۷) بیا یوې فرښتې وفرمائیل، ”وتبستئ
 چې ژوندی پاتې شی، په شامه گورئ او په مېدان کښې مه
 پاتې کېږئ. غرونو ته منډه کړئ، نو داسې به تاسو د مرگ نه
 بچ شی.“ (۱۸) خو لوط جواب ورکړو، ”أف، نه صاحبانو، په
 مونږ داسې مه کوئ. (۱۹) تاسو زما سره ډېر ښه کړی دی او
 زما ژوند مو بچ کړو. خو غرونه ډېر زیات لږې دی، تباہی به
 زما په سر راشی او هلته رسېدو نه مخکښې به زه مړ شم.
 (۲۰) تاسو ته هغه وپوکې ښار ښکاری؟ هغه نزدې دے. زه
 به هلته لاړ شم. گورئ هغه خو وپوکې ځای دے، خو زه به
 په امن کښې یم.“ (۲۱) هغه جواب ورکړو، ”تیک ده، زه به
 ستا خبره ومنم. زه به هغه ښار نه تباہ کوم. (۲۲) زر منډه
 کړه، زه تر هغې پورې هیڅ هم نه شم کولې ترڅو چې ته هلته
 رسېدلې نه یې.“ لوط دې ته وپوکې ووتل، نو ځکه د هغه

د خدائِ پاک سدوم او عموره تباہ کول

٢٣) نمر په راختو وو چې لوط ضُعر ته ورسېدو. (٢٤) ناڅاپي مالک خدائِ د سدوم او عموره په بنارونو باندې د اور د گوگړو باران اورولو (٢٥) او هغه بنارونه او ټول مېدان يې تباہ کړو، سره د ټولو خلقو او هر هغه خه چې په هغه زمکه زرغون شوی ؤو، تباہ شول. (٢٦) خو د لوط بنځي شا ته وکتل او د مالگي ستن ترې جوړه شوه. (٢٧) په بله ورځ سحر وختي ابراهيم هغه خائ ته تېز لارو چرته چې هغه د مالک خدائِ په حضور کښي مخکښي ولاړ وو. (٢٨) هغه لاندې سدوم او عموره او د دې ټولو علاقه ته وکتل او وې ليدل چې د هغه ملک نه لوگي ختل، دا داسې لوگي ؤو لکه چې د بتي نه خپڙي. (٢٩) خو چې خدائِ پاک د مېدان هغه بنارونه تباہ کړل چرته چې لوط اوسېدو، نو ابراهيم د هغه ياد وو او لوط يې ولېږلو چې ځان بچ کړي.

موآبيانو او عمونيانو د بي شرمي بنياد کېښودل

٣٠) لوط یرېدو چې په ضُعر کښي پاتي شي، نو هغه د خپلو دوو لویو سره پاس غرونو ته لاړو او دوی په یو غار کښي اوسېدل. (٣١) نو مشرې لور يې خپلې خور ته ووئيل، ”زمونږ پلار بويا کيږي او په ټوله دنيا کښي سړي نشته چې مونږ ځان ته واده کړي او بچي مو پېدا شي. (٣٢) راځه چې خپل پلار نشه کړو، نو د هغه سره به ځملو او بچي به مو پېدا شي.“ (٣٣) په هغه شپه هغوی هغه له مے ورکړل او مشره

لور د هغه سره ځملاسته. خو هغه دومره نشه وو چې پته ورته ونه لگېده. (۳۴) بله ورځ مشرې لور يې خپلې خور ته وويل، "تېره شپه زه د هغه سره ځملاستم، اوس راځه چې نن شپه يې بيا نشه كړو او ته د هغه سره ځمله. نو مونږ دواړه به د پلار نه اميدوارې شو." (۳۵) نو هغه شپه هغوي هغه بيا نشه كړو او كشره لور د هغه سره ځملاسته. خو بيا هم هغه دومره نشه وو چې هغه ته هيڅ پته ونه لگېده. (۳۶) نو د لوط دواړه لوڼه د خپل پلار نه اميدوارې شوې. (۳۷) د مشرې لور يې يو زوى وشو، چې د هغه نوم يې مواب كېښودو. هغه د نن زمانې د موابيانو پلار نيکه وو. (۳۸) د كشرې لور يې هم يو زوى وشو، چې د هغه نوم يې بن عمى كېښودو. هغه د نن زمانې د عمونيانو پلار نيکه وو.

حضرت ابراهيم او ابى ملك

۲۰ (۱) ابراهيم د ممرې نه د كنعان صحرا ته لاړو او د قاديس او شور په مينځ كښې اوسېدو. په هغه وخت كښې چې كله هغه په جرار كښې اوسېدو، (۲) هغه فرمائيلی وُو چې خپله ښځه ساره يې خور ده. نو د جرار بادشاه ابى ملك ترې ساره بوتلې وه. (۳) خو يوه شپه هغه خدای پاك په خوب كښې وليدو چې ورته يې وفرمائيل، "گوره، ته د مرگ په خوله كښې ولاړ يې، ځكه چې كومه ښځه تا راوستې ده هغه واده شوې هم ده." (۴) خو ابى ملك گوتې هم نه وې وروپې او هغه وويل، "مالكه خدایه، زه بې گناه يم. ته به ما او زما خلق تباه كوي ځه؟" (۵) ابراهيم خو په خپله فرمائيلی وُو چې هغه يې خور ده او هغې هم فرمائيلی وُو چې هغه يې ورور

دے. ما خو دا په صفا نېت کړی دی او زما لاسونو گناه نه
 ده کړې. ﴿٦﴾ خدای پاک په خوب کښې جواب ورکړو،
 ”او، ما ته پته ده چې تا دا په صفا نېت کړی دی، هغې ته
 گوټې وروړلو ته مې ځکه پرې نه بنودلې چې زما خلاف گناه
 ونه کړې. ﴿٧﴾ خو اوس، هغه بنځه خپل خاوند ته واپس
 کړه. هغه یو نبی دے او هغه به درته دُعا وکړی او ته به مړ نه
 شې. خو که ته هغه واپس نه ورکوې، نو زه تا خبروم چې ته
 او ستا ټول خلق به مړه کېږئ. ﴿٨﴾ بل سحر وختی ابی ملک
 خپل ټول درباریان راوغوښتل او چې څه شوی ؤو ورته یې
 وویل، او هغوی سخت یږېدل. ﴿٩﴾ بیا ابی ملک ابراهیم
 راوغوښتلو او تپوس یې ترې وکړو، ”دا تا په مونږ څه کړی
 دی؟ ما تا سره څه بد کړی دی چې تا په ما او زما په
 بادشاهی دا افت راوستے دے؟ داسې خو د هیچا سره هم نه
 دی کول پکار، لکه چې تا زما سره کړی دی. ﴿١٠﴾ دا تا ولې
 کړی دی؟“ ﴿١١﴾ ابراهیم جواب ورکړو، ”زما دا خیال وو چې
 دلته به داسې هیڅ څوک هم نه وی چې هغه د خدای پاک نه
 یږېږی او دوی به زما د بنځې په وجه ما ووژنی. ﴿١٢﴾ هغه په
 رښتیا زما خور ده. هغه زما د پلار لور ده، خو زما د خپلې
 مور لور نه ده او ما هغه واده کړه. ﴿١٣﴾ چې کله خدای پاک
 زه د خپل پلار د کور نه مسافر کړم، نو ما هغې ته وویل، ته
 به زما سره هغه وخت خپل غېرت څرگند کړې چې هر چا ته
 وائې چې زه ستا ورور یم. ﴿١٤﴾ بیا ابی ملک ساره واپس
 ابراهیم ته ورکړه، هم هغه وخت یې هغه ته گډې، څاروی او
 نوکران هم ورکړل. ﴿١٥﴾ هغه ابراهیم ته وویل، ”گوره، دا ټوله
 زما زمکه ده، چې چرته دې خوښه وی هلته اوسېږه. ﴿١٦﴾
 هغه ساره ته وویل، ”زه ستا ورور له د سپینو زرو زر سیکې

ورکوم، دا د دې دپاره چې تا سره څومره خلق دی چې ټولو ته ثابتہ شی چې تہ بې گناه یې، هر چا ته به معلومه شی چې ستا لمن پاکه ده.“ (۱۷) - (۱۸) نو په دې وجه چې د ابراهیم د بښځې ساره سره کومه واقعه شوې وه، مالک خدای د ابی ملک په محل کښې ټولې بښځې شنډې کړې. نو ابراهیم د ابی ملک دپاره دُعا وکړه او خدای پاک هغه روغ کړو، خدای پاک د هغه بښځه او د هغه وینځې هم روغې کړې، چې د دوی بچی پیدا شی.

د حضرت اسحاق پیدا کېدل

۲۱ (۱) مالک خدای ساره له برکت ورکړو او خپله وعده یې ورسره پوره کړه. (۲) اگر چې ابراهیم په خپله ډېر بوډا وو، خو لکه څنگه چې خدای پاک ورته فرمائیلی وُو ساره اُمیدواره شوه او هم په هغه صحیح وخت د هغې زوی وشو. (۳) ابراهیم په خپل زوی اسحاق نوم کېښودو، (۴) او چې اسحاق د اتو ورځو شو، نو ابراهیم هغه سنت کړو، هم هغه شان چې څنگه خدای پاک ورته حُکم ورکړے وو. (۵) ابراهیم د سلو کالو وو چې اسحاق پیدا شو، (۶) نو ساره وفرمائیل، ”خدای پاک زه خندولې یم. اوس چې هر څوک د دې نه خبر شی نو زما سره به خاندی. (۷) د دې نه مخکښې چا د دې وئیلو جرأت کولے شو چې یوه ورځ به زه خپل ماشوم له سینه ورکوم؟ خو گورئ، په زور عُمُر کښې د ابراهیم زما نه زوی پیدا شوے دے.“ (۸) چې ماشوم غټېدو او په خپله د روټی د خوړلو شو، نو په هغه ورځ ابراهیم یو لوی خبرات وکړو.

د بی بی هاجرې او د حضرت اسمعیل لرې لېږل

٩-١٠ یوه ورځ، ساره وکتل چې د هاجرې زوی اسمعیل لویې کولې، نو هغې ابراهیم ته وویل، ”وینځه او د هغې زوی وشرئ ځکه چې د وینځې زوی به زما د زوی اسحاق په میراث کښې شریک نه وی.“ (١١) دې مسئلې ابراهیم ډېر پرېشانه کړو، ځکه چې اسمعیل خو هم د هغه زوی وو. (١٢) خو خدای پاک وفرمائیل، ”ابراهیمه، د خپلې وینځې او د هلک په حقله مه خفه کېږه. هم هغه شان وکړه چې څنگه درته ساره وائی ځکه چې هم د اسحاق نه به ستا نسل قائم وی. (١٣) خو د وینځې زوی هم ستا زوی دے او د هغه د اولاد نه به یو لوی قوم جوړ کړم.“ (١٤) بل سحر وختی ابراهیم پاڅېدو او هاجرې له یې د اوبو پک مشک او روټی ورکړه. او دا یې ورله په اوږو کېښودل او د زوی سره یې رخصت کړه. او هغه لاړه او بیرسبع ته نزدې په صحرا کښې سرگردانه گرځېدله، (١٥) او چې د هغوی سره اویه ختمې شوې، نو هاجرې زوی د یو بوټی لاندې کېښنولو. (١٦) او لږه لرې ترې کېښناسته، هغې د ځان سره وویل چې، ”زه دا نه شم زغملے چې د خپل زوی مرگ وینم.“ او هغه هلته ناسته وه سلگی یې وهلې او ژړل یې. (١٧) چې کله خدای پاک د هلک ژړا واورېده، نو د خدای پاک فرېښتې د آسمان نه هاجرې ته آواز وکړو او ورته یې وفرمائیل، ”هاجرې، ته ولې پرېشانه یې؟ پرېږه مه. خدای پاک ستا د زوی ژړا اورېدلې ده. (١٨) اوچت یې کړه او په غېږ کښې یې کېښنوه، ځکه چې زه به هغه د یو لوی قوم پلار کړم.“ (١٩) بیا خدای پاک د هغې سترگې کولواو کړې او د هغې نظر په چینې یو کوهی

پرہوتو. نو هغه چيني له لاره او مشڪ يې د ابو نه پک کړو او هلک له يې اوبه ورکړې. (۲۰) خدای پاک اسمعیل له برکت ورکړو او چې هلک څنگه لوی شو، نو د هغه نه یو تکړه تیر انداز جوړ شو. (۲۱) هغه د فاران په صحرا کښې اوسېدو، مور ورله یوه مصری جینی خوښه کړه او ورته یې واده کړه.

د امن معاهده

(۲۲) تقریباً هم په هغه وخت ابی ملک او د هغه د لښکر مشر فیکل ابراهیم ته وویل، ”خدای پاک تا له په هر کار کښې برکت درکوی، (۲۳) اوس زه غواړم چې ته د خدای پاک په نوم دا قسم وکړې چې ته به زما سره دوکه نه کوي او همپشه به زما او زما د اولاد وفادار یې، لکه څنگه چې زه همپشه تا سره په دې ملک کښې وفادار وم چې ته دلته مسافر وې.“

(۲۴) نو ابراهیم ورسره قسم وکړو. (۲۵) یوه ورځ، ابراهیم ابی ملک ته شکایت وکړو چې، ”ستا یو څو نوکرانو زما په یو کوهی قبضه کړې ده.“ (۲۶) ابی ملک ورته وویل، ”دا خو ما ستا نه په ورومبی ځل واورېدل. تا ما ته مخکښې ولې ونه وئیل؟ ما ته پته نشته چې دا چا کړی دی.“ (۲۷) ابراهیم ابی ملک ته گډې او څه غواگانې ورکړې، نو د دوی په مینځ کښې د امن معاهده وشوه. (۲۸) ابراهیم د خپلې رمې نه اووه گډې جدا کړې، (۲۹) او ابی ملک ترې تپوس وکړو، ”تا دا اووه گډې ولې جدا کړې؟“ (۳۰) ابراهیم جواب ورکړو، ”زه غواړم چې دا اووه گډې زما نه قبولې کړې نو ته به گواه یې چې ما دا کوهی کنستلې وو.“ (۳۱) نو په هغه ځای یې بیرسبع نوم کښنودو، ځکه چې دوی دواړو دلته معاهده کړې

۵. ﴿۳۲﴾ چي ڪلهه په بيرسبع ڪبني معاهده وشوه، نو ابي مَلِك او دهغه د لښکر مشر فيڪل واپس د فلسطينو مُلڪ ته لارل. ﴿۳۳﴾ ابراهيم په بيرسبع ڪبني د غز ونه وگرله او د مالڪ خُدائ د ابدی خُدائ عبادت پي وکړو. ﴿۳۴﴾ او ابراهيم ډېر وخت مسافر وو او د فلسطينو په مُلڪ ڪبني اوسېدو.

د خُدائ پاک حضرت ابراهيم ته د حضرت اسحاق قربانولو حکم ورکول

۲۲ ﴿۱﴾ څه موده وروستو خُدائ پاک د ابراهيم امتحان واخستو، هغه ته پي وفرمائيل، ”ابراهيمه.“ نو ابراهيم جواب ورکړو، ”زه حاضر يم.“ ﴿۲﴾ خُدائ پاک ورته وفرمائيل، ”خپل زوئ روان کړه، خپل اېک يو زوئ اسحاق، د کوم سره چي ته ډېره مينه کوي او د مورياه مُلڪ ته لار شه. هلته په يو غر باندې چي زه به پي درته بسايم، هغه ما ته د قرباني په توگه پېش کړه.“ ﴿۳﴾ نو ابراهيم سحر وختي پاڅېدو، خپل خري پي کته کړو او خپل دوه ځوانان سړي او اسحاق پي ځان سره روان کړل، هغه د سوزېدونکي قرباني دپاره لرگي پرې کړل او روان شو او هغه ځائ ته لاړو کوم چي خُدائ پاک ورته بنودلې وو. ﴿۴﴾ په درېمه ورځ چي ابراهيم وکتل نو د لرې نه پي هغه ځائ وليدو. ﴿۵﴾ نو هغه نوکرانو ته وفرمائيل، ”دلته د خره سره ايسار شئ. دا هلک او زه به هلته لار شو او مونږ به عبادت وکړو او واپس به تاسو له راشو.“ ﴿۶﴾ ابراهيم په اسحاق د قرباني لرگي يوړل او په خپله پي يوه چاره او بل سکاره د اور بلولو دپاره يوړل. چي ڪله دوي مزل کولو، ﴿۷﴾ نو اسحاق وفرمائيل، ”پلاره.“ هغه جواب ورکړو، ”آو، زما

زويه؟“ اسحاق ترې تپوس وکړو، ”ما ته پته ده چې تا سره
 سکاره او لرگی شته، خو د قرباني دپاره گډورې چرته
 دې؟“ (۸) ابراهيم جواب ورکړو، ”زما زويه، خدای پاک به
 په خپله د يو گډ بندوبست وکړي.“ او دوی دواړه روان وو.
 (۹) کله چې هغه خدای ته ورسېدل کوم چې ورته خدای پاک
 بنودلې وو، ابراهيم يوه قربان گاه جوړه کړه او لرگی يې پرې
 سم کېښودل. هغه خپل زوی وټولو او په قربان گاه کېښې يې د
 لرگو دپاسه کېښودو. (۱۰) بيا ابراهيم د خپل زوی حلالولو
 دپاره چاره راواخستله. (۱۱) خو ناڅاپه د مالک خدای
 فرېښتې د آسمان نه هغه ته وفرمائيل، ”ابراهيمه، ابراهيمه.“
 هغه جواب ورکړو، ”زه حاضر يم.“ (۱۲) فرېښتې وفرمائيل،
 ”هک له چې هيڅ تکليف ورنه کړې او نه ورته څه ووايي. ما
 ته پته ده چې ته د خدای پاک نه پرېږې، ځکه چې تا هغه ته
 خپل اېک يو زوی هم پېش کړو.“ (۱۳) ابراهيم څه گوري چې
 يو گډ د ښکرو نه په غنو کېښې انېستې وو. هغه لاړو او راوې
 نيوو او د خپل زوی په خدای يې د سوزېدونکې قرباني په توگه
 پېش کړو. (۱۴) ابراهيم په هغه خدای ”مالک خدای بندوبست
 کوی“ نوم کېښودو. او تر ننه پورې خلق وائي، ”د مالک
 خدای په غر به بندوبست کېږي.“ (۱۵) د مالک خدای فرېښتې
 په دوېم ځل د آسمان نه ابراهيم ته وفرمائيل چې، (۱۶) ”مالک
 خدای فرمائي چې زه مالک خدای په خپل نوم قسم کوم چې
 زه به تا له ډېر زيات برکت درکړم. ځکه چې تا دا وکړل او
 خپل اېک يو زوی دې هم زما نه بچ ونه ساتلو، (۱۷) زه دا
 وعده کوم چې زه به تا ته په رېښتيا په برکتونو برکتونه درکوم
 او ستا اولاد به ډېر زياتوم لکه چې په آسمان کېښې څومره
 ستوری دی او چې د سمندر په غاړه څومره شگې دی. ستا

اولاد به خپلو دشمنانو له شکست ورکړی. (۱۸) ټول قومونه به ستا د اولاد په وسیله برکت ومومی. ځکه چې تا زما حکم ومنلو.“ (۱۹) ابراهیم خپلو نوکرانو ته واپس لاړو او دوی په یو ځای بیرسبع ته لاړل، چې چرته ابراهیم اوسېدو.

د نحر اولاد

(۲۰) څه موده وروستو ابراهیم خبر شو چې د خپل ورور نحر یې د ملکه نه اته بچی پیدا شوی دی، (۲۱) مشرې عوض، د هغه ورور بوز، د آرام پلار قموابل، (۲۲) - (۲۳) کسد، حزو، فلداس، ادلاف او بتواپل، د ربقه پلار. د ابراهیم د ورور نحر، د بشې ملکه نه دا اته زامن پیدا شول. (۲۴) د نحر د وینځې، رومه نه، طبح، جاحم، تخص او معکه پیدا شول.

د بی بی ساره مرگ او بنخېدل

۲۳ (۱) ساره یو سل اوویش کاله ژوندی وه. (۲) هغه د کنعان په ملک کبني په حبرون کبني په حق ورسېده، او ابراهیم د ساره په غم غمژن شو او هغې پسې یې ژړل. (۳) ابراهیم د مړی خوا نه پاڅېدو، حتیانو له ورغلو او وې فرمائیل چې، (۴) ”زه د پردی ملک یم او تاسو سره اوسېږم، زما خپله زمکه نشته چې چرته زه خپله بنځه په یو مناسب ځای کبني بنځه کړم. لږه زمکه په ما خرڅه کړئ.“ (۵) هغوی جواب ورکړو چې، (۶) ”نېکه، زمونږ خبره واوره، مونږ تا ته د یو تکره مشر په سترگه گورو. زمونږ د اديرې د ټولو نه بنه ځای کبني خپل مړې بنځ کړه، تا به هیڅ څوک د یو ځای نه هم د خپل مړی بنځولو نه نه منع کوی.“ (۷)

ابراهيم پاڅېدو او د هغه مُلک خلقو يعنې حَتِيَانو ته يې د
 عزت نه سر تِيپت کړو ﴿٨﴾ او ورته يې وفرمائيل، ”کَه ستاسو
 دا خوېشه وي چې زه دلته خپل مړې بڼخ کړم، نو د صحر
 زوئ عِفرون ته ووايئ ﴿٩﴾ چې د خپل پتي په سر کښې د
 مکفيله غار په ما خرڅ کړي. زه به يې پوره قيمت ورکړم او
 تاسو ټول به د دې گواهان شئ.“ ﴿١٠﴾- ﴿١١﴾ عِفرون هلته د ښار
 د دروازې سره نژدې ناست وو، چې کله ابراهيم دا عرض
 وکړو، نو هغه جواب ورکړو چې، ”صاحبه، دا ټول پتې سره
 د غار ستا په وړاندې دے. زما د خپلو خلقو په مخکښې زه دا
 ستا د مړي د قبر دپاره درکوم.“ ﴿١٢﴾ يو ځل بيا، ابراهيم د
 هغه مُلک خلقو ته د عزت نه تِيپت شو ﴿١٣﴾ او عِفرون ته يې
 وفرمائيل، ”د دې گواهانو په مخکښې، زه تا له د دې پتي پوره
 قيمت درکوم، چې خپله بڼخه بڼخه کړم. دا قيمت زما نه
 قبول کړه.“ ﴿١٤﴾ عِفرون جواب ورکړو چې، ”صاحبه،
 زما خبره واوره، د دې ځای قيمت صرف څلور سوه د
 سپينو زرو سيکې به وي. په داسې لږ قيمت به مونږ په خپلو
 کښې څه يو بل ته سختېرو؟ خپل مړې بڼخ کړه.“ ﴿١٥﴾
 ابراهيم د عِفرون دا خبره منظوره کړه او هغه سپين زر يې
 عِفرون ته وتلل چې د کومو په حقله يې چې د حَتِيَانو په
 مخکښې فرمائيلي ؤو، د هغه وخت د سوداگرو د وزن
 مطابق، څلور سوه د سپينو زرو سيکې. ﴿١٦﴾ نو داسې ابراهيم
 د عِفرون نه هغه د ممری سره نژدې مکفيله په علاقه کښې
 هغه پتې واخستلو. پتې سره د هغه غار او گېرچاپېره چې
 څومره ونې وې. ﴿١٧﴾ د ښار په دروازه کښې د جرگې د ټولو
 سړو په مخکښې دا زمکه د ابراهيم شوه چرته چې حَتِيَان د
 دې گواهان ؤو. ﴿١٨﴾ د دې نه پس، ابراهيم خپله بڼخه ساره

په کنعان وطن کښې د مکفيله د پټې په غار کښې ښځه کړه
(۲۰) چې کوم يې د حټيانو نه اخستې وو.

ريځه د حضرت اسحاق ښځه کېدل

۲۴ (۱) ابراهيم اوس د ډېر عمر وو. مالک خدای هغه له
په هر کار کښې برکت ورکړې وو. (۲) يوه ورځ، ابراهيم
خپل مشر نوکر راوغوښتو او هغه ته يې وفرمائيل، ”زما سره
يو پوخ لوظ وکړه، (۳) د مالک خدای په نوم زه تا له قسم
درکوم، د هغه خدای پاک چې په آسمان او زمکه بادشاهي
کوي، چې ته به زما زوی اسحاق دپاره د دې خدای د کنعان
په خلقو کښې ښځه نه خوښوې. (۴) په خدای د دې، واپس
هغه ملک ته لاړ شه چې چرته زه پيدا شوې وم. او زما زوی
اسحاق له زما په خپلوانو کښې ښځه وگوره.“ (۵) خو نوکر
ترې نه تپوس وکړو، ”که هغه پېغله چې کومه زه خوښه کړم،
دې ملک ته زما سره نه راځي، نو بيا زه اسحاق هغه ملک ته
واپس ولېرم څه د کوم نه چې ته راغلي يې؟“ (۶) ابراهيم
جواب ورکړو، ”نه، خيال کوه چې ته زما زوی واپس هلته
ونه لېرې. (۷) مالک خدای هغه خدای پاک چې د آسمانونو
بادشاه دې زه د هغه ملک نه چې چرته زه پيدا شوې وم
دلته راوستم، ما ته يې وفرمائيل او لوظ يې راسره وکړو چې
هغه به زما اولاد له دا زمکه ورکوي. چې کله ته هلته ځي، نو
مالک خدای به ستا نه مخکښې خپله يوه فرشته زما د زوی
دپاره ښځه لټولو کښې ستاسو مدد له راولېري. (۸) که هغه
ښځه تاسو سره د راتلو نه انکار کوي، نو خبر دې ته د لوظ
نه آزاد يې. خو زما زوی به هلته نه بوځي.“ (۹) نو نوکر د

ابراهيم سره پوخ لوظ وکړو چې هغه هر څه به وکړي چې هغه
 ته يې د کولو دپاره فرمائيلی ؤو. (۱۰) د دې نه پس، هغه نوکر
 د ابراهيم لس اوسنان د بنو تحفو سره بار کړل. بيا د شام
 شمال په طرف هغه ښار ته روان شو، چرته چې د ابراهيم
 ورور نحر اوسېدو. (۱۱) کله چې هغه هلته ورسېدو، هغه د
 ښار نه بهر د چينې سره نزدې اوسنان کښېنول. دا د مازيگر
 وخت وو، چې کله ښځې اوبو وړلو له راووتلې. (۱۲) نوکر
 دُعا وکړه، ”تَهْ مالِکَه خُدايَه پاکه، زما د نېک ابراهيم خُدائِ
 پاک يې، ما نن کامياب کړه او زما د نېک سره خپله وعده
 پوره کړه. (۱۳) زه دلته د هغه چينې سره يم چې چرته به د
 ښار پېغلې اوبه وړلو له راځي. (۱۴) چې کومې جينې ته زه
 وایم چې لږ منگې راټيټ کړه، چې اوبه وڅښم، که هغه
 ووائی چې وڅښه او زه به ستا اوسنانو له هم اوبه راوړم، چې
 دا هم هغه وی چې تا خپل خدمت کوونکی اسحاق له خوښه
 کړې ده. که داسې وشي، نو ما ته به پته ولگي چې تا زما د
 نېک سره خپله وعده پوره کړې ده.“ (۱۵) د دُعا ختمولو نه
 مخکېښي، رېقه چې د هغې په اوږو منگې وو راووتله. هغه د
 بتواپل لور وه، چې هغه د ابراهيم د ورور نحر او د هغه د
 ښځې ملکا زوی وو. (۱۶) هغه ډېره ښائسته جينې وه او لا
 واده شوې نه وه. هغه لاندې چينې ته لاړه، منگې يې پک کړو
 او راوختله. (۱۷) د ابراهيم نوکر د ملاوېدو دپاره هغې له
 ورمڼه کړل او ورته يې ووييل، ”ستا د منگي نه ما له لږې
 اوبه راکړه.“ (۱۸) هغې ووييل، ”وڅښه، صاحبه.“ او هغې زر
 د خپل ولی نه منگې راټيټ کړو او چې هغه اوبه څښلې نو
 منگې يې ورته نيولې وو. (۱۹) چې کله هغې اوبه ورکړې،
 هغې ووييل، ”زه به ستا اوسنانو له هم اوبه راوړم تر هغه

پورې چې تنده يې ماته شى. (۲۰) هغې زر زر د څاروو د اوبو په سبيل كښې منگې تشولو او چينې ته به د نورو اوبو دپاره په منډه تله، تر دې پورې چې ټولو اوبانو بڼه وڅښلې.

(۲۱) د هغه سړى په هغې باندې نظر وو او غلې ولاړ وو، چې معلوم كړى چې مالِك خُداى هغه له په سفر كښې كاميابى وركړې ده كه نه. (۲۲) چې كله اوبانو اوبه وڅښلې، هغه سړى د سرو زرو يوه قيمتى نټكى هغې ته ورپه پوزه كړه او دوه درنې د سرو زرو كړى يې ورپه لاس كړې. (۲۳) هغه ووييل، ”ما ته ووايه چې ستا پلار څوك دى، د هغه په كور كښې زمونږ د شپې تېرولو ځاى شته؟“ (۲۴) هغې جواب وركړو، ”زما پلار بتواېل دى، چې د نحر او ملكاه زوى دى. (۲۵) مونږ سره ډېر بوس او وابڼه شته او ستاسو د پاتې كېدو دپاره حُجره هم شته.“ (۲۶) بيا هغه سړى خپل سر تپت كړو او د مالِك خُداى عبادت يې وكړو. (۲۷) هغه ووييل، ”د مالِك خُداى ثناء دې وى، چې زما د نېك ابراهيم خُداى پاك دى، چې هغه په رښتيا زما د نېك سره خپله وعده پوره كړې ده. مالِك خُداى زما د نېك خپلوانو ته زه نېغ راوستلم.“ (۲۸)

جينى كور ته منډه كړه او خپلې مور او نورو ټولو بښځو ته يې ټوله قيصه تېره كړه. (۲۹) د ربقي يو ورور وو چې نوم يې لابن وو، هغه بهر د چينې طرف ته منډه كړه چې چرته د ابراهيم نوكر وو. (۳۰) لابن د خپلې خور په پوزه نټكى او د هغې په لاسونو كړې ليدلې وې. او ربقي دا خبره كوله چې لابن واورېدل څه چې هغه سړى وئيلى ؤو. هغه د ابراهيم نوكر له ورغلو چې هغه د خپلو اوبانو سره د چينې سره ولاړ وو، (۳۱) او لابن ورته ووييل، ”ما سره كور ته لاړ شه. ته هغه سړى يې چې مالِك خُداى بركت دركړى دى. ته دلته

بهر وٺي ولاڙي؟ ما په خپل کور کښې ستا دپاره ځای تيار
 کړې دې او هلته ستا د اوبسانو دپاره هم ځای شته. (۳۲) نو
 هغه سرې دننه کور ته لاړو او لابن د اوبسانو نه بارونه کوز
 کړل او بوس او وابښه يې ورته واچول. بيا هغه د ابراهيم د
 نوکر او د هغه د سپرو دپاره اوبه راوړې چې خپلې پښې
 ووينځي. (۳۳) چې روتې يې کله راوړه، هغه سرې ووئيل، ”تر
 هغه پورې به زه خوراک نه کوم چې تر کومې پورې ما هغه
 څه وئيلي نه وي چې څه وئيل غواړم.“ لابن ووئيل، ”تيک ده
 ووايه.“ (۳۴) هغه خبره شروع کړه، ”زه د ابراهيم نوکر يم.
 (۳۵) مالک خدای زما نېک له ډېر زيات برکت ورکړې دې
 او هغه يې ډېر مالدار کړې دې. هغه له يې د گډو او چپلو
 رمې، څاروي، سپين زر، سره زر، غلامان او وينځي، اوبسان
 او خره هم ورکړې دي. (۳۶) زما د نېک د ښځې ساره نه چې
 کله هغه بوډې وه د هغه يو زوی وشو او زما نېک هغه له
 خپل هر څه ورکړې دي. (۳۷) زما نېک زما نه دا پوخ لوظ
 اخستې دې چې د هغه حکم به منم. هغه وفرمائيل، د کنعان
 د ملک د پېغلو نه زما زوی له ښځه مۀ خوښوه. (۳۸) خو زما
 د پلار خلقو، زما خپلوانو له لاږ شه او د هغه دپاره ښځه
 خوښه کړه. (۳۹) او ما د خپل نېک نه تپوس وکړو، فرض
 کړه که هغه ښځه زما سره نه راځي نو بيا؟ (۴۰) هغه جواب
 راکړو چې مالک خدای، چې د کوم ما همپشه فرمانبرداري
 کړې ده، هغه به خپله فرېسته تا ته درولېږي او کاميابي به
 درکړي. ته به زما د زوی دپاره زما د خپلو خلقو نه، زما د
 پلار د خاندان نه، يوه ښځه پېدا کړې. (۴۱) ستا دپاره صرف
 يوه لار شته چې د لوظ نه آزاد شي، هغه دا چې که ته زما
 خپلوانو له لاږ شي او هغوی تا ته انکار وکړي، نو بيا به ته

آزاد پي. (۴۲) چي نن زه چيني ته راغلم، ما مالڪ خدائ ته سوال وڪرو، اے مالڪه خدایه، زما د نېڪ ابراهيم خدایه پاڪه، ما له په سفر کبني کامیابی راکړه. (۴۳) زه دلته د چيني سره يم، کله چي يوه جيني اوبو وړلو له راشي، نو زه به ورته ووايم چي ما له د خپل منگي نه لږې اوبه راکړئ. (۴۴) که هغه ما له او زما اوبسانو له هم اوبه ورکول وغواړي، چي دا هم هغه بنځه وي چي تا زما د نېڪ د زوي دپاره خوښه کړې ده. (۴۵) د هغي نه مخکبني چي ما پته په زړه کبني دعا ختمه کړې وه، رېقه چي د هغي په اوږه منگي وو راغله او لاندې چيني ته لاړه. ما هغي ته ووييل چي، څښلو له لږې اوبه راکړه. (۴۶) هغي زر د خپل ولي نه منگي راييت کړو او وې وييل، اوبه وڅښه او زه به ستا اوبسانو له هم اوبه ورکړم. نو ما هم اوبه وڅښلې او اوبسانو له پي هم ورکړې. (۴۷) ما د هغي نه تپوس وکړو، ستا پلار څوک دے؟ نو هغي جواب راکړو، زما پلار بتواپل دے چي د نحر او ملڪاه زوي دے. بيا ما هغي له ننکي ورپه پوزه کړه او کړي مي ورپه لاس کړې. (۴۸) ما خپل سر تپت کړو او د مالڪ خدائ عبادت مي وکړو. ما د مالڪ خدائ ثناء ووييله، چي زما د نېڪ ابراهيم خدائ پاک دے، چي هغه زه نېغ زما د نېڪ نوسي له راوستلم چي هغه د اسحاق بنځه جوړه شي. (۴۹) نو که ته زما د نېڪ سره خپله زمه واري پوره کول غواړي او بنه سلوک ورسره کوې، نو ما ته ووايه او که نه وي نو هم ووايه، بيا به زه فېصله وکړم چي ما له څه کول په کار دي. (۵۰) لابن او بتواپل جواب ورکړو، ”دا خبره د مالڪ خدائ نه راپېښه ده او مونږ ورته بنه يا بد نه شو وييلے. (۵۱) دا رېقه ده، د ځان سره پي بوځه. هغه دې ستا د نېڪ د زوي بنځه

شی، لکه چي څنگه مالک خدائ په خپله فرمائيلي دي. (۵۲) چي کله د ابراهيم نوکر دا خبره واورېده، هغه تپت شو او د مالک خدائ عبادت يې وکړو. (۵۳) بيا هغه ورله جامې، سپين زر او د سرو زرو کالي راوويستل او رېقي له يې ورکړل. هغه د هغې ورور او مور له هم قيمتي تحفي ورکړې. (۵۴) د دې نه پس، د ابراهيم نوکر او د هغه سره نورو سپرو خوراک څښاک وکړو او هلته يې شپه تېره کړه. چي کله هغوي سحر پاڅېدل، هغه ووئيل، ”ما خپل نېک له واپس ولېږه.“ (۵۵) خو د رېقي ورور او د هغې مور ووئيل، ”کم از کم لسو ورځو له دې هغه زمونږ سره ايساره شي، نو بيا دې لاره شي.“ (۵۶) خو هغه ووئيل، ”مونږ مه ايساروي. مالک خدائ زما سفر کامياب کړي دې، ما خپل نېک له واپس ولېږي.“ (۵۷) هغوي جواب ورکړو، ”مونږ به رېقه راوغواړو او د هغې نه به تپوس وکړو چي هغه څه وائي.“ (۵۸) نو هغوي رېقه راوغوښته او تپوس يې ترې وکړو، ”ته د دې سپري سره تلل غواړي څه؟“ هغې جواب ورکړو، ”آو، زه به لاره شم.“ (۵۹) نو هغوي رېقه او د کور مشره خدمتگاره او نورې نوکرانې د ابراهيم د نوکر او د هغه د سپرو سره لېرلو ته راضي شول. (۶۰) او دوي د رېقي دپاره برکت وغوښتلو او ورته يې ووئيل چي، ”خورې ته دې د زرگونو مور شي، ستا اولاد دې د خپلو دشمنانو په ښارونو بريالې شي.“ (۶۱) بيا رېقه او د هغې نوکرانې تيارې شوې او په اوبسانو سورې شوې چي د ابراهيم د نوکر سره لارې شي او دوي ټول روان شول. (۶۲) اسحاق د بيرلحي روي نه راغلي وو. او د کنعان صحرا کښې ايسار وو. (۶۳) هغه ماښام په پټو کښې چکر لگولو له ووتلو او څه گوري چي اوبسان راروان وو. (۶۴) چي

کله ربقي اسحاق وليدلو، هغه د خپل اوښ نه کوزه شوه (٦٥) او د ابراهيم نوکر نه يې تپوس وکړو، ”هغه سرې چې په پتي کښې زمونږ طرف ته راروان دې څوک دې؟“ نوکر جواب ورکړو، ”هغه زما نېک دې.“ نو هغې څادر واخستلو او خپل مخ يې پټ کړو. (٦٦) نوکر هغه هر څه اسحاق ته ووييل چې څه يې کړی و. (٦٧) بيا اسحاق ربقه خپلې هغه خپمې ته راوستله چې د هغه مور ساره په کښې اوسېدلې وه او هغه يې ښځه شوه. اسحاق د ربقه سره مينه کوله، نو هغه ته د خپلې مور د مرگ نه پس آرام ملاو شو.

د حضرت ابراهيم نور اولاد

٢٥ (١) بيا ابراهيم بله ښځه وکړه، چې د هغې نوم قطوره وو. (٢) د هغې نه يې زمران، يقسان، مدان، ميديان، اسباق او سوخ پيدا شول. (٣) يقسان د شيبا او د ددان پلار وو او د ددان اولاد اسوری، لطوسی او لومی وو. (٤) د ميديان زامن عيفه، عفر، حنوک، ابیداع او الدعا وو. دا ټول د قطوره اولاد وو. (٥) ابراهيم چې څه هم لرل هغه يې اسحاق له ورکړل، (٦) هغه په خپل ژوندون کښې هغه زامنو له تحفي ورکړې چې د هغه د وينځو نه پيدا شوی وو. بيا هغه دا زامن د خپل زوی اسحاق نه لرې، د نمرخاته ملک ته ولېږل.

د حضرت ابراهيم مرگ او ښخېدل

(٧) چې ابراهيم د يو سل پينځه اوياؤ کالو عمر ته ورسېدو، (٨) نو ابراهيم ساه ورکړه او ښه په پوخ عمر کښې په حق ورسېدو او د پېر عمر سرې وو. (٩) د هغه زامنو اسحاق او

إِسْمَعِيل، د ممری سره نزدې د صحر د زوی عِفرون حتی په پتی کبني، د مکفيله په غار کبني بنخ کړو. (۱۰) دا هغه پتی وو چې ابراهيم د حتيانو نه اخسته وو، ابراهيم او د هغه بنخه ساره دواړه هلته بنخ شو. (۱۱) د ابراهيم د مرگ نه پس، خدای پاک د هغه زوی اسحاق له برکت ورکړو، چې هغه بیرلحي روی ته نزدې اوسېدو.

د حضرت اِسْمَعِيل اولاد

(۱۲) دا د ابراهيم د زوی اِسْمَعِيل اولاد دے، اِسْمَعِيل د هاجرې مصري زوی وو څوک چې د ساره وينخه وه. (۱۳) دا د اِسْمَعِيل زامن وو، چې په دې ترتيب سره پيدا شوی وو، نبايوت، قیدار، ادبئیل، مېسام، (۱۴) مِشماع، دومه، مسا، (۱۵) حدد، تیما، یطور، نفیس او قدمه. (۱۶) دوی د دولسو قبیلو پلاران وو او د دوی نومونه د دوی په کلو او د اوسېدو ځایونو باندې اېښی شوی وو. (۱۷) اِسْمَعِيل د یو سل اووه دېرشو کالو وو چې ساه یې ورکړه او په حق ورسېدو. (۱۸) د اِسْمَعِيل اولاد د حویله او شور علاقې په مینخ کبني اوسېدل، دا د اسور په لاره مصر سره نزدې وو. دوی د ابراهيم د نور اولاد نه جدا اوسېدل.

د حضرت عيسو او حضرت يعقوب پيدا کېدل

(۱۹) دا د ابراهيم د زوی اسحاق قیصه ده. (۲۰) اسحاق د څلوېښتو کالو وو چې کله هغه د ربقي، د بتواېل لور، د لابن خور سره واده وکړو. دوی د مسوپتامیه آرامی وو. (۲۱) اسحاق مالک خدای ته د خپلې بنخي دپاره سوال وکړو،

ڇڪه ڇي هغه سنڀه وه. مالڪ خدائِ د هغه آواز واوربدو او
 ريقه اُميدواره شوه. (۲۲) د هغي جوڙه بڇي پيدا ڪېدونڪي وُو
 او د پيدا ڪېدو نه مخڪبني دوي د مور په خبته ڪبني په ضد
 شول. نو هغي د مالڪ خدائِ نه تپوس وڪڙو، ”په ما داسي
 ولي ڪيري؟“ (۲۳) مالڪ خدائِ هغي ته وفرمائيل، ”ستا په
 خبته ڪبني دوه قومونه دي، ستا نه دوه پيدا ڪېدونڪي قومونه
 به د يو بل خلاف وي. يو به د بل نه طاقتور وي، مشر به د
 ڪشر خدمت ڪوي.“ (۲۴) د هغي د بڇو د پيدا ڪېدو وخت
 راغلو او د هغي جوڙه زامن پيدا شول. (۲۵) هغه مشر د رنگه
 سور وو او د هغه څرمن د بيري چوغي په شان وه، نو د هغه
 نوم پي عيسو ڪېنودو. (۲۶) هغه دويم د عيسو پونده ڪلڪه
 نيولي وه، نو د هغه نوم يعقوب شو. اسحاق د شپبتو ڪالو وو
 ڇي دوي پيدا شول.

د حضرت عيسو د خپلي مشري حقونه خرڇول

(۲۷) هلڪان لوي شول او عيسو يو تڪڙه بنڪاري شو او د هغه
 بهر گرڇهدل خوش وُو، خو يعقوب غلي سره وو ڇي د
 ڪور نه به نه وتلو. (۲۸) عيسو په اسحاق گران وو، ڇڪه ڇي
 عيسو به ڪوم ڇناور بنڪار ڪڙل نو اسحاق د دي د خوڙلو
 شوقين وو، خو په ريقه يعقوب گران وو. (۲۹) يوه ورڇ ڇي
 ڪله يعقوب د ڪرڇو بنوروا پخوله، عيسو د بنڪار نه راغلو.
 هغه اوڙي وو (۳۰) او يعقوب ته پي ووئيل، ”زه د لوڙي نه
 مرم، ما له لڙه دا د سور رنگ بنوروا راکڙه.“ نو ڇڪه د هغه
 نوم ادوم شو. (۳۱) يعقوب جواب ورڪڙو، ”زه به دا تا له په
 دي شرط درڪڙم ڪه ته ما له د خپلي مشري حقونه راکوڙي.“
 (۳۲) عيسو ووئيل، ”تيڪ ده، زه مرم، بيا به زما دا مشرتوب

ما له خه فائده راکړی؟“ (۲۳) یعقوب جواب ورکړو، ”اول زما سره دا لوظ وکړه چې ته به خپل ټول حقونه ما له راکوې.“ نو عیسو ورسره لوظ وکړو او یعقوب ته یې خپل حقونه ورکړل. (۲۴) بیا یعقوب هغه له روتی او خه بشوروا ورکړه. هغه خوراک خښاک وکړو او بیا پاڅېدو او لاړو. نو داسې عیسو د خپلې مشرۍ حقونو ته سپک وکتل.

حضرت اسحاق او ابی ملک

۲۶ (۱) د هغې نه وروستو، په هغه ملک کښې یو بل قحط راغلو لکه څنگه چې مخکښې د ابراهیم په وخت کښې راغلی وو. اسحاق په جرار کښې، د فلسطیانو بادشاه ابی ملک له ورغلو. (۲) مالک خدای اسحاق ته راڅرگند شو او ورته یې وفرمائیل، ”مصر ته مه ځه، په دې ملک کښې اوسېږه، کوم ځای چې زه درته ښایم. (۳) دلته اوسېږه او زه به ستا مل شم او برکت به درکړم. زه دا ټوله علاقه تا او ستا اولاد له درکوم. ما چې کومه وعده ستا پلار ابراهیم سره کړې ده زه به هغه پوره کړم. (۴) زه به تا له دومره ډېر اولاد درکړم لکه چې په آسمان کښې ستوری دی او زه به هغوی له دا ټوله علاقه ورکړم. ټول قومونه به ستا د اولاد په وسیله برکت ومومی. (۵) زه به تا له برکت درکړم، ځکه چې ابراهیم زما تابعداری کړې ده او زما ټول قانونونه او حکمونه یې پوره کړی دی.“ (۶) نو اسحاق په جرار کښې اوسېدو. (۷) کله چې د هغه ځای خلقو د هغه د ښځې په حقله تپوس وکړو، هغه ووئیل چې، ”هغه زما خور ده.“ هغه دا اقرار ونه کړو چې هغه یې ښځه ده، هغه یرېدو چې هسې نه چې خلق یې مړ

کڙی او ربقه به ترې نه بوځی، ځکه چې هغه ډېره بنائسته وه. (۸) د اسحاق هلته د ډېر وخت اوسېدو نه پس، د فلسټیانو

بادشاه ابی ملک د کږکی نه لاندې وکتل او وې لیدل چې اسحاق خپله بنځه ربقه راغاړه ایستله. (۹) ابی ملک اسحاق

راوغوښتلو او ورته یې ووئیل، ”نو دا معلومه شوه چې هغه ستا بنځه ده، تا ولې وئیلی دی چې هغه ستا خور ده؟“ هغه

جواب ورکړو، ”زما خیال دا وو چې که دا مې ووئیل چې هغه زما بنځه ده نو زه به ووژله شم.“ (۱۰) ابی ملک ورته

ووئیل، ”دا تا زمونږ سره څه کړی دی؟ زما د خلقو نه یو

سږم په آسانی سره ستا د بنځې سره ځملاستې شو او تا

به مونږ گناهگار کړی ؤو.“ (۱۱) ابی ملک ټولو خلقو له

خبردارمې ورکړو، ”که څوک دې سږی یا د هغه بنځې له په

بد نېت لاس وروړی نو خامخا به وژله شی.“ (۱۲) چې کله

هغه هلته اوسېدو، اسحاق هلته زمکه وگرله او په هغه کال یې

چې څومره کړلی ؤو د هغې نه یو په سل زیات فصل یې

وشو، ځکه چې مالک خدای هغه له برکت ورکړو. (۱۳) هغه

مالدار کېدو او لوی سږم شو. (۱۴) ځکه چې د هغه ډېر

نوکران، چېلی او څاروی او د گډو ډېرې رمې وې، خو په

فلسټیانو هغه بد لگېدو. (۱۵) چې کوم کوهی د ابراهیم په ژوند

د ابراهیم نوکرانو کنستلی ؤو نو فلسټیانو هغه کوهی بند کړل

او د خاورو نه یې پک کړل. (۱۶) ابی ملک اسحاق ته ووئیل،

”زمونږ د ملک نه بهر شه. ته زمونږ نه زیات تکړه شوم یې.“

(۱۷) نو اسحاق لاړو او د جرار په مېدان کېنې یې خېمه

ولگوله، چې هلته د څه وخت دپاره ایسار شو. (۱۸) هغه یو

ځل بیا هغه کوهی وکنستل کوم چې د ابراهیم په وخت کېنې

کنستلې شوی ؤو او فلسټیانو د ابراهیم د مرگ نه پس بند

کڙي ٿو. اسحاق به هغه کوهي ته هم هغه نومونه اخستل کوم

چي د هغه پلار پري اڀسي ٿو. (١٩) د اسحاق نوکرانو په

ميدان کڻي يو کوهي کنستلو او هلته پي د اويو يوه چينه

وموندله. (٢٠) د جرار شيونکي د اسحاق د شيونکو سره په

جگره شول او وڀي وٿيل چي، ”دا اوبه زمونڊي.“ نو اسحاق

په هغه کوهي ”عسق“ نوم کڻيڏو، ڪه چي هغوي د هغه

سره جنگ وکڙو. (٢١) د اسحاق نوکرانو يو بل کوهي

وکنستلو او په هغي باندې هم جگره وشوه، نو په هغي پي

”ستنه“ نوم کڻيڏو. (٢٢) هغه د ڊي ڪائي نه لارو او يو بل

کوهي پي وکنستلو. او په هغي باندې هيڅ لانجه جوڙه نه

شوه، نو هغه په ڊي کوهي باندې ”رحوبوت“ نوم کڻيڏو.

هغه وفرمائيل، ”مالڪ خدائي اوس زمونڊي پارو يو ڪائي جوڙ

کڙي ڏي چي په ڊي ملڪ کڻي اوسيڙو او مونڊي به دلته آباد

شو.“ (٢٣) اسحاق د ڊي ڪائي نه بيرسبع ته لارو. (٢٤) په هغه

شپه مالڪ خدائي هغه ته راڅرگند شو او ورته پي وفرمائيل،

”زه ستا د پلار ابراهيم خدائي پاڪ ڀي. ڀرڀره مه، زه ستا مل

ڀي. زه به تا له برکت درکڙم او د خپل خدمت کونکي ابراهيم

سره زما د وعدې په ذريعه به تا له ڀڀر اولاد درکوم.“ (٢٥)

اسحاق هلته يوه قربانگاه جوڙه ڪڙه او د مالڪ خدائي

عبادت پي وکڙو. بيا هغه هلته خپله خپمه ولگوله او د هغه

نوکرانو بل کوهي وکنستلو.

د حضرت اسحاق او ابي ملڪ په مينځ کڻي د امن

معاهده

(٢٦) ابي ملڪ د جرار نه د خپل مشير اخوزت او د خپل

لبسکر مشر فيکل سره د اسحاق سره ملاوېدو دپاره راغلو. (۲۷) نو اسحاق ترې تپوس وکړو، ”ته اوس ما سره ملاوېدو له ولې راغلي يې، چې ته مخکېني ما سره پېر بد وې او زه دې د خپل ملک نه بهر کړم؟“ (۲۸) هغوی جواب ورکړو چې، ”مونږ ته صفا پته ولگېده چې مالک خدای ستا مل دے او زمونږ خيال دا دے چې زمونږ په مينځ کبني يو پوخ لوظ په کار دے. مونږ تا سره لوظ کول غواړو (۲۹) چې ته به مونږ ته نقصان نه رسوي، لکه چې څنگه مونږ تا ته نقصان نه دے رسولے، او مونږ هيڅ بد تا سره نه دی کړی او په امن سره ژوند تېرولو ته مو پرېښودلے وې. او بې شکه چې مالک خدای تا له برکت درکړے دے.“ (۳۰) اسحاق هغوی له غټه مېلمستيا وکړه او هغوی خوراک څښاک وکړو. (۳۱) هغوی سحر وختي پاڅېدل او يو بل ته يې قسمونه وکړل. اسحاق هغوی رخصت کړل او هغوی د هغه نه په سلامتۍ سره لاړل. (۳۲) هم په هغه ورځ د اسحاق نوکران راغلل او هغه ته يې د هغه کوهي په حقله ووئيل چې کوم هغوی کنستلے وو. هغوی ووئيل، ”مونږ اوبه موندلې دي.“ (۳۳) هغه په هغه کوهي ”سبع“ نوم کېښودو. او تر ننه پورې د هغه ښار نوم بيرسبع دے.

د حضرت عيسو د بل ملک ښځي

(۳۴) چې کله عيسو د څلوېښتو کالو وو، هغه دوه حتی ښځي د بيری لور يهودت او د ايلون لور باسمت واده کړې. (۳۵) هغوی د اسحاق او رېقه ژوند تريخ کړو.

د حضرت اسحاق حضرت يعقوب له برکت و رکول

۲۷

چې کله اسحاق ضعيف شو او نظر يې کار

پرېښودو، هغه خپل مشر زوی عيسو راوغوښتو او هغه ته يې

وفرمائيل، ”اے زما زويه.“ هغه جواب ورکړو، ”جی، زه

حاضر یم.“ (۲) اسحاق ورته وفرمائيل چې، ”گوره، زه

ضعيف یم او کېدے شی چې زر وفات شم. (۳) خپل غشی

او لينده راواخله، بهر پټو ته لاړ شه او زما دپاره ښکار وکړه.

(۴) ما له زما د خوبني مزېدار خوراک پوخ کړه او ما له يې

راوړه. چې کله هغه زه وخورم، نو زه به تا له زما د مرگ نه

مخکېني خپل آخري برکت درکړم.“ (۵) چې کله اسحاق

عيسو ته دا خبرې کولې، نو رېقې اورېدلې. او چې عيسو پټو

ته ښکار دپاره لاړو، (۶) نو رېقې يعقوب ته ووئيل، ”گوره،

ما ستا د پلار نه د عيسو سره دا خبرې واورېدې چې، (۷)

ما له د ښکار غوښه راوړه او ما له يې پخه کړه. چې کله هغه

وخورم، نو د مرگ نه مخکېني به د مالک خدای په وړاندې

خپل برکت تا له درکړم.“ (۸) رېقې ورته وئيل، ”اوس زما

زويه، زما خبره واوره او چې څه درته وایم هم هغه شان

وکړه. (۹) رمې ته لاړ شه او دوه څاربه د چېلې بچي

راونيسه، نو زه به ترې مزېدار خوراک پوخ کړم کوم خوراک

چې ستا د پلار پېر خوبش دے. (۱۰) هغه ته خپل پلار له يوسه

چې يې وخورى، نو د مرگ نه مخکېني به هغه تا له خپل

برکت درکړی.“ (۱۱) خو يعقوب چېلې مور ته وفرمائيل، ”تا

ته پته ده چې د عيسو په څرمن وېښته شته خو زما په څرمن

وېښته نشته. (۱۲) کېدے شی چې زما پلار ما له لاس راوړی

او هغه ته پته ولگی چې زه يې دوکه کوم، نو زه به په خپل

خان د برکت په حياءِ لعنت راوړم. (۱۳) د هغه مور ورته
 ووئيل، ”زما زويه، ستا لعنت دې په ما شي، بس هغه خه
 وکړه خه چې زه درته وايم، لاړ شه او ما له د چېلې بچي
 راوله. (۱۴) نو هغه لاړو او هغه يې راوښول او خپلې مور له
 يې راوستل او د هغه مور هغه مزېدار خوراک پوخ کړو کوم
 چې د هغه د پلار ډېر خوښ وو. (۱۵) بيا هغې د عيسو هغه
 خاص جامې راواخستلې، چې کومې هغې ورله په کور کېښې
 ساتلې وې او خپل کشر زوی يعقوب ته يې ورواغوستلې. (۱۶)
 هغې د چېلې د بچو خرمنې د هغه لاسونو او د هغه خټ ته هم
 ورواغوستلې چرته چې وېښته نه ؤو. (۱۷) رېقې هغه له هغه
 مزېدار خوراک ورکړو او چې کومه روټۍ يې پخه کړې وه
 هغه يې هم ورکړه. (۱۸) بيا يعقوب خپل پلار له ورغلو او ورته
 يې ووئيل، ”زما پلاره. هغه جواب ورکړو، ”ښه، ته زما کوم
 زوی يې؟“ (۱۹) يعقوب جواب ورکړو، ”زه ستا مشر زوی
 عيسو يم، ما هم هغه شان کړی دی چې څنگه تا ما ته
 وفرمائيل. اوس لږ کېښنه او د ښکار غوښه وخوره چې کومه
 ما درله راوړې ده، نو ته به ما له خپل برکت راکړې.“ (۲۰)
 اسحاق ورته وفرمائيل، ”زما زويه، دومره زر تا ښکار څنگه
 وکړو؟“ يعقوب جواب ورکړو، ”مالک خدای، ستا خدای
 پاک زه کامياب کړم.“ (۲۱) اسحاق يعقوب ته وفرمائيل،
 ”زما زويه، لږ رانزدې شه چې تا له لاس دروړم. ته په رښتيا
 عيسو يې خه؟“ (۲۲) يعقوب خپل پلار ته ورنزدې شو، هغه له
 يې لاس وروړو او وې فرمائيل چې، ”ستا آواز د يعقوب د
 آواز په شان دے، خو ستا لاسونه د عيسو د لاسونو په شان
 دی.“ (۲۳) هغه يعقوب ونه پېژندلو، ځکه چې د هغه لاسونه د
 عيسو په شان د وېښتو نه ډک ؤو. يعقوب هغه له د برکت په

ورکولو وو، (۲۴) خو چي بيا يې ترې نه تپوس وکړو، "ته په رښتيا عيسو يې؟" هغه جواب ورکړو، "آو، زه عيسو يم کنه." (۲۵) اسحاق وفرمائيل، "ما له د ښکار غوښه لږه رانزدې کړه. چي زه هغه وخورم، زه به تا له خپل برکت درکړم." يعقوب ورله هغه راوړه او هغه ورله څه مې هم څښلو له راوړل. (۲۶) بيا د هغه پلار هغه ته وفرمائيل، "زما زويه، رانزدې شه او ښکل مې کړه." (۲۷) چي هغه ښکلولو له ورته راغلو په اسحاق د هغه د جامو بوئ ولگېدو، نو هغه خپل برکت ورکړو. هغه وفرمائيل، "واه واه، زما د زوي وږمه د پتو د بوئ په شان ده کوم له چي مالک خدائ برکت ورکړي دې. (۲۸) خدائ پاک دې تا له د آسمان نه پرځه درکړي او ستا زمکه دې شننه کړي، هغه دې تا له پېره زياته غله او مې درکړي، (۲۹) قومونه دې ستا خدمتگاران شي او خلق دې ستا په مخکښي تپت شي. ته دې په خپلو خلقو حکومت وکړي او ستا د مور اولاد دې تا ته تپت شي. چي په تا څوک لعنت وائي په هغوي دې لعنت وي او چي څوک تا له برکت غواړي په هغوي دې برکت وي."

د حضرت عيسو د حضرت اسحاق نه برکت غوښتل

(۳۰) چي کله اسحاق خپل برکت ورکول ختم کړل، نو چي څنگه يعقوب لاړو، نو د هغه ورور عيسو د ښکار نه راغلو. (۳۱) هغه هم مزېدار خوراک پوخ کړو او هغه يې خپل پلار له راوړو. هغه وفرمائيل، "پلاره، لږ راپاڅه او د ښکار غوښه وخوره چي کومه ما تا له راوړې ده، نو چي ته ما له خپل برکت راکړي." (۳۲) اسحاق تپوس وکړو، "ته څوک يې؟"

هغه جواب ورکړو، ”ستا مشر زوی عيسو يم.“ (۳۳) اسحاق وپرېدو او ټول رپېدلو او هغه تپوس وکړو، ”نو بيا هغه څوک وو، چې بنکار يې وکړو او هغه غوښه يې ما له راوړه؟ ستا د راتلو نه لږ مخکېني ما هغه وخوره. ما هغه له خپل آخري برکت ورکړو، نو دا د هغه د همېشه دپاره دے.“ (۳۴) چې کله عيسو دا واورېدل، هغه ډېر په چغو چغو وژړل او وې فرمائيل، ”اے پلاره، ما له هم خپل برکت راکړه.“ (۳۵)

اسحاق جواب ورکړو، ”ستا ورور راغلو او دوکه يې کړم. هغه ستا برکت وړے دے.“ (۳۶) عيسو وفرمائيل، ”په دې کښې هيڅ شک نشته د هغه نوم يعقوب دے. دا دوېم ځل دے چې هغه زما ځای په چل نيولے دے، اول يې زما د مشري حق واخستو او اوس يې زما برکت هم واخستو. تا زما دپاره برکت نه دے پرېښے څه؟“ (۳۷) اسحاق جواب وکړو، ”ما هغه په تا اختيارمن کړے دے او ما د هغه ټول خپلوان د هغه نوکران کړي دي. ما هغه له غله او مے ورکړي دي. زما زويه، اوس داسې هيڅ هم نشته چې ستا دپاره يې زه وکړم.“ (۳۸) عيسو خپل پلار ته سوال زاری کوله، ”پلاره، تا سره صرف يو برکت وو څه؟ پلاره، ما له هم برکت راکړه.“ هغه ډېره زياته ژړا شروع کړه. (۳۹) بيا اسحاق هغه ته وفرمائيل، ”ستا دپاره به د آسمان نه پرڅه نه وي، ستا دپاره به زمکه شنه نه وي.“ (۴۰) ته به د خپلې ټورې په زور ژوند تېروې، خو د خپل ورور به ته غلام يې. چې کله ته باغي شې، نو د هغه پړي به وشلوې.“ (۴۱) عيسو د يعقوب سره کينه ساتله، ځکه چې د هغه پلار، يعقوب له د هغه برکت ورکړے وو. هغه د خپل ځان سره وفرمائيل، ”زما د پلار مرگ نږدې دے، چې کله زما پلار وفات شي نو بيا به زه

يعقوب ووژنم. (۴۲) خو ربقه د خپل مشر زوی عيسو د دې خبرې نه خبر شوه، نو هغې يعقوب راوغوښتلو او ورته يې ووييل، ”دا خبره واوړه. ستا ورور عيسو بدل اخستل غواړي او تا وژل غواړي. (۴۳) نو زما زويه، څه چې زه درته وایم هم هغه شان وکړه. سمدستی لابن له وتبسته چې په حاران کښې دے، (۴۴) او د هغه سره د څه وخت دپاره پاتې شه، چې ستا د ورور غصه سره شي (۴۵) او چې د هغه هغه څه هېر شي چې تا ورسره کړی دی. بیا به زه څوک درولېرم چې تا واپس راوولی. زه دې خپل دواړه زامن په يوه ورځ ولې بايلم؟“

د حضرت اسحاق د حضرت يعقوب لابن له لېرل

(۴۶) ربقې اسحاق ته ووييل، ”زه د عيسو د بل ملک د بنځو په وجه په خپل ژوند کښې تنگه يم. که يعقوب هم د دې ملک د حتی بنځو نه د يوې حتی بنځې سره واده وکړو، نو د دې نه به بیا زما دپاره مرگ ښه وي.“

۲۸

(۱) اسحاق يعقوب راوغوښتلو، په مخه ښه يې ورته ووييل او هغه له يې حکم ورکړو، ”د يوې کنعانی جینی سره واده ونه کړې. (۲) سمدستی مسوپتاميه ته، د خپل نيکه بتواپل کور ته لاړ شه او هلته د خپل ماما لابن د لویو نه يوې سره واده وکړه. (۳) قادر خدای دې ستا واده بختور کړی او ډېر اولاد دې درکړی، نو ته به د ډېرو قومونو پلار شې. (۴) هغه دې تا او ستا اولاد له برکت درکړی لکه څنگه چې هغه ابراهيم له برکت ورکړی وو. او دا ملک دې ستا شي، چې په کوم کښې ته مسافر وې او چې کوم خدای پاک ابراهيم له

ورکړې وو. (۵) نو ځکه اسحاق يعقوب په مسوپتاميه کښې، لابن له ولېرلو، چې هغه د بتواېل آرامی زوی وو او د رېقې ورور وو، کومه چې د يعقوب او عيسو مور وه.

د حضرت عيسو بلې ښځې سره واده کول

(۶) عيسو ته دا پته ولگېده چې اسحاق يعقوب له برکت ورکړې وو او د ښځې لټولو دپاره يې هغه مسوپتاميه ته لېرلې دې. هغه ته دا هم پته وه چې کله اسحاق هغه له برکت ورکړو نو يعقوب له يې حکم ورکړو چې، ”د يوې کنعاني ښځې سره به واده نه کوې.“ (۷) هغه ته پته ولگېده چې يعقوب د خپل پلار او مور خبره منلې ده او مسوپتاميه ته تلې دې. (۸) نو عيسو پوهه شو چې د هغه د پلار اسحاق کنعاني ښځې خوښې نه دي. (۹) نو هغه د ابراهيم زوی اسمعيل له لارو او د هغه لور محلت سره يې واده وکړو، چې هغه د نبايوت خور وه.

د حضرت يعقوب په بيت ايل کښې خوب ليدل

(۱۰) يعقوب د بيرسبع نه لارو او د حاران په طرف روان شو. (۱۱) نمر په پرېوتو وو چې هغه يو خاص ځای ته راغلو او په هغه شپه هلته پاتې شو. هغه د خوب دپاره ځملاستو او خپل سر يې په يو کاني کېښودو. (۱۲) هغه په خوب کښې وليدل چې يوه پورې د زمکې نه آسمان پورې ختلې ده او دا يې هم وليدل چې د خدای پاک فرېښتې په دې باندې بره ښکته، ختلې او راکوزېدلې. (۱۳) او گوره، هغه په خوب کښې وليدل چې مالک خدای د هغه سره ولاړ وو. هغه وفرمائيل، ”زه مالک

خُدائِ يم، د ابراهيم او د اسحاق خُدائِ پاڪ يم، زه به تا او
 ستا اولاد له دا زمكه وركوم چې په كومه ته ملاست يې. (۱۴)
 هغوي به د زمكې د شگو په شان زيات شي. دوي به خپله
 علاقه په هر طرف خوره كړي، ستا او ستا د اولاد په وجه به
 زه د دنيا ټولو قومونو له بركت وركړم. (۱۵) ياد ساته، زه به
 ستا مل يم او چې چرته هم خې نو زه به ستا حفاظت كوم او
 زه به تا واپس دې زمكې ته راولم. زه به تا تر هغې پورې نه
 پرېږدم چې ما تا سره خپله وعده پوره كړې نه وي. (۱۶)
 يعقوب د خوب نه پاڅېدو او وې فرمائيل، ”بې شكه چې
 مالِك خُدائِ دلته دى، هغه په دې خائ كېنې دى، خو ما ته
 پته نه وه.“ (۱۷) هغه يرېدو او د ځان سره يې وفرمائيل، ”دا
 خائ خو د يرې نه ډك دى. دا به خامخا د خُدائِ پاڪ كور
 وى، دا به خامخا د آسمان دروازه وى.“ (۱۸) كله چې يعقوب
 سحر وختي پاڅېدو، هغه كانيې يې راواخستلو چې په كوم يې
 سر اېښى وو او د يو يادگار په توگه يې ودرولو. بيا هغه په
 دې باندې تېل واچول چې خُدائِ پاڪ ته وقف شي. (۱۹) هغه
 په هغه خائ بيت ايل نوم كېښودو. دا ښار مخكېنې د لوز په
 نوم مشهور وو. (۲۰) بيا يعقوب د خُدائِ پاڪ سره وعده
 وكړه، ”كه ته زما مل يې او په دې سفر كېنې زما حفاظت
 كوې او ما له خوړلو له روټي راکوې او اغوستلو له جامې
 راکوې، (۲۱) او كه زه په حفاظت سره بيا د خپل پلار كور ته
 راشم، نو ته به زما خُدائِ پاڪ يې. (۲۲) دا د يادگار كانيې
 چې كوم ما ودرولى دى، دا به هغه خائ وى چې چرته به
 ستا عبادت كېږي او چې ته ما له څه راکوې د هغې لسمه
 برخه به زه خامخا تا له دركوم.“

١) بيا يعقوب په خپل سفر روان وو او د نمرخاته په طرف د خلقو ملک ته لاړو. ٢)

په مېدان کېنې يو کوهې وليدو او وې ليدل چې درې رمې ورسره پرتې وې. هغه رمو به د دې کوهې نه اوبه څښلې او د هغه کوهې په خوله يوه غټه تيره پرته وه. ٣) او چې کله به

ټولې رمې هلته راغونډې شوې، نو شپانو به هغه تيره لرې کوله او اوبه به يې ورکولې. بيا به هغوی هغه تيره واپس په خپل ځای د کوهې په خوله کېښودله. ٤) يعقوب د شپانو نه

ټپوس وکړو، ”زما وروڼو، تاسو د کوم ځای يئ؟“ هغوی جواب ورکړو، ”مونږ د حاران يو.“ ٥) هغه ترې ټپوس وکړو، ”تاسو د نهور نمسې، لابن پېژنئ؟“ هغوی ورته

وويل، ”آو، مونږ يې پېژنو.“ ٦) هغه ترې ټپوس وکړو، ”هغه څنگه دئ؟“ هغوی جواب ورکړو، ”هغه ښه دئ، گوره، دلته د هغه لور راحيل د خپلو رمو سره راروانه ده.“ ٧) يعقوب

وفرمائيل، ”گوره تر اوسه پورې نمر اوچت ولاړ دئ او د رمو د راغونډولو وخت لانه دئ، تاسو ولې اوبه نه ورکوئ او واپس يې څرولو له نه بوځئ؟“ ٨) هغوی جواب ورکړو،

”مونږ داسې تر هغې پورې نه شو کولې چې ټولې رمې راغونډې نه وي. او چې کله هغه تيره لرې کړې شي، نو بيا به مونږ رمو له اوبه ورکوو.“ ٩) يعقوب لا د هغوی سره

خبرې کولې چې راحيل د خپل پلار د رمې سره راورسېدله، ځکه چې هغه شپونکې وه. ١٠) چې کله يعقوب خپله د ماما لور راحيل د هغې د پلار د رمې سره وليده، نو هغه کوهې له

ورغلو، د کوهې د خولې نه يې تيره لرې کړه او د لابن رمو له

يې اوبه ورکړې. (۱۱) بيا يعقوب، راحيل بڼکل کړه او د خوشحالی نه په ژړا شو، (۱۲) هغه راحيل ته وفرمائيل، ”زه ستا د پلار رسته دار، د رېقې زوی يم.“ هغې منډه کړه چې خپل پلار ته ووائی، (۱۳) او چې کله لابن د خپل خورئی يعقوب په حقله واورېدل، نو هغه ملاوېدو له ورمڼده کړه، هغه ته ورغاړه وتلو او بڼکل يې کړو او هغه يې کور ته دننه راوستلو. يعقوب لابن ته هغه هر څه وفرمائيل چې څه شوی ؤو. (۱۴) لابن ووييل، ”په رښتيا سره، ته زما خپله وينه يې.“ يعقوب هلته پوره مياشت ايسار شو.

د حضرت يعقوب دوه ودونه کول

(۱۵) لابن يعقوب ته ووييل، ”تا له صرف زما د خپلوالی په وجه زما خدمت کول نه دی په کار. ما ته ووايه، چې ته به څومره مزدوری غواړې؟“ (۱۶) نو د لابن دوه لويه وې، د مشرې نوم لياح او د کشرې راحيل وو. (۱۷) د لياح سترگې بڼکلې وې، خو راحيل د بدن نه بڼکلې وه. (۱۸) يعقوب د راحيل سره مينه کوله، نو ځکه هغه وفرمائيل، ”زه به ستا د کشرې لور راحيل دپاره ستا اووه کاله خدمت کوم.“ (۱۹) لابن جواب ورکړو، ”هغه چې بل چا له ورکوم د هغې نه دا بڼه ده چې تا له يې درکړم، دلته زما سره اوسېره.“ (۲۰) نو يعقوب د راحيل دپاره اووه کاله خدمت وکړو او هغه وخت په هغه باندې صرف د يو څو ورځو په شان تېر شو، ځکه چې هغه د راحيل سره مينه کوله. (۲۱) بيا يعقوب لابن ته وفرمائيل، ”هغه وخت پوره شومې دے، ستا لور راکړه چې واده يې کړم.“ (۲۲) نو لابن د واده روتی وکړه او ټول خلق يې راوغوښتل. (۲۳) خو په هغه شپه، د راحيل په ځای هغه لياح

يعقوب له بوتله او يعقوب د هغې سره ځملاستو. (۲۴) لابن خپله وينځه زلفه خپلې لور لياہ له د خدمتگارې په توگه ورکړه. (۲۵) چې کله سحر شو، يعقوب ته پته ولگېده چې دا خو لياہ ده. هغه لابن له ورغلو او ورته يې وفرمائيل، ”دا تا زما سره څه کړی دی؟ ما خو د راحيل دپاره خدمت کړی دے. تا زه ولې دوکه کړم؟“ (۲۶) لابن جواب ورکړو، ”دلته دا رواج نه دے چې کشره لور دې د مشرې نه مخکېني واده شي. (۲۷) صبر وکړه چې د واده اوومه تېره شي، نو زه به راحيل هم تا له درکړم، خو که تۀ زما نور اووه کاله خدمت وکړې.“ (۲۸) يعقوب راضی شو او چې کله د واده اووه ورځې پوره شوې، لابن هغه له خپله لور راحيل هم ورکړه چې بنځه يې شي. (۲۹) لابن خپله وينځه بلهاه خپلې لور راحيل له ورکړه چې خدمتگارې يې شي. (۳۰) يعقوب د راحيل سره هم ځملاستو او هغه د هغې سره د لياہ نه زياته مينه کوله. بيا هغه د لابن نور اووه کاله خدمت وکړو.

د حضرت يعقوب بچي پېدا کېدل

(۳۱) چې کله مالک خدائ دا وليدل چې د لياہ سره مينه نه کېدله، نو مالک خدائ هغې له اولاد ورکړو، خو راحيل شنډه پاتې شوه. (۳۲) لياہ اُميدواره شوه او يو زوی يې پېدا شو. هغې وفرمائيل، ”مالک خدائ زه په تکليف کېني ليدلې يم او اوس به زما خاوند زما سره مينه کوی.“ نو د هغه نوم يې روبين کېښودو. (۳۳) هغه بيا اُميدواره شوه او يو بل زوی يې پېدا شو. نو هغې وفرمائيل، ”مالک خدائ ما له دا زوی هم راکړی دے، ځکه چې هغه ته پته وه چې زما نه کرکه کېږی.“ نو د هغه نوم يې شمعون کېښودو. (۳۴) هغه يو ځل

بیا اُمیدواره شوه او د هغې یو بل زوی وشو. هغې وفرمائیل،
 ”زما د خاوند زړه به اوس په ما پورې نور هم تړلے وی،
 حُکله چې زما نه د هغه درې زامن پیدا شول.“ نو د هغه نوم
 یې لیوی کېښودو. ﴿٣٥﴾ بیا هغه یو ځل بیا اُمیدواره شوه او یو
 بل زوی یې پیدا شو. هغې وفرمائیل، ”دا ځل به زه د مالک
 خدای ثناء ووايم.“ نو هغې د هغه نوم یهوداه کېښودو. بیا د
 هغې نور بچی پیدا نه شول.

٣٠ ﴿١﴾ خو د راحیل نه د یعقوب هیڅ بچی پیدا شوی نه
 ؤو. نو په راحیل خپله خور بده لگېده او یعقوب ته یې ووئیل،
 ”زه غواړم چې زما نه دې هم بچی وی گنې زه به مړه شم.“
 ﴿٢﴾ یعقوب راحیل ته غصه شو او وې فرمائیل، ”زه خو څه
 خدای پاک نه يم چې ته مې د بچو نه محرومه کړې یې.“ ﴿٣﴾
 هغې ووئیل، ”زما وینځه بلهه بوځه، د هغې سره ځمله، نو د
 هغې نه به زما دپاره بچی پیدا شی. او د هغې په وجه به زما
 کور آباد شی.“ ﴿٤﴾ نو هغې بلهه خپل خاوند له ورکړه او
 هغه د هغې سره ځملاستو. ﴿٥﴾ بلهه اُمیدواره شوه او د
 یعقوب یو زوی ترې پیدا شو. ﴿٦﴾ راحیل ووئیل، ”خدای
 پاک زما په حق کېښې فېصله کړې ده. هغه زما سوال
 اورېدلے دے او ما له یې یو زوی راکړے دے.“ نو د هغه
 نوم یې دان کېښودو. ﴿٧﴾ بلهه یو ځل بیا اُمیدواره شوه او د
 یعقوب ترې دویم زوی وشو. ﴿٨﴾ راحیل ووئیل، ”ما د خپلې
 خور سره لویه مقابله کړې ده. خو ما گټلې ده.“ نو د هغه نوم
 یې نفتالی کېښودو. ﴿٩﴾ چې کله لیاه ته دا پته ولگېده چې د
 هغې به نور بچی نه کېږی، نو هغې خپله وینځه زلفه یعقوب له
 ورکړه چې ښځه یې شی. ﴿١٠﴾ بیا د زلفه نه د یعقوب یو زوی

وشو. (۱۱) لِيَاهِ وَوَيْلِ، ”زَةُ بَخْتُورِهِ يَم.“ نو د هغه نوم يې جاد
 كېښودو. (۱۲) د زلفه نه د يعقوب يو بل زوى وشو، (۱۳) او
 لِيَاهِ وَوَيْلِ، ”زَةُ خُومَرِهِ خُوشِحَالِهِ يَم.“ اوس به ښځې ما ته
 خوشحاله وائى. ”نو هغې د هغه نوم آشر كېښودو. (۱۴) د
 غنمو د لَو په وخت روښن پتو ته لارو او هلته يې هغه بوتى
 وموندل د كومو په ذريعه چې د زنانه حمل لگېدلو او هغه يې
 خپلې مور لِيَاهِ لِه راوړل. راحيل لِيَاهِ ته ووييل، ”ما له خو د
 هغه بوتو نه لږ راکړه كوم چې ستا زوى راوړى دى.“ (۱۵)
 لِيَاهِ جَوَابِ وَرکړو، ”دا څه وړه خبره ده چې زما خاوند دې
 رانه قبضه كړې دى؟ او اوس ته وائې چې ما له هغه د حمل
 بوتى راکړه كوم چې ستا زوى راوړى دى.“ راحيل ووييل،
 ”كه ته ما له ستا د زوى هغه بوتى راکړې، نو ته نن شپه د
 يعقوب سره ځملاستې شې.“ (۱۶) چې كله يعقوب ماښام د
 پتو نه راغلو، لِيَاهِ بهر ملاوېدو له هغه له ورغله او وې وئيل،
 ”ته به خامخا نن زما سره ځملي، ځكه چې ما د خپل زوى د
 حمل بوتى ستا په سر ورکړى دى.“ نو په هغه شپه د هغې
 سره ځملاستو. (۱۷) خُدائِ پاك د لِيَاهِ سوال واورېدو او هغه
 اُميدواره شوه او د يعقوب ترې پينځم زوى وشو. (۱۸) لِيَاهِ
 ووييل، ”خُدائِ پاك ما له خپل اجر راکړې دى، ځكه چې
 ما خپله وينځه خپل خاوند له ورکړه.“ نو هغې په خپل زوى
 يساكار نوم كېښودو. (۱۹) لِيَاهِ بيا اُميدواره شوه او د يعقوب
 ترې شپږم زوى وشو. (۲۰) هغې ووييل، ”خُدائِ پاك ما له
 يوه ښكلى تحفه راکړې ده. اوس به زما خاوند زما قدر كوى،
 ځكه چې زما نه د هغه شپږ زامن پېدا شوى دى.“ نو هغې د
 هغه نوم زبولون كېښودو. (۲۱) وروستو د هغې يوه لور پېدا
 شوه، چې د هغې نوم يې دينه كېښودو. (۲۲) بيا خُدائِ پاك

راحيل راياده ڪړه، هغه د هغې سوال قبول ڪړو او هغې له يې هم بچي ورکړل. (۲۳) هغه اُميدواره شوه او يو زوی يې پيدا شو. هغې ووئيل، ”خُدائِ پاڪ ما له يو زوی راکړو نو زه يې د پيغور نه خلاصه ڪړم.“ (۲۴) نو هغې د هغه نوم يوسف کښنودو او ووئيل، ”مالِڪ خُدائِ دې ما له يو بل زوی هم راکري.“

د حضرت يعقوب رَمي زياتبدل

(۲۵) د يوسف د پيدا ڪېدو نه پس، يعقوب لابن ته وفرمائيل، ”ما له اجازت راکړه، چي زه خپل ڪور او خپل مُلڪ ته واپس لاړ شم. (۲۶) ما له زما بنځي او زامن راکړه چي ما ستا خدمت ڪولو کښي گٽلي دي او زه به لاړ شم. ځڪه چي تا ته پته ده چي ما ستا څومره ښه خدمت ڪري دے.“ (۲۷) لابن هغه ته ووئيل، ”که زه ستا په نظر کښي ښه يم نو يوه خبره به وڪړم، ما ته غيبانه پته لگېدلې ده چي هم ستا په وجه مالِڪ خُدائِ ما له برکت راکړي دے. (۲۸) چي ته څومره مزدوري غواړي نو ووايه او زه به يې درڪړم.“ (۲۹) يعقوب جواب ورکړو، ”تا ته په خپله پته ده چي ما ستا څومره خدمت ڪري دے او ستا رَمي زما سره څومره زياتي شوې دي. (۳۰) ځڪه چي تا زما د راتلو نه مخکښي لږ څه لرل او اوس ډېر زيات شول او چي ما چرته هم ستا رَمي بوتلي دي مالِڪ خُدائِ تا له برکت درڪري دے. اوس هغه وخت راغلي دے چي زه د خپل خاندان خيال وساتم.“ (۳۱) لابن ترې تپوس وڪړو، ”زه تا له څه درڪړم؟“ يعقوب جواب ورکړو، ”زه درنه هيڅ مزدوري نه غواړم. زه به بيا ستا رَمي څروم او ساتم که ته زما ډپاره يو ڪار وڪړي، (۳۲) نن به زه

ستا په ټولو رَمو کښې وگرځم او هر تور گډورے او ټولې ټکي
ټکي او برگې چېلې به راوباسم. بس دا ټوله مزدوری ده چې
زه یې غواړم. (۳۳) په راتلونکي وخت کښې به تا ته په آسانی
سره پته ولگي که زه زه رښتونے سرے یم. چې کله ته بیا د دې
کتلو له راشې، که زما سره توره گډه، ټکي ټکي یا برگې چېلې
نه وی، نو ته به پوهه شي چې پتې کړے شوې دی. (۳۴) لابن
جواب ورکړو، ”ټیک ده. مونږ به هم ستا په خبره کار کوو.“
(۳۵) خو په هغه ورځ لابن هغه چېلې چې کښې پرې وې یا
برگ وُو هغه یې بېل کړل او هغه ټولې چېلې چې ټکي ټکي او
برگې وې او تورې گډې یې هم ترې لرې کړې. او هغه دا د
خپلو زامنو په حواله کړې، (۳۶) او بیا د دې رَمې سره د
يعقوب نه د دربو ورځو د منزل برابر لرې لاړو. يعقوب د لابن
پاتې رَمې ساتلې. (۳۷) يعقوب د سپېدار، بادام او چنار د ونو
شنې خانگې راماتې کړې او پوستکي یې ترې لرې کړل نو په
دې خانگو باندې سپینې کښې راووتلې. (۳۸) هغه دا خانگې د
رَمو په مخکښې د اوبو په ډیگو کښې کېښودې. هغه دا هلته
پرېښودې، ځکه چې کله به څاروی اوبو څښلو له راتلل نو
هلته به مال کېدل. (۳۹) نو چې دا د خانگو په مخکښې مال
شوې نو هغوی د کرښو والا، ټکي ټکي او برگې بچي راوړل.
(۴۰) يعقوب گډې د چېلو نه بېلې ساتلې او هغه د هغوی
مخونه د لابن د کرښو والا او تورو څاروو ته کړل. نو هغه
خپله رَمه جوړه کړه او دا یې د لابن د رَمې نه جدا کړه. (۴۱)
چې کله تکره څاروی مال کېدل، يعقوب د هغوی په مخکښې
د اوبو په هغه ډیگو کښې خانگې کېښودې، نو د هغه خانگو په
خوا کښې به څاروی مال کېدل. (۴۲) خو هغه د کمزورو
څاروو په مخکښې هغه خانگې کېنه ښودلې. نو هغه ټول
کمزوري څاروی د لابن شول او تکره ټول د يعقوب شول.

۴۳) نو یعقوب پېر مالدار شولو. د هغه پېرې رَمې نوکران،
اوبسان او خره وُو.

د حضرت یعقوب د لابن نه تښتېدل

۳۱) ۱) نو یعقوب واورېدل چې د لابن زامن وائی، ”زمونږ
د پلار سره چې خه هم وُو نو هغه یعقوب د خپل خان سره
وړی دی. د هغه سره چې خومره دولت دے هغه ټول زمونږ
د پلار وو.“ ۲) هغه ته دا پته هم ولگېده چې لابن ورسره
اوس دومره ښه نه دے لکه خومره چې ورسره مخکښې وو.
۳) بیا مالک خدای هغه ته وفرمائیل، ”واپس د خپل پلار
نیکه ملک ته او خپلو خپلوانو له لار شه. زه به ستا مل یم.“
۴) نو یعقوب راحیل او لیاہ راوغوښتلې چې د هغه سره په
پتی کښې ملاو شی چرته چې د هغه رَمې وې. ۵) هغه هغوی
ته وفرمائیل، ”ما ته پته لگېدلې ده چې ستاسو پلار زما سره
دومره ښه نه دے لکه چې خومره مخکښې وو، خو زما د
پلار خدای پاک زما مل دے. ۶) تاسو دواړو ته پته ده چې
ما د خپل ټول طاقت سره ستاسو د پلار خدمت وکړو، ۷)
خو بیا هم هغه زه دوکه کړم او لس ځل یې زما مزدوری بدله
کړې ده. خو خدای پاک هغه ما ته خه نقصان رسولو ته پرې
نه ښودلو. ۸) چې کله نه هم لابن دا وئیلی دی چې برگې
چېلی به ستا مزدوری وی، نو ټولو رَمو برگ بچی راوړل. چې
کله هغه وئیل، د کرښو والا چېلی به ستا مزدوری وی، نو
ټولو رَمو د کرښو والا بچی راوړل. ۹) خدای پاک ستاسو د
پلار نه رَمې اخستې دی او هغه یې ما له راکړې دی. ۱۰) د
څاروو د وار راوړو په وخت کښې ما یو خوب ولیدو او ما

وکتل چي کوم چہلي چي چہلي مال کوي هغه د کربنو والا،

ټکي ټکي او برگ وؤ. (١١) د خدائ پاک فرښتې ما ته په

خوب کښې ووييل، يعقوبه، ما جواب ورکړو، زه حاضر يم.

(١٢) هغې ووييل، وگوره، هغه ټول چہلي کوم چي چہلي مال

کوي هغه د کربنو والا ټکي ټکي او برگ دی. زه داسې ځکه

کوم چي لابن تا سره څه کوي نو ما ته د هغه هر څه پته ده.

(١٣) زه خدائ پاک يم چي په بيت ايل کښې تا ته راڅرگند

شوې وم، چي هلته تا يو کاپي د يادگار په توگه وقف کړو

او په هغې دې تېل واچول او هلته تا زما سره يو لوظ وکړو.

اوس ته هغه ملک ته واپس لاړ شه چرته چي ته پېدا شوې

يې. (١٤) راحيل او لياہ يعقوب ته ووييل، ”مونږ ته زمونږ د

پلار په ميراث کښې هيڅ هم پاتې نه دی. (١٥) هغه مونږ په

پردو کښې شمېرې. هغه مونږه خرڅې کړې يو او زمونږ په

سر هغه چي څومره روپي اخستې وې هغه ټولې يې ختمې

کړې دي. (١٦) هغه ټول دولت کوم چي خدائ پاک زمونږ د

پلار نه اخسته دې هغه زمونږ او زمونږ د بچو دې. چي تا

ته خدائ پاک څه فرمائيلي دي هم هغسې وکړه. (١٧) - (١٨) نو

يعقوب واپس خپل پلار ته د تلو تياري وکړو چي د هغه پلار د

کنعان په ملک کښې وو. هغه خپل زامن او ښځې په اوبسانو

سورې کړې او خپلې ټولې رمې يې د خپل ځان نه مخکښې

روانې کړې، او سره د هغه هر څه چي هغه په مسوپتاميه

کښې گټلي وؤ. (١٩) لابن د خپلو گڼو نه وړي کلولو دپاره

تلې وو او چي هغه نه وو نو راحيل د خپل پلار د کور بټان

پټ کړل. (٢٠) يعقوب لابن دوکه کړو ځکه چي هغه يې د خپل

تگ نه خبر نه کړو. (٢١) د هغه سره چي څه وؤ هغه يې

راواخستل او په تېزي سره لاړو. هغه د فرات د سيند نه پورې

وتلو او د غرونو مُلک جِلعاد ته روان شو.

د لابن په حضرت يعقوب پسي تلل

۲۲) درې ورځې وروستو لابن خبر شو چې يعقوب تبستېدلې دې. ۲۳) نو هغه خپل سړی ځان سره کړل او اووه ورځې په يعقوب پسي وړو چې د غرونو مُلک جِلعاد سره يې راييسار کړو. ۲۴) په هغه شپه خدای پاک لابن ته په خوب کښې راغلو او هغه ته يې ووييل، ”خيال کوه چې يعقوب ته هيڅ هم ونه وائي.“ ۲۵) لابن يعقوب د جِلعاد په غرونو کښې گېر کړو، چرته چې يعقوب خېمه لگولې وه. لابن هم د خپلوانو سره هلته خېمه ولگوله. ۲۶) لابن يعقوب ته ووييل، ”تا ولي زه دوکه کړم او زما لويه دې داسې بوتلې لکه د توري په زور دې نيولې وي؟“ ۲۷) تا ولي زه دوکه کړم او زه دې خبر هم نه کړم او تبستېدلې؟ که تا ما ته وييلې وي، نو ما به ته په خپله مخه د تمبل، رباب او د سندرو جشن سره رخصت کړې وي. ۲۸) تا دې ته هم پرې نه بنوډم چې ما خپل نمسي او لويه ښکل کړې وي او دوي ته مې په مخه ښه وييلې وي. دا دې د کم عقلمتوب کار کړې دې. ۲۹) زه تا ته د نقصان رسولو زور لرم، خو تېره شپه ستا د پلار خدای پاک ما له خبردارې راکړو چې تا ته هيڅ هم ونه وایم. ۳۰) ما ته پته وه چې ته ځې ځکه چې ته واپس کور له تلو ته ډېر بې صبره وي، خو زما د کور هغه بتان دې ولي پت کړل؟“ ۳۱) يعقوب جواب ورکړو، ”زه یرېدم، زما خيال دا وو چې ته خپلې لويه زما نه په زور بوځې. ۳۲) خو که تا دلته د چا سره هم ستا بتان پېدا کړل، نو هغه به ژوندې نه شي پرېښودلې. دلته زمونږ د خپلوانو په مخکښې يې وگوره، چې ستا څه څيز هم

وى نو خپل څيز يوسه. “ يعقوب ته پته نه وه چې د لابن بُتان
 راحيل پټ كړى ؤو. (۳۳) لابن لاپرو او د يعقوب خېمه يې
 ولټوله، بيا هغه د ليا ه خېمې او د هغه دوه وينځو خېمې ته
 لاړو، خو هغه خپل بُتان ونه موندل. بيا هغه د راحيل خېمې ته
 لاړو. (۳۴) راحيل د كور هغه بُتان راخستى ؤو او هغه يې د
 اوبن د زين په كڅوړه كېنې كېښودلى ؤو او په هغې باندې
 ناسته وه. لابن هغه ټوله خېمه ولټوله، خو هغه يې ونه موندل.
 (۳۵) راحيل خپل پلار ته ووييل، ” پلاره، ما ته مۀ غصه كېره،
 خو چې تۀ دلته يې ستا په مخكېنې زۀ نه شم پاڅېدلې، په ما
 د ښځو بيمارى راغلې ده. “ لابن لټون وكړو خو د خپل كور
 هغه بُتان يې پيدا نه كړل. (۳۶) بيا يعقوب غصه شو، ” ما څۀ
 بد كړى دى؟ زما گناه څۀ ده چې تۀ داسې تېز په ما پسې
 راوړسېدې؟ (۳۷) اوس چې زما سره څۀ دى هغه ټول دې
 ولټول، تا د خپل كور كوم يو څيز موندلې دى چې هغه ستا
 وى؟ دا دلته بهر ښكاره كېرده چې زما او ستا خپلوان يې
 وگورى او دوى به فېصله وكړي چې په مونږ كېنې څوك په
 حقه دى. (۳۸) زۀ تا سره د شلو كالو نه يم، ستا گډو او ستا
 چپلو په يو كال هم بچې نه دى ضائع كړې او ما يو گډ هم
 ستا د رَمو نه نه دى خوړلې. (۳۹) چې كله هم يو ځنگلى
 ځناور ستا گډه خوړلې ده، ما هغه تاوان په خپله دركړې
 دى. تا هر هغه څيز زما نه غوښتې دى چې چا د ورځې يا
 شپې پټ كړې وى. (۴۰) ډېر ځل زۀ د ورځې گرمې وهلې يم
 او د شپې يخنى اوچ كړې يم. او زما خوب تبستېدلې وو.
 (۴۱) د شلو كالو نه زۀ ستا په كور كېنې يم. څوارلس كاله ما
 ستا د دوو لونيو او شپږ كاله ستا د رَمو دپاره، ستا خدمت
 كړې دى. او بيا هم، تا لس ځل زما مزدورى بدله كړه. (۴۲)

ڪه زما د پلار خُداي پاڪ، كوم چي د ابراهيم او اسحاق
 خُداي پاڪ دے، زما مل نه وے، نو تا به زه مخکبني خالي
 لاسونه لپرلے وے. خو خُداي پاڪ زما تڪليف او كوم
 خدمت چي ما کڙے دے هغه ليدلے دے او حڪه خُداي
 پاڪ تيره شپه ته ملامته کڙي.“

د حضرت يعقوب او لابن په مينخ کبني معاهده

٤٣) بيا لابن يعقوب له جواب ورکړو، ”دا خواني بنخي زما
 لونه دي، د دوي بچي زما دي او دا رمي زما دي. چي ته دلته
 خه هم گورې هغه زما دي. خو زه خپلي لونه او د هغوي بچي
 نه شم ساتلے، ٤٤) نو زه تا سره يو لوظ کولو ته تيار يم.
 راخه چي داسې خه وکړو چي زمونږ دا لوظ پرې مونږ ته
 راياديري.“ ٤٥) نو يعقوب يوه تيره راواخستله او هغه يې د يو
 يادگار په توگه ودروله. ٤٦) هغه خپلو سږو ته وفرمائيل چي،
 ”خه کاني راتول کړئ.“ نو هغوي کاني راتول کړل او يو
 پېرے يې ترې نه جوړ کړو. بيا هغوي د هغه کانيو د پېري
 سره روټي وخورله. ٤٧) لابن په دې يجرشاهدوتها نوم
 کبښودو، خو يعقوب پرې جلعيد نوم کبښودو. ٤٨) لابن
 يعقوب ته ووئيل، ”دا د کانيو پېرے به زمونږ د دواړو دپاره يو
 يادگار وي.“ نو حڪه د هغه خائي نوم جلعيد شو. ٤٩) لابن دا
 هم ووئيل، ”مالک خُداي دې په مونږ نظر وساتي چي کله
 مونږ د يو بل نه جدا يو.“ نو د هغه خائي نوم مصفاه هم شو.
 ٥٠) لابن ووئيل، ”که ته زما د لوني سره بد سلوک کوې يا
 نورې بنخي واده کوې، که ما ته پته هم نه وي، ياد لره چي
 خُداي پاڪ مونږ گوري. ٥١) دا هغه کاني دي چي ما زمونږ
 په مينخ کبني پېرے کړي دي او دا هغه يادگاري تيره ده. ٥٢)

دا ډېرې او دا د یادگاری تیره دواړه یادگارونه دی. زه به کله هم په تا حمله کولو دپاره د دې نه نه درتېرېرم او ته هم په ما حمله کولو دپاره د دې یادگاری تیرې نه مه راتېرېره. (۵۳) د ابراهیم خدای پاک او د نحر خدای پاک به په مونږ نظر وکړی چې مونږ کومه معاهده کړې ده چې د هغې خیال ساتو. “ بیا یعقوب د هغه خدای پاک په نوم د کوم چې د هغه پلار اسحاق عبادت کولو پوخ لوظ وکړو چې دا وعده به پوره کوی. (۵۴) هغه یو ځناور حلال کړو او دا یې په غر باندې د قربانی په توگه پېش کړو او یعقوب روتی له د هغه خپلوان راوغوښتل، دوی روتی وخوړه او بیا یې په غر باندې شپه تېره کړه. (۵۵) بل سحر وختی لابن خپل نمسی او لوڼه ښکل کړل او په مخه ښه یې ورته ووئیل او واپس کور ته روان شو.

د حضرت یعقوب او د حضرت عیسو ملاوېدل

۳۲ (۱) چې یعقوب څنگه خپل ملک ته لاړو، د خدای پاک څه فرېښتې ورسره ملاو شوې. (۲) چې هغه یې ولیدلې، نو وې فرمائیل، “دا د خدای پاک لښکر دی. “ نو په هغه ځای یې محنايم نوم کېښودو. (۳) یعقوب د خپل ځان نه مخکېني د اډوم په ملک کېني د سعیر په علاقه کېني خپل ورور ته پېغام وړونکی ولېږل. (۴) هغه ورته ووئیل چې، “زما نېک عیسو ته دا پېغام ورسوی، زه ستا تابعدار خدمتگار یعقوب یم، چې د ډېر وخت نه د لابن سره د یو مسافر په شان ډېره یم، (۵) زه غویي، خره، گډې، چېلی او نوکران لرم. نېکه، زه تا له خبر درلېرم، د دې دپاره چې ستا په نظر کېني ښه راشم. “ (۶) کله چې هغه پېغام وړونکی یعقوب ته

واپس راغلل، هغوی وویئل، ”مونڊ ستا ورور عیسو له لارو او
 هغه د مخکښې نه تا سره ملاوېدو دپاره راروان دے. څلور
 سوه کسان ورسره دی.“ (۷) یعقوب سخت ویرېدو او
 پرېشانه شو. د هغه سره چې کوم خلق او رمې، غواگانې او
 اوبنان وُو هغه یې په دوو ډلو کښې تقسیم کړل. (۸) د هغه
 خیال دا وو، ”که عیسو راشی او هغه وپرومبی ډله ختمه کړی
 نو هغه بله ډله چې کومه پاتې وی هغه به وتښتی.“ (۹) بیا
 یعقوب دُعا وکړه، ”زما د نیکه ابراهیم خدایه پاکه او زما د
 پلار اسحاق خدایه پاکه، زما سوال واوره، مالک خدایه. تا ما
 ته وویئل چې خپل ملک او خپلو خپلوانو له لار شه او ته به
 زما دپاره هر څه سم کړې. (۱۰) تا چې خپل خدمت کوونکی
 ته، کومه مهربانی او وفاداری ښودلې ده زه د هغې قابل نه یم،
 زه چې د اردن سیند نه پورېوتم نو زما سره هیڅ هم نه وُو
 صرف یوه امسا وه او اوس زما نه دوه قبیلې جوړې شوې
 دی. (۱۱) زه تا ته سوال کوم چې ما د خپل ورور عیسو نه بچ
 کړه. زه یرېرم هسې نه چې هغه په مونډ حمله وکړی نو مونډ
 به سره د ښځو او ماشومانو ټول تباہ کړی. (۱۲) هغه وعده
 رایاده کړه چې تا زما سره کړې وه چې زما دپاره به هر څه
 سم کړې او ما له به دومره اولاد راکړې چې څوک به یې
 شمېرلے نه شی، دومره ډېر لکه چې د سمندر په غاړه شگې
 دی.“ (۱۳-۱۵) هلته د شپې تېرولو نه پس، یعقوب د خپلو څاروو
 نه د خپل ورور عیسو دپاره دا تحفې خوښې کړې، دوه سوه
 چپلی او شل چپلی، دوه سوه گډې او شل گډان، دېرش هغه
 اوبښې چې پئ ورکوی د بچو سره، څلوېښت غواگانې او لس
 غوی، شل خرې او لس خره. (۱۶) هغه دا په مختلفو ډلو
 کښې تقسیم کړل او د خپلو نوکرانو نه یې یو یو په هره ډله

مشران مقرر ڪرڻ. هغه ورته ووتيل، ”زما نه مخڪبني لڙ شئي
 او د مخڪبني قبيلي او ورپسي رارواني قبيلي په مينخ ڪبني
 فاصله وساتي.“ (۱۷) هغه ورومبي نوڪر له حڪم وركرو، ”زما
 ورور عيسو چي درسره ملاوپري او تپوس ڪوي چي، ستا
 نپڪ څوڪ دے؟ ته چرته ڇي؟ ستا نه مخڪبني دا ځناور د
 چا دي؟ (۱۸) نو ته ورته وايه چي دا ستا د خدمتگار يعقوب
 دي. هغه دا خپل نپڪ عيسو له په تحفه ڪبني لپري. او يعقوب
 په خپله په مونڙ پسي راروان دے.“ (۱۹) هغه دوپم او درپم له
 هم دغه شان حڪم وركرو او هغه ٽولو له چي ڪوم د ڀلو
 مشران وُو، ”تاسو به خامخا داسي وائي چي ڪله تاسو د
 عيسو سره ملاوپري.“ (۲۰) تاسو به خامخا وائي چي ستا
 خدمتگار يعقوب په خپله په مونڙ پسي راروان دے.“ د
 يعقوب خيال دا وو چي، ”زه به د دي تحفو سره د هغه غصه
 سره ڪرم او چي ڪله ورسره مخامخ شم ڪبدے شي چي هغه
 ما ته په خبر راغله ووائي.“ (۲۱) هغه هغه تحفي د ځان نه
 مخڪبني ولپرلي او هغه شپه په محنايم ڪبني پاتي شو.

د حضرت يعقوب په فنواپل ڪبني ڪشتي ڪول

(۲۲) هم په هغه شپه يعقوب پاڇيدو، هغه خپلي دوه نڪاح ڪري
 بنڃي، د هغه دوه نورې بنڃي او خپل يوولس زامن روان
 ڪرڻ او د يبوڪ د سيند نه په گودر يعني هغه ځائي ڪبني پورې
 وتل چرته چي اوبه ڪمي وي. (۲۳) هغه هغوي روان ڪرڻ او
 پورې يي ويستل، د هغه سره چي څه وُو هغه يي هم ڀلي غارې
 ته ولپرڻ، (۲۴) خو هغه يواځي پاتي شو. بيا يو سرے راغلو
 او د هغه سره يي د سحر د رڻا پورې ڪشتي وڪره. (۲۵) چي
 ڪله هغه سري ته پته ولگېده چي مقابله يي نه شوه ڪٽلے، نو

هغهٔ يعقوب په پٽون ووھلو او پٽون يې د بند نه ووتلو. (٢٦)

هغه سړی ووئيل، ”د سحر رڼا شوه، ما پرېږده چې لاړ شم.“

يعقوب ورته وفرمائيل، ”زه به تا کله هم نه پرېږدم، چې ترڅو پورې دې ما له برکت نه وي راکړې.“ (٢٧) هغه سړی ترې تپوس وکړو، ”ستا څه نوم دے؟“ نو هغهٔ ورته ووئيل، ”يعقوب.“ (٢٨) هغه سړی ورته ووئيل، ”د نن نه پس به ستا نوم يعقوب نه وي. تا د خدای پاک او د انسان سره مقابله کړې ده او تا گټلې ده، د اوس نه به ستا نوم اسرائيل وي.“

(٢٩) يعقوب ورته وفرمائيل، ”اوس ته ما ته خپل نوم وښايه.“ خو هغهٔ ورته ووئيل، ”ته ولې زما د نوم تپوس کوې؟“ بيا هغهٔ يعقوب له برکت ورکړو. (٣٠) يعقوب ووئيل، ”ما خدای پاک مخامخ ليدلې دے او بيا هم لا ژوندې پاتې يم.“ نو په هغهٔ ځای يې فنواېل نوم کېښودو. (٣١) نمر راختلو چې يعقوب د فنواېل نه تلو او د خپل پټون په وجه گډ گډ روان وو. (٣٢) تر نن ورځې پورې د بنی اسرائيلو اولاد هغه پله نه خوری کومه چې د پټون په بند پورې وي، ځکه چې د پټون د بند هم په دې ځای هغهٔ يعقوب وهلې وو.

د حضرت يعقوب د حضرت عيسو سره ملاوېدل

٣٣ (١) يعقوب چې وکتل نو عيسو يې وليدو او څه گوری چې څلور سوه کسان ورسره راروان ؤو. نو هغهٔ خپل بچی په ليا، راحيل او په هغه دوو نورو ښځو باندې تقسيم کړل. (٢) هغهٔ نورې ښځې او د هغوی بچی مخکښې کړل، بيا يې ليا او د هغې بچی کړل او راحيل او يوسف يې وروستو کړل. (٣) يعقوب د دوی نه مخکښې لاړو او چې څنگه خپل ورور ته

ورسېدو، نو ټيټ شو او اووه ځل يې تنډې په زمکه ولگولو.

④ خو عيسو ملاوېدو دپاره هغه له ورمڼډه كړه او د هغه نه

يې لاسونه تاو كړل، راغاړه يې ويستلو او ښكل يې كړو. دوى

دواړو وژړل. ⑤ چې كله عيسو وكتل او هغه ښځې او

ماشومان يې وليدل، نو هغه تپوس وكړو، ”دا تا سره څوك

دى؟“ يعقوب ورته وفرمائيل، ”صاحبه، خدائى پاك په ما پېر

مهربانه دى او دا بچى يې راكړى دى.“ ⑥ بيا هغه نورې

ښځې او د هغوى بچى رامخكېښي شول او ورته ټيټ شول،

⑦ بيا لياح او د هغې بچى راغلل او په آخر كېښي يوسف او

راحيل راغلل او ورته ټيټ شول. ⑧ عيسو ترې تپوس

وكړو، ”د هغې بلې قبيلې سره چې زه ملاو شوم هغه دې د

څه مقصد دپاره راوستلې ده؟“ يعقوب ورته وفرمائيل، ”د دې

دپاره چې زما نېك راسره ښه شى.“ ⑨ خو عيسو ورته

ووئيل، ”زما وروره، زما سره هر څه پېر دى، چې تا سره هم

څه دى هغه د ځان دپاره وساته.“ ⑩ يعقوب ووئيل، ”نه، زه

تا ته سوال كوم، كه تۀ په ما مهربانه يې، نو زما د لاسونو نه

دا تحفه قبوله كړه. چې ستا مخ ته مې وكتل دا داسې شوه

لكه چې د خدائى پاك مخ ته مې كتلى وى، ځكه چې تۀ اوس

ما سره پېر ښه يې. ⑪ زه تا ته سوال كوم چې دا تحفه زما

نه قبوله كړه كومه چې ما تا له راوړې ده، خدائى پاك په ما

مهربانه دى او چې د څه څيز هم ضرورت وو هغه يې

راكړې دى.“ يعقوب په هغه زور راوړو نو هغه يې قبوله كړه.

⑫ عيسو ووئيل، ”ځئ چې په خپل سفر باندې خو. زه به

تاسو سره ځم.“ ⑬ يعقوب ووئيل، ”زما نېكه، تا ته پته ده

چې ماشومان كمزورى دى، او په كار دى چې زه د دې گڼو

او څاروو او د دوى د بچو خيال وساتم. كه دا مونږ يوه ورځ

هم تېز بوځو، نو ټول څاروى به مړه شى. ⑭ زه خپل نېك

ته سوال کوم چې د خپل خدمتگار نه مخکښې لار شى او
نېکه، زه به په مزه مزه د څاروو او د هغوئ د بچو په قدم په
تا پسې درځم او په اډوم کښې به درسره ملاو شم. (۱۵)
عیسو ووئیل، ”زه به تا سره زما خپل څه کسان پرېږدم.“ خو
یعقوب ورته وفرمائیل، ”د دې هیڅ حاجت نشته، زه صرف
دا غواړم چې ستا په نظر کښې ښه راشم.“ (۱۶) نو هم په هغه
ورځ عیسو په خپله مخه اډوم ته واپس شو. (۱۷) خو یعقوب
سکات ته لاړو، چرته چې هغه د خپل ځان دپاره کور او د
څاروو دپاره شپولونه جوړ کړل. نو د هغه ځای نوم سکات
شو. (۱۸) د مسوپتامیه نه په واپسې کښې یعقوب د کنعان په
مُلک کښې شکم ښار ته په سلامتۍ سره ورسېدو او د ښار
سره نزدې یې په یو پتی کښې خپلې خېمې ولگولې. (۱۹) هغه
د هغه پتی دا حصه د شکم پلار همور د اولاد نه د سپینو زرو
په سلو سیکو واخستله. (۲۰) هغه هلته یوه قربانگاه جوړه
کړه او اېل الوهی اسرائیل نوم یې پرې کېښودو کوم چې د بنی
اسرائیلو خدای پاک دى.

د دینه بې عزتی کېدل

۳۴ (۱) یوه ورځ، د یعقوب او لیاه لور دینه، د کنعانی
ښځو سره ملاوېدو دپاره ووتله. (۲) همور حوی د هغې
علاقې مالک وو. د هغه زوی شکم هغه ولیده، نو هغه یې بوتله
او د هغې بې عزتی یې وکړه. (۳) خو د یعقوب لور دینه د هغه
نه زړه یوړو او هغه په هغې مئین شو او هغه د هغې سره
خوږې خبرې وکړې. (۴) نو شکم خپل پلار همور ته ووئیل،
”دا جینی ما ته واده کړه.“ (۵) یعقوب خبر شو چې د هغه د

لور بي عزتي شوې ده، خو د هغه زامن د خپلو څاروو سره په پټو کبني ډو نو ځکه هغه د هغوی د راتلو نه مخکېني څه ونه وئيل. (۶) د شکم پلار همور ووتلو چې د يعقوب سره د دې مسئلې په حقله خبرې وکړي، (۷) نو د يعقوب زامن د پټو نه واپس راروان ډو او کله چې هغوی خبر شول چې شکم د يعقوب د لور بي عزتي کړې ده نو هغوی خفه او سخت غصه شول ځکه چې دا غلط کار د بني اسرائيلو د برداشت نه بهر وو. (۸) همور هغه ته ووييل، ”زما زوی شکم ستا په لور مټين شوی دے، زه تا ته سوال کوم چې هغه پرېږده چې واده يې کړي. (۹) زمونږ سره خپلوالی وکړي، خپلې لويه مونږ له راکړي او زمونږ لويه تاسو وکړي. (۱۰) نو تاسو دلته زمونږ سره په دې ملک کبني اوسېدے شي، چې تاسو چرته اوسېدل غواړئ دا ملک ستاسو په وړاندې دے، په آزادي سره کاروبار کوئ او خپل جائيدادونه جوړ کړي.“ (۱۱) بيا شکم د دينه پلار او ورونيو ته ووييل، ”که تاسو زما سره دا ښېگړه کول غواړئ، نو چې تاسو څه هم غواړئ زه به يې درکړم. (۱۲) ما ته ووايي، چې تاسو څومره مهر هم غواړئ زه به يې درکړم، خو تاسو اجازت راکړئ چې دا جيني زه واده کړم.“ (۱۳) شکم د هغوی د خور دينه بي عزتي کړې وه، نو ځکه د يعقوب زامنو شکم او د هغه پلار همور ته په چل سره جواب ورکړو. (۱۴) دوی ورته ووييل، ”مونږ خپله خور داسې سپري ته نه شو ورکولے چې هغه سنت نه وي، دا به زمونږ دپاره د شرم خبره وي. (۱۵) مونږ به دا صرف په يو شرط درکړو چې تاسو زمونږ په شان شي او تاسو ټول نران سنت کړي. (۱۶) بيا به مونږ تاسو له خپلې لويه درکړو او ستاسو لويه به خپلو ځانونو له وکړو. مونږ به ستاسو سره

اوسپرو او يو قوم به شو. (۱۷) كه تاسو ته زمونږ شرطونه
 منظور نه وي او سنت نه شي، نو مونږ به خپله خور بوحو او
 لاړ به شو. (۱۸) د همور او د هغه د زوی شكم دا خبرې
 خوښې شوې، (۱۹) او هغه خوان په دې كار كولو كښې
 سستی ونه كړه، ځكه چې هغه د يعقوب په لور مئين وو. هغه
 د پلار په خاندان كښې د ټولو نه عزتمند سره وو. (۲۰)
 همور او د هغه زوی شكم د ښار د دروازې سره نږدې د
 جرگې ځای ته لاړل، او د ښار خلكو سره يې خبره وكړه چې،
 (۲۱) ”دا د خپر خلق دی، دوی دې زمونږ سره په دې ملك
 كښې اوسپري او كاروبار دې كوی. دا ملك د دوی دپاره هم
 ښه لوی دے. مونږ به د دوی لويه وكړو او خپلې لويه به
 دوی له وركړو. (۲۲) خو دا خلق به صرف په يو شرط زمونږ
 سره اوسپري او يو قوم به شو چې مونږ خپل ټول نران سنت
 كړو، لكه چې دوی هم سنت شوی دی. (۲۳) د دوی ټول
 څاروی او د نور هر څه دې زمونږ نه شي څه؟ راځئ چې
 جوړه ورسره وكړو نو دوی به زمونږ سره اوسپري.“ (۲۴) د
 ښار ټول خلق د همور او شكم په خبره باندې راضي شول او
 ټول نران سنت شول. (۲۵) په درېمه ورځ چې د سنت كېدو په
 وجه ټول سړی خوږېدل، د يعقوب دوو زامنو، د دینه سكه
 وروڼو، شمعون او لیوی، خپلې تورې راواخستلې، ښار ته
 دننه په آسانی سره راغلل او ټول سړی يې ووژل. (۲۶) دوی
 همور او د هغه زوی شكم په توره ووژل. بیا دوی دینه د شكم
 د كور نه بوتله او لاړل. (۲۷) د دې قتل عام نه پس د يعقوب
 نورو زامنو ښار لوټ كړو چې د خپلې خور د بې عزتۍ بدل
 واخلي. (۲۸) دوی رمې څاروی، خره او په ښار او پټو كښې
 چې څه هم وو هغه يې یورل. (۲۹) دوی مال دولت یورو، ټولې

بڻجِي او ماشومان پِي ونيول او د ڪورونو نه پِي هر خُءُ لوٽ
 ڪرل. (۳۰) يعقوب، شمعون او ليوي ته ووئيل، ”تاسو زءُ په
 تڪليف ڪبڻي اچولِي يم، اوس به ڪنعانيان، فرزيان او د دِي
 مُلڪ هر يو ڪس زما نه نفرت ڪوي. زما سره دومره سڀري
 نسته، ڪءُ دوي تُول زما خِلاف يو خُائ شي او په ما حمله
 وڪري نو زمونڀر مڪمل خاندان به تباه شي.“ (۳۱) خو هغوي
 ووئيل، ”مونڀر دا نه شُو زغملِي چي زمونڀر خور سره دِي د
 ڪنجري په شان سلوڪ وشي.“

د حضرت يعقوب واپس بيتايل ته راتل

۳۵ (۱) خُءُ موده وروستو خُدائِ پاڪ يعقوب ته ووئيل،
 ”پاخه او سمدستي بيتايل ته لاڀ شه او هلته اوسڀره. هلته ما
 ته يوه قربان گاه جوڀه ڪره. زءُ هغه خُدائِ پاڪ يم چي تا ته
 راخرگند شوِي وم چي ڪله تءُ د خپل ورور عيسو نه
 تبستڀدي.“ (۲) نو يعقوب خپل خاندان ته او هغه تُولو ته چي
 د هغه سره وُو ووئيل، ”تاسو سره چي ڪوم پردي بُتان دي
 هغه وغورزوي، خپل خانونه پاڪ ڪري او صفا جامي
 واغوندي.“ (۳) مونڀر به د دِي خُائ نه بيتايل ته حُو، هلته به
 زءُ خُدائِ پاڪ ته يوه قربان گاه جوڀه ڪرم چا چي په تڪليف
 ڪبڻي زما سوال اورڀدلي دِي او چي زءُ چرته هم تلِي يم نو
 هغه زما مل وو.“ (۴) نو هغوي هغه تُول پردي بُتان چي د
 دوي سره وُو او د دوي په غورونو ڪبڻي چي ڪومي والي وي،
 هغه پِي يعقوب له ورڪري. هغه دا شِڪم ته نزدِي د خپري د
 وني لاندِي بڻج ڪرل. (۵) چي ڪله يعقوب او د هغه زامن په
 سفر روان وُو، نو د گهرچاپره بشارونو په خلقو باندي د

خُدائِ پاکِ سخته يره راغله، نو هيخ څوک وريسي نه شول. (٦) يعقوب د خپلو ټولو خلقو سره لوز ته راغلو، کوم چې د کنعان په مُلک کبني په بيت ايل مشهور دے. (٧) هغه هلته يوه قربان گاه جوړه کړه او په هغه ځای يې ”د بيت ايل خُدائِ پاک“ نوم کبښودو، ځکه چې خُدائِ پاک هغه ته هلته راڅرگند شوے وو کله چې هغه د خپل ورور نه تستبدلو. (٨) د ريقه خدمتگار د بوره مړه شوه او بيت ايل ته نژدې د څپري د ونې لاندې بنځه شوه. نو ځکه د دې نوم ”د ژړا څپري“ شو. (٩) چې کله يعقوب د مسوپتاميه نه راواپس شو، خُدائِ پاک يعقوب ته بيا راڅرگند شو او هغه له يې برکت ورکړو. (١٠) خُدائِ پاک هغه ته وفرمائيل، ”ستا نوم يعقوب دے، خو د نن نه پس ستا نوم اسرائيل شو.“ نو د هغه نوم يې اسرائيل کبښودو. (١١) او خُدائِ پاک هغه ته وفرمائيل، ”زه قادر خُدائِ يم. ته ډېر اولاد پيدا کړه. قومونه به ستا د اولاد نه جوړېږي او ستا په اولاد کبني به بادشاهان جوړېږي. (١٢) زه به هغه مُلک تا له درکړم کوم چې ما ابراهيم او اسحاق له ورکړے وو او ستا نه پس به دا مُلک ستا اولاد له هم ورکوم.“ (١٣) بيا خُدائِ پاک د هغه نه لارو. (١٤) چرته چې خُدائِ پاک د هغه سره خبرې کړې وې، نو يعقوب يو يادگاري کانيے ودرولو او وقف يې کړو، مے او تېل يې پرې واچول. (١٥) هغه په هغه ځای بيت ايل نوم کبښودو.

د راحيل مرگ

(١٦) بيا يعقوب او د هغه خاندان د بيت ايل نه کډه وکړه او چې کله دوى د افرات نه لږ غوندي لري و، د راحيل د ماشوم د پيدا کېدو وخت راغلو او هغه په سخت درد کبني

۱۷) ڇي ڪله هغه د لنگون په دردونو ڪښي وه د هغي ماشوم پيدا شو، داينې هغي ته ووئيل، ”راحيل، ڀرپره مه، اوس ستا بل زوئ هم شته.“ ۱۸) هغه مړه ڪېدله او د هغي ساه په وتلو وه، نو هغي په خپل زوئ بن اوني نوم ڪېښودو، خو يعقوب پرې بنيامين نوم ڪېښودو. ۱۹) ڇي راحيل په حق ورسېده، نو هغه د افرات د لار په غاړه ښځه ڪړې شوه، ڇي هغه ځائ اوس د بيت لحم په نوم يادېږي. ۲۰) يعقوب هلته يو يادگاري ڪانې ودرولو او دا تر نن ورځې پورې د راحيل د قبر نښه ده. ۲۱) يعقوب بيا ڪډه يوره او د عدر د څو ڪيداري د برج بل طرف ته يې خېمه ولگوله.

د حضرت يعقوب زامن

۲۲) ڇي ڪله يعقوب په هغه ملك ڪښي اوسېدو، روښن لارو او د خپل پلار د وينځي بلهه سره ځملاستو، يعقوب د دې نه خبر شو او غصه شو. د يعقوب دولس زامن وو. ۲۳) دا د لياح زامن دي، روښن د يعقوب مشر زوئ، شمعون، ليوي، يهوداه، يساڪار او زبولون. ۲۴) د راحيل زامن يوسف او بنيامين وو. ۲۵) د راحيل د وينځي بلهه زامن، دان او نفتالي وو. ۲۶) د لياح د وينځي زلفه زامن جاد او آشر وو. دا د يعقوب زامن دي ڇي په مسوپتاميه ڪښي پيدا شوي وو.

د حضرت اسحاق وفات ڪېدل

۲۷) يعقوب واپس خپل پلار اسحاق ته، حبرون سره نزدې ممرې ته راغلو، دا هغه ځائ دے چرته ڇي ابراهيم او اسحاق اوسېدلي وو. ۲۸) د اسحاق ټول عمر يو سل اتيا ڪاله

وو (٢٩) او اسحاق ساه ورکړه او بنه په پوخ عمر کښې وفات شو او هغه خپلو زامنو عيسو او يعقوب ښخ کړو.

د حضرت عيسو اولاد

٣٦ (١) دا د عيسو اولاد دے، چې د ادوم په نوم هم يادېدو. (٢) عيسو دا کنعاني جينکې واده کړې، د حتی ايلون لور عده، د صبعون حوی د عنه د زوی لور، اهلبيامه، (٣) او د اسمعيل لور د نبايوت خور، باسمت. (٤) د عده نه اليفز پيدا شو، د باسمت نه رعواېل پيدا شو، (٥) او اهلبيامه نه يعوس، يعلام او قورح پيدا شول، د عيسو دا ټول زامن د کنعان په ملک کښې پيدا شوي وو. (٦) بيا عيسو د خپلو ښځو، خپلو زامنو، لوڼو او د خپل کور ټولو خلقو سره او خپلو ټولو څاروو او د هغه هر څه سره چې هغه په کنعان کښې گټلی وو، روان شو او د خپل ورور يعقوب نه بل ملک ته لاړو. (٧) هغه ځکه لاړو چې په کوم ځای کښې هغه او يعقوب اوسېدل هلته يې گزاره نه کېدله، د هغوی څاروی ډېر زيات وو او نور دوی په يو ځای اوسېدلې نه شول. (٨) نو عيسو د غرونو ملک ادوم کښې اوسېدو. (٩) دا د ادوميانو د پلار نيکه، د عيسو اولاد دے. ١٠-١٣ د عيسو د ښځې عده نه يو زوی، اليفز پيدا شو. او د اليفز اولاد دا وو، تيمان، اومر، صفو، جعتام او قنز. او د وينځې، تمنع نه د هغه يو بل زوی عماليق وو. د عيسو د ښځې باسمت نه د هغه يو زوی رعواېل پيدا شو او د رعواېل دا څلور زامن وو، نحت، زارح، سمه او مزه. (١٤) د عنه لور د صبعون نمسی چې د عيسو ښځه وه د هغې نوم اهلبيامه وو، د هغې د عيسو نه دا درې زامن پيدا

شول، يعوس، يعلام او قورح. (۱۵) دا د عيسو اولاد نه جوړې شوې قبيلې دى. د عيسو مشر زوى اليفز د دې قبيلو پلار نيکه وو، تيمان، اوامر، صفو، قنز، (۱۶) قورح، جعتام او عماليق. دا ټول د عيسو د بنځې عده اولاد دى. (۱۷) د عيسو زوى رعواېل د دې قبيلو پلار نيکه وو، نحت، زارح، سمه او مزه. دا ټول د عيسو د بنځې باسمت اولاد وو. (۱۸) دا قبيلې د عيسو د بنځې اهليبامه اولاد دى چې هغه د عنه لور وه، يعوس، يعلام او قورح. (۱۹) دا ټولې قبيلې د عيسو په اولاد کښې راځي.

د سعين اولاد

(۲۰) - (۲۱) د ادوم د ملک اصلى اوسېدونکى په قبيلو کښې تقسيم ؤو چې د دوى نسب نامه د حورى، سعين دې اولاد ته ځي، لوطان، سويل، صبعون، عنه، ديسون، ايسر او ديسان. (۲۲) لوطان د حورى او هيمام قومونو پلار نيکه وو. د لوطان د خور تمنع نوم وو. (۲۳) سويل د علوان، مانحت، عيبال، سفو او د اونام قومونو پلار نيکه وو. (۲۴) د صبعون دوه زامن آيه او عنه ؤو. دا هغه عنه دى چې کله هغه د خپل پلار خره څرول نو په صحرا کښې يې گرمې چينې وموندلې. (۲۵) - (۲۶) عنه د ديسون پلار وو، هغه د حمدان، اشبان، يتران او کران قومونو پلار نيکه وو. د عنه يوه لور وه چې د هغې نوم هم اهليبامه وو. (۲۷) ايسر د بلهان، زعوان او عقان قومونو پلار نيکه وو. (۲۸) ديسان د عوض او اران قومونو پلار نيکه وو. (۲۹) - (۳۰) دا د ادوم په ملک کښې حورى قبيلې دى، لوطان، سويل، صبعون، عنه، ديسون، ايسر او ديسان.

د ادوم بادشاهان

۳۹-۴۱ د دې نه مخکېنې په بنی اسرائیلو هیچا هم بادشاهی نه وه کړې او دې بادشاهانو د ادوم په مُلک بادشاهی وکړه، د دنها با نه د بعور زوی بالع، د بصره نه د زارح زوی یوباب، د تیمان د علاقې نه حشیم او د عویت نه د بدد زوی هدد، هدد د موآب په مُلک کبني په یو جنگ کبني میدیانو ته شکست ورکړی وو، د مسرقه نه شمله، د سیند د غاړې رحوبوت نه ساؤل، د عکبور زوی بعل حنان، د پاؤ نه حدد، د هغه بنخه مهیطب اېل، د مطرد لور او میضاها ب نمسی وه. ۴۰-۴۱

۴۳ عیسو د دې ادومی قبیلو پلار نیکه وو، تمنع، علوه، یتیت، اهلایامه، ايله، فینون، قنز، تیمان، مبصار، مجد اېل او عرام. یوه علاقه به د هم هغه قبیلې په نوم مشهوره وه چې چرته به هغه قبيله اوسېده.

حضرت یوسف او د هغه وروڼه

۳۷ (۱) یعقوب د کنعان په مُلک کبني اوسېدو، چرته چې د هغه پلار د مسافر په توگه اوسېدلې وو، (۲) او دا د یعقوب د خاندان قیصه ده. د اوولسو کالو ځوان زلمی، یوسف، د وروڼو سره گډې او چپلې څرولې، چې هغوی د هغه د پلار د نورو بنځو، زلفه او بلهاه زامن وو. هغه خپل پلار د هغه غلطو کارونو نه خبر کړو کوم چې د هغه وروڼو کول. (۳) یعقوب د یوسف سره د نورو ټولو زامنو نه زیاته مینه کوله، ځکه چې هغه د هغه د سپین سر زوی وو. یعقوب د هغه دپاره د اوږدو لستونو والا یوه بنکلي چوغه جوړه کړه.

٤) چي ڪلهه د هغه ورونيو دا وليدل چي د هغوي پلار د

يوسف سره د هغوي نه زياته مينه ڪوي، نو په هغوي باندې

هغه دومره بد لگيدو چي هغوي به د هغه سره په سمه خوله

خبري هم نه ڪولي. ٥) يو ځل يوسف خوب وليدو نو چي

هغه خپل ورونيو د دي نه خبر ڪرل، نو د هغوي ڪينه د يوسف

سره نوره هم زياته شوه. ٦) هغه ووئيل، ”ما چي ڪوم خوب

ليدلے دے هغه واورئ. ٧) مونڙ ٽولو په پتي ڪبني د غنمو

گهڙي ٽرلي، ناڅاپه زما گهڙي پاڇيدله او نبغه ودرېدله.

ستاسو گهڙي زما د گهڙي نه گهڙچاپره تاو شوې او هغي ته

ٽيٽي شوې.“ ٨) د هغه ورونيو ٽري ٽپوس وڪرو، ”ستا ڇه

خيال دے ته به بادشاه جوڙهري او په مونڙ به بادشاهي ڪوي

ڇه؟“ نو د يوسف د خوبونو او چي هغه د ورونيو په حقله ڇه

فرمائيلي ٿو په دي وجه، د هغوي ورسره ڪينه نوره هم زياته

شوه. ٩) بيا يوسف يو بل خوب وليدو او خپلو ورونيو ته پي

ووئيل، ”ما يو بل خوب ليدلے دے، چي په هغي ڪبني ما نمر

او سپورمي وليدل او يولس ستوري هم چي ما ته ٽيٽيدل.“

١٠) هغه دا خوب خپل پلار ته هم ووئيلو او پلار هغه ورتلو،

”دا څنگه خوب دے چي تا ليدلے دے؟ ستا خيال دا دے

چي ستا مور، ستا ورونيو او زه، مونڙ به راڻو او تا ته به په

زمکه پربوڻو؟“ ١١) يوسف په ورونيو بد لگيدو، خو د هغه

پلار د هغه دا ٽولي خبري په خپل زړه ڪبني يادي ساتلي.

د حضرت يوسف خرڇيدل او مصر ته بوتل

١٢) يوه ورځ چي ڪلهه د يوسف ورونيو د خپل پلار رمي

څرولو له شڪم ته تلي ٿو، ١٣) يعقوب يوسف ته ووئيل، ”زه

غواڙم چي ته شڪم ته لاڙ شي، چرته چي ستا ورونيو رمه

څږوى. ”يوسف ورته ووييل، ”زه تيار يم.“ (۱۴) د هغه پلار
 ووييل، ”لار شه او وگوره كه رمه او ستا وروڼه په خبر وي،
 بيا واپس راشه او ما خبر كړه.“ نو د هغه پلار هغه د حبرون
 مېدان نه ولېږلو او يوسف شكم ته ورسېدو (۱۵) او هلته د
 څرن په ځاى كېښي اخوا دېخوا گرځېدو چې كله يو سپرى
 هغه وليدو نو تپوس يې ترې وكړو، ”ته څه پسې گرځې؟“ (۱۶)
 هغه ورته ووييل، ”زه خپلو وروڼو پسې گرځم، ما ته ووايه
 چې هغوى خپله رمه چرته څږوى.“ (۱۷) هغه سپرى ورته
 ووييل، ”هغوى خو تلى دى. د هغوى نه ما واورېدل چې دوى
 دوتين ته ځي.“ نو يوسف په خپلو وروڼو پسې لاړو او هغوى
 يې په دوتين كېښي وموندل. (۱۸) هغوى هغه د لرې نه وليدو او
 د هغه د رسېدو نه مخكېښي يې د هغه خلاف منصوبه جوړه
 كړه او د هغه د وژلو فېصله يې وكړه. (۱۹) هغوى يو بل ته
 ووييل، ”گورئ، د خوبونو استاذ راروان دى. (۲۰) نو اوس
 راځئ، چې وې وژنو او په يو اوچ كوهى كېښي يې وغورزوو.
 مونږ به وايو چې هغه يو ځنگلى ځناور خوړلى دى. بيا به
 مونږ وگورو چې د هغه د خوبونو څه نتيجه راوځي.“ (۲۱)
 روبين د هغوى خبرې واورېدې او د هغه د بچ كولو كوشش
 يې وكړو. هغه ووييل، ”يوسف به نه مړ كوو.“ (۲۲) هغه
 ووييل، ”هغه په دې صحرا كېښي دې كوهى ته وغورزوئ، خو
 د هغه وينه مۀ تويوئ.“ هغه دا خبره د دې دپاره وكړه، چې د
 دوى نه يې بچ كړي او هغه واپس خپل پلار له ولېږي. (۲۳)
 كله چې يوسف خپلو وروڼو له راغلو، هغوى د هغه نه د
 اوږدو لستونو والا بنكلي چوغه وويستله. (۲۴) بيا هغوى هغه
 اوچت كړو او هغه اوچ كوهى ته يې وغورزولو. (۲۵) چې كله
 دوى روتې ته ناست وو، نو هغوى د اسمعيليانو يو كاروان

وليدو چي هغوى د جلعاد نه مصر ته په سفر روان وو. د هغوى په اوسانو خوشبودارې مصالحي او عطر بار وو. (۲۶)

يهوداه خپلو وروڼو ته وويل، ”زمونږ د ورور وژل او د هغه مرگ پټول به مونږ له خه فائده راکړي؟“ (۲۷) راځئ چې هغه په دې اسمعيليانو خرڅ کړو. مونږ به هغه ته خه ضرر نه رسوو، آخر بيا هم، هغه زمونږ ورور دى او زمونږ خپله وينه ده.“ د هغه وروڼه په دې راضى شول، (۲۸) او چې کله خه سوداگر هلته تېرېدل، د هغه وروڼو يوسف د کوهى نه بهر راوويستلو او هغه يې د سپينو زرو په شلو سيکو په اسمعيليانو باندې خرڅ کړو، نو هغوى مصر ته بوتلو. (۲۹)

چې کله روبين واپس کوهى ته راغلو او وې ليدل چې يوسف هلته نه وو، نو هغه د خفگان په وجه خپلې جامې وشلولې. (۳۰) هغه واپس وروڼو ته راغلو او ورته يې وويل، ”هک خو هلته نشته. زه خه وکړم؟“ (۳۱) بيا هغوى يو چپلې حلال کړو او د يوسف چوغه يې په وينه کښې ډوبه کړه. (۳۲) هغوى هغه چوغه خپل پلار له پوره او وې وئيل، ”مونږ دا وموندله. دا وگوره چې دا ستا د زوى ده او که نه ده؟“ (۳۳) هغه دا وپېژندله او وې فرمائيل، ”آو، دا چوغه هم زما د زوى ده. خه خنگلى خناورو هغه خوړلې دى. زما زوى يوسف به په رښتيا سره ټوټې ټوټې شوې وى.“ (۳۴) يعقوب د خفگان نه خپلې جامې وشلولې او د ټاټ جامې يې واغوستلې. د زوى په غم کښې هغه ډېرې ورځې غمژن وو. (۳۵) ټول زامن او لوڼه تسلى ورکولو له ورله راغلل، خو په هغه دې تسلى اثر ونه کړو او وې فرمائيل، ”زه به د خپل زوى په غم کښې تر مرگه پورې ژاړم.“ نو هغه د خپل زوى يوسف په غم کښې غمژن وو. (۳۶) په دې دوران کښې، سوداگرو يوسف په مصر

کبني، د فرعون په يو آفسر، فوطيفار باندې خرڅ کړو، چې هغه د محل د فوجيانو مشر وو.

يهوداه او تامار

۳۸

هم هغه وخت يهوداه خپل وروڼه پرېښودل، لاړو او د حيره نومې يو سړی سره اوسېدو، چې هغه د عدولام د ښار وو. (۱) هلته يهوداه د يوې کنعاني جينې سره ملاو شو چې د هغې د پلار نوم سوع وو. يهوداه هغه واده کړه او ورسره ځملاستو، (۲) د هغې يو زوی وشو، چې هغه پرې غير نوم کېښودو. (۳) هغه بيا اميدواره شوه او يو بل زوی يې پېدا شو او هغې پرې اونان نوم کېښودو. (۴) د هغې يو بل زوی وشو او د هغه نوم يې سيله کېښودو. يهوداه په کزيب کېښې وو چې کله دا ماشوم پېدا شو. (۵) يهوداه د خپل مشر زوی غير دپاره ښځه وکړه چې د هغې نوم تامار وو. (۶) د غير سلوک د مالک خدای په نظر کېښې پېر خراب وو او هغه ترې نارضا شو، نو مالک خدای هغه مړ کړو. (۷) بيا يهوداه د غير ورور اونان ته ووييل، ”لاړ شه او د خپلې کونډې ورنندارې سره ځمله. د هغې د خاوند د ورور په توگه د هغې سره خپله ذمه واری پوره کړه، نو داسې ستا د ورور به هم اولاد وي.“ (۸) خو اونان ته پته ولگېده چې هغه بچي به د اونان خپل نه وي، نو چې کله به هغه د خپلې کونډې ورنندارې سره ځملاستو نو هغه به د نر اوبه په زمکه څڅولې، چې داسې به د هغه د ورور بچي نه وي. (۹) هغه چې څه کول مالک خدای ترې نه په دې نارضا شو او مالک خدای هغه هم ووژلو. (۱۰) بيا يهوداه خپلې ښور تامار ته ووييل، ”د

خپل پلار کور ته لاره شه او تر هغې پورې کونډه پاتې شه چې
 زما زوئ سيله لوی شوې نه وی. “ هغه دا ځکه ووئیل چې
 هغه یرېدو چې سيله به ووژلې شي، لکه چې د هغه خپل
 وروڼه هم وژلې شوی ؤو. نو تمار لاره او د خپل پلار په
 کور کښې اوسېده. (۱۲) څه وخت وروستو د يهوداه ښځه
 مړه شوه. چې کله په هغه د غم ورځې تېرې شوې، هغه او د
 هغه ملگری د عدولام حیره، تمنن ته لاړل، چرته چې د هغه د
 گډو وړی کلېدلې. (۱۳) تمار ته چا ووئیل چې د هغې سخر
 گډو کلولو له تمنن ته ځی. (۱۴) نو هغې د کونډتوب جامې
 وویستلې چې هغې اغوستې وې او مخ یې په څادر پټ کړو او
 د تمنن په لاره د عینیم ښار سره نزدې ورته کښېناسته. ځکه
 چې هغې ته ښه پته وه چې د يهوداه وړوکه زوئ لوی شوې
 وو او تر اوسه پورې یې وډېدو له نه وه ورکړې. (۱۵) چې کله
 يهوداه هغه ولیده، نو خیال یې دا وو چې گڼې کنجره ده، ځکه
 چې هغې خپل مخ پټ کړی وو. (۱۶) هغه د لار په غاړه هغې
 له ورغلو او وې وئیل، “زه تا سره ځملاستل غواړم.” هغه ته
 پته نه وه چې هغه یې اښور ده. هغې ووئیل، “ته به ما له څه
 راکړې؟” (۱۷) هغه جواب ورکړو، “زه به تا له د خپلې رمې نه
 یوه چېلی درولېږم.” هغې ووئیل، “تیک ده، خو ته ما له په
 ضمانت کښې څه راکړه چې د ځان سره یې تر هغې پورې
 کېږدم چې تا چېلی نه وی رالېږلې.” (۱۸) هغه ترې تپوس
 وکړو، “زه په ضمانت کښې څه درسره کېږدم؟” هغې ورته
 ووئیل، “ستا په غاړه کښې خپل مهر سره د مزی او ستا په
 لاس کښې دا امسا.” هغه دا څیزونه هغې له ورکړل. بیا دوی
 ځملاستل او هغه امیدواره شوه. (۱۹) تمار کور ته لاره،
 څادر یې لرې کړو او د کونډتوب جامې یې بیا واغوستلې.

۲۰) وروستو يهوداه خپل ملگرے حيره عدلامی د چپلی سره

ورولپړلو چې د ضمانت څيزونه د هغه بنځي نه واپس

راوړی، خو حيره هغه ونه مونده. (۲۱) هغه په عينيم کبني د

څه کسانو نه تپوس وکړو، ”هغه کنجره چرته ده چې د لارې

په غاړه ناسته وه؟“ هغوی جواب ورکړو، ”دلته خو کنجره نه

وه.“ (۲۲) هغه يهوداه ته واپس راغلو او وې وئيل، ”ما هغه

ونه موندله. د هغه ځای خلقو ووئيل چې په هغه ځای کبني

کله هم کنجره نه وه.“ (۲۳) يهوداه ووئيل، ”پرېرډه چې هغه

څيزونه هغه د ځان سره وساتي. مونږ نه غواړو چې خلق

راپورې وځاندي. ما هغې له د مزدورۍ ورکولو کوشش

وکړو، خو تا هغه ونه موندله.“ (۲۴) تقريباً درې مياشتې

وروستو يهوداه ته چا ووئيل، ”ستا انږور تamar کنجرتوب

کولو او اوس هغه اميدواره ده.“ يهوداه ووئيل، ”هغه بهر

راوباسی او په اور کبني يې وسوزوی.“ (۲۵) چې هغه بهر

راوويستلې شوه، هغې خپل سخر له خبر ورولپړلو، ”زه د

هغه سپری نه اميدواره يم چې دا څيزونه د چا وی. دې ته

وگورئ چې دا مهر سره د مزی او دا لېسته د چا دی.“ (۲۶)

يهوداه دا وپېژندل او وې وئيل، ”هغه په حقه ده. زه د هغې

سره په خپله زمه واری کبني ناکام شوې يم. ځکه چې ما

هغه خپل زوی سيله ته واده نه کړه.“ او يهوداه د هغې سره

بيا شپه تېره نه کړه. (۲۷) چې کله د هغې د بچی پېدا کېدو

وخت راغلو، دا پته ولگېده چې د هغې جوړه بچی پېدا

کېدونکی دی. (۲۸) چې کله هغه په تکليف کبني وه، يو ماشوم

لاس رابهر کړو، داينې يې لاس راونيولو، سور تار يې ترې تاو

کړو او وې وئيل، ”دا ورومبې پېدا شوې دے.“ (۲۹) خو

هغه خپل لاس واپس راښکلو او د هغه ورور ورومبې پېدا

شو. بيا هغه داينې ووئيل، ”تا څنگه د ځان دپاره د راوتلو لار جوړه كړې ده.“ نو د هغه نوم فارص شو. (۳۰) بيا د هغه ورور پيدا شو چې د هغه د لاس نه سور تار تاو وو او د هغه نوم زارح شو.

حضرت يوسف او د فوطيفار بڼه

۳۹ (۱) كله چې اسمعيليانو يوسف مصر ته بوتلو، هغه يې فوطيفار نومې د فرعون په يو آفسر باندې خرڅ كړو، چې هغه د محل د څوكيدارانو مشر وو. (۲) مالک خدای د يوسف مل وو او هغه يې کامياب كړو. هغه د خپل مصري نېك په كور كښې اوسېدو، (۳) چې هغه وليدل چې مالک خدای د يوسف مل دے او هغه يې په هر كار كښې کامياب كړے دے. (۴) نو فوطيفار د هغه نه خوشحال وو او هغه يې خپل ذاتي خدمتگار او د خپل كور مشر يې جوړ كړو او خپل هر څه يې هغه ته وسپارل. (۵) هم د هغه وخت نه، هم د يوسف په وجه مالک خدای د دې مصري خاندان له برکت وركړے وو او ورسره هغه هر څيز له يې برکت وركړو چې د هغه په كور او په پتو كښې ؤو. (۶) فوطيفار چې څه هم لرل هغه يې يوسف له وركړل چې خيال يې ساتي او په خپله يې د خوراك نه بغير د يو څيز فكر هم نه كولو. نو يوسف بنائسته بدن لرلو او بڼكلے ځوان وو، (۷) او څه موده وروستو د هغه د نېك بڼخې يوسف ته د شوق په سترگه كتل او ورته يې ووئيل، ”راشه او ما سره څمله.“ (۸) هغه انكار وكړو او ورته يې ووئيل، ”گوره، زما نېك په خپله په دې كور كښې د يو څيز فكر هم نه كوي، ځكه چې زه دلته يم. هغه زه په خپل هر څيز

مشر جوڙ ڪڙي ۾. (۹) زهه ٻه ڏي ڪور ڪڙي د هغه هومره
 اختيار لرم او هغه ستا نه بغير زما نه هيخ خيز هم نه ڏي منع
 ڪڙي. نو بيا زهه داسي غلط ڪار ڪنگه وڪرم چي د خدائي
 پاڪ گناهگار شم؟“ (۱۰) اڪر چي هغي به هره ورخ يوسف ته
 وئيل، خو هغه د هغي خبره نه منله چي ورسره ڪملي او نه
 ورندي ڪڍو. (۱۱) خو يوه ورخ چي ڪله يوسف د ڪار ڊپاره
 ڪور ته ننوتو، ٻه ڪور ڪڙي يو خدمتگار هم نه وو. (۱۲) هغي
 هغه د قميص نه ونيو او ورته ٻي وئيل، ”راشه. ما سره
 ڪمله.“ خو هغه بهر منڍه ڪڙه او وتبتڻڊو او د هغه قميص د
 هغي ٻه لاس ڪڙي پاتي شو. (۱۳) ڪله چي هغي وليدل چي د
 هغه نه قميص پاتي شو او د ڪور نه ٻي بهر منڍه ڪڙه، (۱۴)
 هغي د ڪور خدمتگارن راوغوبنسل او وٺي وئيل، ”دا وگوري،
 زما خاوند چي ڪور ته ڪوم عبراني راوستي ڏي هغه مونڙ
 شرموي. هغه زما ڪوٽي ته راننوتو او ما ته ٻي د لاس راچولو
 ڪوشش وڪڙو، خو ما ٻه زوره زوره چغي ووهلي. (۱۵) نو زما
 چغو سره هغه بهر منڍه ڪڙه او قميص ٻي زما سره
 ڀرڀنڊو.“ (۱۶) هغي دا قميص د يوسف د نڪ ڪور ته راتلو
 ڀوري وساتلو. (۱۷) بيا هغي هغه ته هم هغه شان قيصه تهره
 ڪڙه، ”تا چي ڪوم عبراني نوڪر دلته راوستي ڏي هغه زما
 ڪوٽي ته راننوتو او لاس ٻي راواچولو. (۱۸) خو چي ڪله ما
 چغي ووهلي، هغه بهر منڍه ڪڙه او خپل قميص ٻي زما سره
 ڀرڀنڊو.“ (۱۹) چي ڪله د يوسف نڪ دا قيصه واورڀده
 ڪومه چي خپلي سڻي ورته بيان ڪڙه، نو هغه د غصي نه تک
 سور شو. (۲۰) نو يوسف ٻي ونيولو او ٻه هغه قڀدخانه ڪڙي
 ٻي بند ڪڙو چرته به چي د بادشاه قڀديان قڀد ڪولي شول او
 هغه هلته ٻه قڀدخانه ڪڙي وو. (۲۱) خو مالڪ خدائي د يوسف

مل وو نورحم پي پرې وکړو او هغه د قېدخاني د آفسر په نظر کښې بڼه راغلو. (۲۲) هغه يوسف د نورو ټولو قېديانو مشر جوړ کړو او چې په قېدخانه کښې څه هم کېدل د هر څه زمه واری پي ورکړه. (۲۳) د قېدخاني آفسر د هغه يو څيز فکر هم نه کولو چې يوسف له پي کومه زمه واری ورکړې وه، ځکه چې مالک خدای د يوسف مل وو او هغه پي په هر کار کښې کامياب کولو.

حضرت يوسف د قېديانو د خوبونو تعبير بشودل

۴۰ (۱) څه موده وروستو د مصر د بادشاه ساقی او مشر نانباي داسې څه غلط کار وکړو چې بادشاه ورباندې خفه شو. (۲) فرعون دې دواړو آفسرانو ته سخت غصه شو (۳) او دوی پي د څوکيدارانو د مشر په کور کښې قېد کړل، هم په هغه ځای کښې چې چرته يوسف هم قېد وو. (۴) دوی ډېر وخت په قېدخانه کښې تېر کړو او د څوکيدارانو مشر يوسف ته پي حواله کړل چې د دوی خدمت کوی. (۵) يوه شپه په قېدخانه کښې د مصر د بادشاه ساقی او مشر نانباي دواړو خوب وليدو او د هر يو خوب خپل مطلب وو. (۶) چې کله يوسف هغوی له سحر ورغلو، هغه دوی پرېشانه وليدل. (۷) هغه د هغوی نه تپوس وکړو، "تاسو ولې نن دومره پرېشانه ښکاري؟" (۸) هغوی ورته ووييل، "مونږ دواړو يو يو خوب ليدلې دے او دلته داسې هيڅ څوک هم نشته چې تعبير پي وکړی." يوسف ورته ووييل چې، "دا خو خدای پاک دے چې هغه د خوبونو د تعبير علم ورکوی، تاسو ما ته خپل خوبونه ووايئ." (۹) نو ساقی ووييل، "زما په خوب کښې

زما په مخکښې د انگورو بوټۍ وو، (۱۰) د دې درې خانگې وې. چې څنگه د دې نه پانې راووتلې، غوټې راڅرگندې شوې او انگور پاخه شول. (۱۱) ما د فرعون پيالی په لاس کښې نيولې وه، نو ما انگور راواخستل او دا مې په پيالی کښې نچور کړل او هغه له مې ورکړل. (۱۲) يوسف وويل، ”د دې تعبير دا دے، دا درې خانگې درې ورځې دي. (۱۳) په دې درې ورځو کښې به فرعون تا آزاد کړي او په خپل ځای به دې کښېنوي. ته به هغه له پيالی ورکړې او د مخکښې په شان به د هغه ساقی يې. (۱۴) خو چې کله ستا دپاره هر څه سم شي نو ما مه هېروه او په ما دېره مهرباني وکړه فرعون ته زما ذکر وکړه او د دې قېدخانې نه خلاصېدلو کښې زما مدد وکړه. (۱۵) ځکه چې زه د عبرانيانو د ملک نه راتښتولې شوي وم او ما دلته په مصر کښې داسې هيڅ کار نه دے کړې چې په دې قېدخانه کښې بندي شم.“ (۱۶) چې کله مشر نانباي پوهه شو چې د ساقی د خوب تعبير ښه وو، هغه هم يوسف ته وويل، ”ما هم خوب ليدلے دے، ما په سر د روتې درې ټوکړې روانې کړې وې. (۱۷) د ټولو سر ته ټوکړې کښې د فرعون دپاره هر قسم روتې وې او مارغانو دا خوړلې.“ (۱۸) يوسف جواب ورکړو، ”د دې تعبير دا دے. هغه درې ټوکړې درې ورځې دي. (۱۹) په درېو ورځو کښې به فرعون ستا نه سر قلم کړي. بيا به تا په يوه ونه کښې راڅوړند کړي او مارغان به ستا غوښه وڅوري.“ (۲۰) په درېمه ورځ دا د فرعون د پېدايښت ورځ وه، هغه خپلو ټولو درباريانو له يوه لويه روتې وکړه، هغه خپل ساقی او مشر نانباي رابهر کړل او د خپلو درباريانو په مخکښې يې حاضر کړل. (۲۱) فرعون، ساقی بيا په خپل وړومبي ځای کښېنولو او ساقی پيالی

فرعون له په لاس کښې ورکړه، (۲۲) خو هغه مشر نانباڼی یې راخوړند کړو. دا ټول هم هغه شان و شول لکه څنگه چې یوسف فرمائیلی ؤو. (۲۳) خو ساقی یوسف رایاد نه کړو. او هېر یې کړو.

د حضرت یوسف د فرعون د خوبونو تعبیر کول

۴۱ (۱) پوره دوه کاله تېر شوی ؤو چې د مصر فرعون خوب ولیدو چې هغه د نیل دریا په غاړه ولاړ وو، (۲) چې کله اووه ښې ښائسته او څرې غواگانې د دریا په راوختلې او په وانبو کښې په څرېدلو شروع شوې. (۳) اووه نورې غواگانې هم راوختلې، دا کمزورې او نری وې. دا راغلي او د دریا په غاړه د نورو غواگانو سره ودرېدلې، (۴) هغه مانده او کمزور غواگانو، ښائسته او څرې غواگانې وخورلې. بیا فرعون راویښ شو. (۵) هغه بیا اوده شو او یو بل خوب یې ولیدو. هغه د غلې اووه پک او پاخه وری ولیدل، چې په یو پندر باندې شوی ؤو. (۶) بیا هغه یو بل پندر ولیدو چې په دې باندې اووه نور وری شوی ؤو چې نری ؤو او گرمې هوا اوچ کړی ؤو، (۷) او د غلې هغه کمزور وپرو هغه پک او پاخه وری تېر کړل. فرعون راویښ شو او پوهه شو چې هغه خوب لیدلو. (۸) سحر هغه پرېشان وو، نو هغه د مصر ټول نجومیان او هوبنیار خلق راوغوښتل. هغه ورته خپل خوبونه وویل، خو هیچا هم هغه ته د دې تعبیر نه شو ښودلې. (۹) بیا ساقی فرعون ته وویل، ”صاحب، نن زه دا خبره څرگندوم چې زما نه غلطی شوې ده. (۱۰) یو ځل چې فرعون خپلو خدمتگارانو ته غصه شو نو زه او مشر نانباڼی یې د

څو کیدارانو د مشر په کور کښې په قېدخانه کښې قېد کړو.

۱۱) یوه شپه مونږ دواړو یو یو خوب ولیدو او د هغه خوبونو

بېل بېل مطلبونه ؤو. ۱۲) یو ځوان عبرانې هلته مونږ سره

وو چې هغه د څو کیدارانو د مشر خدمتگار وو. مونږ هغه ته

خپل خوبونه ووئیل او هغه مونږ ته د دې تعبیرونه وښودل.

۱۳) چې څنگه هغه فرمائیلی ؤو هم هغه شان وشول. تا زه

بیا په خپل ځای کښېنولم، خو نانباتی دې راځوړند کړو. ۱۴)

فرعون یوسف راوغوښتو او هغه فوراً د قېدخانې نه راوسته

شو. چې هغه د سر او ږیرې وپښته کل کړل او جامې یې

بدلې کړې، نو هغه فرعون ته پېش شو. ۱۵) فرعون یوسف ته

ووئیل، ”ما یو خوب لیدلې دې او هیڅ څوک هم د دې تعبیر

نه شی ښودلې. ما ته چا وئیلی دی چې ته په خوبونو پوهېږې

او تعبیر یې ښودلې شی.“ ۱۶) یوسف جواب ورکړو،

”صاحب، زه دا نه شم کولې، خو ځدای پاک به تا ته ښه

تعبیر درکړی.“ ۱۷) فرعون یوسف ته ووئیل، ”ما خوب

ولیدلو چې زه د نیل دریا په غاړه ولاړ وم، ۱۸) چې کله

اووه ښائسته او څرې غواگانې د دریا په راوختلې او په

واښو کښې په څرېدلو شروع شوې. ۱۹) بیا اووه نورې

غواگانې راوختلې چې نری او کمزورې وې. ما په مصر

کښې دومره پېرې بې کاره غواگانې چرته هم نه دی لیدلې.

۲۰) بیا دې کمزورو غواگانو هغه څرې غواگانې وخورلې،

۲۱) خو هیچا به داسې نه وې وئیلی چې هغه یې خورلې دی،

ځکه چې هم هغه شان کمزورې معلومېدې لکه چې څنگه

مخکښې وې. بیا زه راوینښ شوم. ۲۲) ما دا خوب هم ولیدو

چې په یو پندېر باندې د غلې اووه پک او پاڅه وږی راشوی

ؤو، ۲۳) بیا د غلې اووه نور وږی وشول، چې دا نری او د

صحرا هوا سوزولی ؤو، ۲۴) او د غلې اووه نرو وږو هغه

پک وڙی تهر کړل. ما دا خوبونه نجومیانو ته ووئیل، خو
 هیچا ما ته د دې تعبیر نه شو بنودلے. “ (۲۵) یوسف فرعون
 ته ووئیل، ”صاحبہ، د دې دواړو خوبونو هم یو مطلب دے،
 خدای پاک تا ته وبنودل چې هغه به په راتلونکی وخت کبني
 خه کوی. (۲۶) دا اووه څرپې غواگانې اووه کالونه دی او دا
 د غلې اووه پک وڙی هم اووه کالونه دی، د دې دواړو هم یو
 مطلب دے. (۲۷) هغه اووه نری غواگانې چې کومې وروستو
 راوختلې او هغه اووه د غلې نری وڙی کوم چې گرمې هوا
 اوچ کړل د قحط اووه کالونه دی. (۲۸) لکه څنگه چې ما تا ته
 ووئیل، خدای پاک تا ته بنودلی دی چې هغه به په راتلونکی
 وخت کبني خه کوی. (۲۹) اووه کاله به د ټول مصر په ملک
 کبني بڼه ډېر پېداوار کېږی. (۳۰) د هغې نه پس به اووه کاله د
 قحط وی او هغه ټول آباد کالونه به مو هېر شی، ځکه چې
 قحط به ملک تباہ کړی. (۳۱) آباد وخت به مو ببخی هېر شی،
 ځکه چې ورپسې کوم قحط راځی هغه به ډېر سخت وی. (۳۲)
 ستا د دوه ځل خوبونو مطلب دا دے چې دا د خدای پاک
 فیصله ده او زر به خدای پاک داسې وکړی. (۳۳) اوس تاسو
 یو هوبنیار او بڼه پوهه سرے ولټوی او هغه د مصر د ملک
 مشر مقرر کړی. (۳۴) تاسو له نور آفسران هم مقررول په کار
 دی او د آبادۍ په دې اووه کالونو کبني د فصلونو پینځمه
 حصه اخلی. (۳۵) نو هغوی له حکم ورکړی چې په راروان
 بڼه کلونه کبني د خوراک ټول څیزونه راغونډ کړی او هغوی
 له اختیار ورکړی چې په ښارونو کبني غله جمع کړی او د
 هغې حفاظت وکړی. (۳۶) هغه خوراک به د دې ملک دپاره
 یوه ذخیره وی، د قحط د هغو اووه کالونو دپاره کوم چې د
 مصر په ملک راروان دی. نو داسې خلق به د لوږې نه نه

د حضرت یوسف مشر مقرر بدل

﴿۳۷﴾ د فرعون او د هغه د درباریانو په نظر کبني دا منصوبه بنه راغله، ﴿۳۸﴾ او فرعون هغوی ته ووئیل، ”مونږ ته به هیڅکله هم د یوسف نه بنه سرے ملاو نه شی، یو داسې سرے چې په هغه کبني د خدای پاک روح وی.“ ﴿۳۹﴾ فرعون یوسف ته ووئیل، ”خدای پاک تا ته دا هر څه بنودلی دی، نو دا بنکاره خبره ده چې ستا نه لوی هوبنیار او بنه عقلمند کس بل نشته. ﴿۴۰﴾ زه به تا د خپل ملک مشر جوړ کړم او زما ټول خلق به ستا حکم منی. ته به ما پسې دویم اختیارمند سرے یې. ﴿۴۱﴾ زه اوس تا په ټول مصر مشر مقرروم.“ ﴿۴۲﴾ فرعون خپله گوته د لاس نه وویستله چې په هغې د بادشاهی مهر لگېدلې وو او یوسف ته یې ورپه گوته کړه. هغه ته یې د کتان یوه بنائسته چوغه ورواغوستله او د سرو زرو هار یې ورپه غاړه کړو. ﴿۴۳﴾ هغه له یې د گرځېدو دپاره هغه دوپمه د آسونو شاهی گاډی ورکړه او عزت ورکوونکی فوجیان د هغه نه مخکبني روان وو او چغې یې وهلې چې، ”لار پرېږدی. مشر راروان دی.“ نو یوسف په ټول مصر مشر مقرر شو. ﴿۴۴﴾ بادشاه هغه ته ووئیل، ”زه فرعون یم. او ستا د اجازت نه بغېر به په ټول مصر کبني هیڅ څوک هم لاس پښه نه شی خوځولې.“ ﴿۴۵﴾-﴿۴۶﴾ په هغه یې د مصریانو نوم صافنت فعینح کبښودو او هغه ته یې یوه بنه اسنت په نکاح کړه، چې هغه د اُون د یو امام فوطیفرع لور وه. یوسف د دېرشو کالو وو چې هغه د مصر د فرعون خدمت کول شروع کړل. هغه د فرعون د دربار نه لاړو او د مصر ټول ملک یې وکتلو.

(۴۷) د آبادی په هغو اووۀ کالونو کښې هغه مُلک ډېره زیاته
 غله وکړه، (۴۸) هغه هر خۀ یوسف راغونډ کړل او په ښارونو
 کښې یې ذخیره کړل. هغه په هر ښار کښې د گېرچاپېره پټو نه
 خوراک راجمع کړو. (۴۹) دا غله دومره زیاته وه چې یوسف
 یې تلل پرېښودل. دا د سمندر په غاړه د شگو په شان ډېره
 وه. (۵۰) د قحط د کالونو نه مخکښې د یوسف د اسنت نه دوه
 زامن پیدا شول. (۵۱) هغه وویل، ”خُدای پاک زما ټولې
 سختی او زما د پلار ټول خاندان زما نه هېر کړی دی.“ نو
 یوسف په خپل مشر زوی منسی نوم کښودو. (۵۲) هغه دا هم
 وویل، ”خُدای پاک زما د تکلیف په مُلک کښې ما له بچی
 راکړی دی.“ نو هغه په خپل دویم زوی افرایم نوم کښودو.
 (۵۳) د مصر د مُلک د آبادی هغه اووۀ کالونه ختم شول، (۵۴)
 او د قحط اووۀ کالونه شروع شول هم هغه شان لکه چې
 څنگه یوسف فرمائیلی ؤو. په نورو ټولو مُلکونو کښې قحط
 وو، خو د مصر په ټول مُلک کښې خوراک وو. (۵۵) چې کله
 مصریان ډېر زیات اوږی شول، دوی فرعون ته د خوراک
 دپاره فریاد وکړو. نو هغه هغوی له حُکم ورکړو چې، ”یوسف
 له لار شئ او هم هغسې وکړئ چې څنگه هغه تاسو ته وائی.“
 (۵۶) قحط سخت شو او په ټول مُلک کښې خور شو، نو
 یوسف ټول گودامونه کولواو کړل او په مصریانو به یې غله
 خرڅوله. (۵۷) د یوسف نه غله اخستلو دپاره د ټولې دُنیا نه
 خلق مصر ته راتلل، ځکه چې قحط په هر خای کښې ډېر
 سخت وو.

د حضرت یوسف د وروڼو غلې پسې مصر ته تلل

۱) چې کله يعقوب خبر شو چې په مصر کښې غله

شته، هغه خپلو زامنو ته ووييل چې، ”ولې يو بل ته گورئ؟“

۲) گورئ، ما اورېدلی دی چې په مصر کښې غله شته، هلته

لاړ شئ او لږه واخلي چې ژوندی پاتې شو او د لوږې نه مړه

نه شو.“ ۳) نو د يوسف لس مېړنی وروڼه د غلې اخستلو

دپاره مصر ته لاړل، ۴) خو يعقوب د يوسف سکه ورور

بنيامين د هغوی سره ونه لېرلو، ځکه چې هغه په دې یرېدو

چې څه نقصان به ورته ورسېږي. ۵) نو د يعقوب زامن د

نورو خلقو سره غلې اخستلو دپاره راغلل ځکه چې د کنعان

په ملک کښې قحط وو. ۶) يوسف د مصر د ملک د مشر په

توگه د ټولې دنيا په خلقو باندې غله خرڅوله. نو د يوسف

ورونه راغلل او د هغه په مخکښې ټيټ شول او خپل سرونه

پې ورته په زمکه ولگول. ۷) يوسف خپل وروڼه وليدل، هغه

دوی وپېژندل، خو ځان پې داسې کړو لکه چې هيو دوی

پېژنی نه. او د هغوی سره پې سختې خبرې کولې، ”تاسو د

کوم ځای نه راغلی یئ؟“ هغوی ورته ووييل، ”صاحب، مونږ د

خوراک اخستلو دپاره د کنعان نه راغلی یو.“ ۸) اگر چې

يوسف خپل وروڼه وپېژندل، خو هغوی هغه ونه پېژندو. ۹)

هغه ته هغه خوبونه رايا د شول کوم پې چې د هغوی په حقله

ليدلی و او ورته پې ووييل، ”تاسو جاسوسان یئ، تاسو

زمونږ د ملک کمزوری معلومولو له راغلی یئ.“ ۱۰) هغوی

جواب ورکړو، ”نه، صاحب، مونږ ستا خدمتگاران د خوراک

اخيستلو دپاره راغلی یو. ۱۱) مونږ ټول د يو سړی زامن یو.

صاحب، مونږ جاسوسان نه یو، مونږ صحيح خلق یو.“ ۱۲)

يوسف ورته ووييل، ”نه، تاسو زمونږ د ملک کمزوری

معلومولو له راغلی یئ.“ ۱۳) هغوی ورته ووييل، ”صاحب،

مونڙ دولس وروڻه ۽ ۱۰. د ڪنعان ۾ مُلڪ ڪبني د يو سڙي
 زامن ۾. يو وروڻ مو ۾ دے او ڪشڙے وروڻ مو اوس د
 خپل پلار سره دے. “ ۱۴ ۱۴ ۱۴ يوسف ورتہ ووتيل، ”هم دغه شان
 ده لکه چي ڇنگه ما ووتيل تاسو جاسوسان ۾. ۱۵ ۱۵ ۱۵ نو اوس
 زه تاسو ۾ دې طريقي سره معلوم چي ۾ ربتيا سره تاسو
 ڇوڪ ۾. زه د فرعون ۾ سر قسم کوم چي تاسو به تر هغي
 پوري لار نه شي چي ترڇو ستاسو ڪشڙے وروڻ دلته راغله
 نه وي. ۱۶ ۱۶ ۱۶ تاسو يو کس لار شي او هغه راولي. تاسو باقي
 نور به ۾ قبدخانه ڪبني واپولے شي چي ستاسو دا خبره
 معلوم ڪرے شي چي تاسو ربتيا وائي ڪه نه. گني، د فرعون
 ۾ سر ۾ قسم دے چي تاسو ۾ ربتيا جاسوسان ۾. ۱۷ ۱۷ ۱۷
 بيا دري ورڇي ۾ هغوي ٽول ۾ قبدخانه ڪبني بند ڪرل. ۱۸ ۱۸ ۱۸
 ۾ درٻه ورڇ يوسف هغوي ته ووتيل، ”زه د خدائي پاڪ نه
 ۾ ۾ او زه به تاسو ۾ يو شرط ڙوندي ۾ ۾ ۾. ۱۹ ۱۹ ۱۹ چي دا
 ثابت شي چي تاسو ربتوني ۾، ستاسو نه به يو کس ۾
 قبدخانه ڪبني بند وي، باقي نور ٽول تلے شي او چي کومه
 غله تاسو اخستي ده هغه خپلو قحط وهلو خلقو له يوسي.
 ۲۰ ۲۰ ۲۰ خو تاسو به خامخا خپل ڪشڙے وروڻ ما له راولي. د
 دې نه به دا ثابت شي چي تاسو ربتيا وائي او زه به تاسو نه
 وڙنم. ”نو هغوي دې ته راضي شول ۲۱ ۲۱ ۲۱ او يو بل ته ۾
 ووتيل، ”دا اوس چي مونڙ ڪرڻو دا د هغي نتيجه ده چي
 مونڙ د خپل وروڻ سره ڇه ڪري ۽، هغه چي ۾ کوم لوي
 مصيبت ڪبني مونڙ وليدلو چي ڪله هغه منت زاري ڪوله، خو
 مونڙ وانه وڙدله. دا ڇڪه اوس مونڙ ۾ دې تڪليف ڪبني
 راڳڙ ۾. ” ۲۲ ۲۲ ۲۲ روين ووتيل، ”ما تاسو ته وٽيل چي هلڪ له
 تڪليف ۾ وڙڪوي، خو تاسو وانه وڙدله. او اوس به زمونڙ نه

د هغه د وینې حساب غوښتې شی. (۲۳) هغوی ته پته ونه لگېده چې یوسف د دوی په خبرو پوهیږي، ځکه چې هغه د هغوی سره د یو ترجمان په ذریعه خبرې کولې. (۲۴) یوسف د هغوی نه لارو او په ژړا شو. چې کله هغه د ژړا نه پس خبرې کولې نو راوایس شو، شمعون یې رابېل کړو او د هغوی په مخکښې یې وتړلو.

د حضرت یوسف د وروڼو واپس کنعان ته تلل

(۲۵) یوسف حکم ورکړو چې د هغه د وروڼو بوجی د غلې نه پکې کړی، د هر یو کس روپی واپس د هغه په بوجی کښې کېږدئ او هغوی له د سفر دپاره خوراک هم ورکړی. او هم دغه شان یې ورسره وکړل. (۲۶) د هغه وروڼو چې کومه غله اخستې وه د هغې نه یې خپل خرونه بار کړل او بیا دوی لارل. (۲۷) چې کله په سرائی کښې یو کس خپله بوجی کولو کړه چې خپل خره له خوراک ورکړی نو د بوجی په خوله کښې یې روپی ولیدلې. (۲۸) هغه خپل وروڼه راوغوښتل، ”دېخوا وگورئ، ما ته یې خپلې روپی واپس کړې دی، دا دی زما په بوجی کښې دی.“ د هغوی ساه پُوبه شوه او وپرېدل او هغوی د یو بل نه پوښتنه وکړه چې، ”دې خدای پاک لا مونږ سره څه وکړل؟“ (۲۹) چې کله دوی په کنعان کښې خپل پلار یعقوب له راغلل، هغوی هغه ته هر څه وویل چې د هغوی سره شوی ؤو، (۳۰) ”د مصر مشر مونږ سره سختې خبرې کولې او هغه په مونږ الزام ولگولو چې مونږ د هغه په ملک کښې جاسوسی کوو. (۳۱) مونږ ورته وویل چې مونږ جاسوسان نه یو مونږ صحیح خلق یو. (۳۲) مونږ ټول دولس وروڼه د یو پلار زامن ؤو. یو ورور مو مړ دے او کشرے

ورور مو د پلار سره په کنعان کښې دے. (۳۳) هغه سپری
 مونږ ته ووئیل، یو کس زما سره پاتې شئ نو ما ته به پته
 ولگی چې تاسو صحیح خلق یئ، او باقی نور به خپلو نهر و
 کورنو له غله واخلي او لاړ شئ. (۳۴) خپل کشرے ورور ما
 له راوړئ. بیا به ما ته پته ولگی چې تاسو جاسوسان نه یئ او
 صحیح خلق یئ، زه به تاسو له خپل ورور درواپس کړم او بیا
 تاسو دلته پاتې شئ او سوداگری کوئ. (۳۵) نو چې کله
 هغوی خپلې بوجې تشولې نو هر یو کس د روپو کڅورې
 وموندلې، او چې روپۍ یې ولیدلې، نو هغوی او د هغوی پلار
 ویرپدل. (۳۶) خپل پلار یعقوب هغوی ته ووئیل، ”تاسو ما د
 ټولو زامنو نه خلاصول غواړئ څه؟ یوسف لاړو، شمعون
 لاړو، او اوس به تاسو بنیامین هم بوځئ. دا ټول تکلیفونه په
 ما راغلي دی. (۳۷) روبین خپل پلار ته ووئیل، ”که بنیامین
 ما واپس تا له رانه وستلو، نو ته زما دوه زامن ووژنه. بنیامین
 زما په حواله کړه او زه به یې واپس تا له راوړم. (۳۸) خو
 یعقوب ووئیل، ”زما زوی به ستاسو سره نه ځی، د هغه ورور
 مړ دے او هغه اېک یواځې پاتې دے. په لار کښې به په هغه
 څه وشي. زه ضعیف سرے یم او چې تاسو ما په کوم غم
 آخته کوئ نو ما سپین ربرے به قبر ته ولېږئ.“

مصر ته دویم سفر

۴۳ (۱) نو په کنعان کښې قحط نور هم سخت شو، (۲)
 او چې کله د یعقوب کورنۍ ټوله غله وخورله کومه چې د
 مصر نه راوړلے شوې وه، یعقوب خپلو زامنو ته وفرمائیل،
 ”بیا لاړ شئ او زموږ دپاره لږه نوره غله راوړئ.“ (۳) یهوداه

هغه ته ووييل، ”هغه سڀي مونږ ته په ٽينگه خبرداري راکږي
دے چي مونږ د ځان سره خپل ورور نه وي راوستلے نو
مونږ د هغه په دربار کښي نه شو حاضرېدلے. (۴) که ته
مونږ سره زمونږ ورور لېږل غواړي، نو مونږ به لاږ شو او
ستا دپاره به خوراک واخلو. (۵) او که ته نه غواړي، نو
مونږ به نه خو، ځکه چي هغه سڀي مونږ ته وئيلي دي چي
مونږ سره خپل ورور نه وي نو مونږ د هغه په دربار کښي نه
شو حاضرېدلے.“ (۶) يعقوب ورته وفرمائيل، ”تاسو زه په
دومره سخت تکليف کښي ولې آخته کړي يم چي هغه سڀي
ته مو ووييل چي زمونږ بل ورور هم شته؟“ (۷) هغوي جواب
ورکړو، ”هغه سڀي زمونږ او زمونږ د خاندان په حقله
تپوسونه کول چي، ستاسو پلار تر اوسه پورې ژوندے دے
څه؟ ستاسو بل ورور شته څه؟ مونږ خو صرف د هغه د
تپوسونو جواب ورکولو. مونږ ته څه پته وه چي هغه به مونږ
ته وائي چي تاسو د ځان سره خپل ورور هم راولي؟“ (۸)
يهوداه خپل پلار ته ووييل، ”دا هلک ما سره ولېږه او مونږ به
سمدستي لاږ شو. هسي نه چي مونږ او تاسو سره د خپلو
ماشومان او د لوږي نه مړه شو. (۹) زه به په خپله د هغه
حفاظت کوم او ته د هغه ذمه واري زما په غاږه کولے شي.
که زه دے تا له واپس روغ او سلامت رانه ولم، نو زه به
همپشه تا ته ملامته يم. (۱۰) که مونږ دومره وخت ضائع
کړي نه وي، نو مونږ به هلته تلي وو او تر اوسه پورې به
دوه ځل واپس هم راغلي وو.“ (۱۱) خپل پلار هغوي ته
وفرمائيل، ”که هم دغه شان کيږي، نو د دې ملک د ټولو نه
بښه څيزونه په خپلو بوجو کښي کېږدي او هغه مشر له يي په
تحفه کښي يوسي، لږ عطر، شات، خوشبوداري مصالحې،

پسته او بادام. (۱۲) د خپل ځان سره یو په دوه روپۍ یوسئ،
 ځکه چې کومې روپۍ ستاسو د بوجو په څلو کښې واپس
 کړې شوې وې تاسو هغه خامخا واپس کړئ. کېدې شی
 چې په غلطۍ سره داسې شوی وی. (۱۳) خپل ورور روان
 کړئ او سمدستی هغه سړی له واپس لار شئ. (۱۴) قادر
 خدای دې هغه سړې په تاسو مهربانه کړی، نو چې هغه
 بنیامین او هغه ستاسو بل ورور دواړه تاسو ته واپس کړی.
 خو که زما بچی خامخا مړه کپړی، نو مړه دې شی. (۱۵) نو
 د هغه زامنو هغه تحفې او یو په دوه روپۍ واخستلې او مصر
 ته د بنیامین سره روان شول. او هلته د یوسف په حضور
 کښې پېش شول. (۱۶) چې کله یوسف بنیامین د هغوی سره
 ولیدلو، نو هغه د خپل کور مشر خدمتگار ته ووئیل، ”دا سړی
 زما کور ته بوځه. د غرمې روتی به دوی زما سره وخورې،
 نو یو څاروې حلال کړه او تیار یې کړه.“ (۱۷) نو خدمتگار
 هم هغه شان وکړل چې څنگه ورته حکم شوې وو او هغه
 کسان یې د یوسف کور ته بوتلل. (۱۸) چې کله یې هغوی کور
 ته راروان کړی وو، هغوی وپرېدل او فکر یې کولو چې،
 ”مونږ ته په وپرومبی ځل چې کومې روپۍ واپس کړې شوې
 وې د هغې په وجه یې دلته راروان کړی یو. دوی به ناڅاپی په
 مونږ حمله وکړی، زمونږ خړه به بوځی او مونږ به خپل
 غلامان کړی.“ (۱۹) نو د کور د دروازې سره هغوی مشر
 خدمتگار ته ووئیل، (۲۰) ”اے صاحب، مونږ دلته یو ځل
 مخکښې د خوراک اخستلو دپاره راغلی وو. (۲۱) مونږ چې
 کله سرائی ته ورسېدو، مونږ خپلې بوجی کولوو کړې، نو هر
 یو کس خپلې ټولې روپۍ د خپلې خپلې بوجی په خوله کښې
 وموندلې. مونږ هغه د ځان سره واپس راوړې دی. (۲۲) مونږ

خان سره د نور خوراک اخستلو دپاره نورې روپۍ هم راوړې
 دی. مونږ ته پته نشته چې هغه روپۍ زمونږ په بوجو کښې چا
 واپس اېښې وې. “ (۲۳) د خدمتگارانو مشر ورته ووئیل، ”خبر
 به شی، مه یرپرئ. ستاسو او ستاسو د پلار خدای پاک درله
 هغه روپۍ ستاسو په بوجو کښې اېښې وې. ستاسو روپۍ ما
 ته ملاو شوې. “ بیا هغه شمعون هغوی له راوستلو. (۲۴) هغه
 خدمتگار دوی دننه کور ته بوتلل او هغوی له یې د پښو
 وینځلو دپاره اوبه ورکړې او د هغوی خرونو ته یې واېښه
 واچول. (۲۵) هغوی خپلې تحفې تیارې کړې چې یوسف ته یې
 پېش کړی چې کله هغه د غرمې راورسېږی، ځکه چې هغوی
 ته وئیلی شوی ؤو چې هغوی به د هغه سره روتی خوری. (۲۶)
 چې کله یوسف کور ته راغلو، هغوی تحفې دننه کور ته هغه له
 یورې او د هغه په مخکښې ته ټیټ شول. (۲۷) هغه د هغوی نه
 د خبر خپریت پوښتنه وکړه او بیا یې ورته ووئیل، ”تاسو ما
 ته د خپل ضعیف پلار په حقله وئیلی ؤو، هغه څنگه دے؟ هغه
 ژوند دے؟“ (۲۸) هغوی ورته ووئیل، ”زمونږ پلار ستاسو
 خدمتگار تر اوسه پورې ژوند دے او روغ جوړ دے.“ او
 هغوی د هغه په مخکښې خپل سرونه ټیټ کړل. (۲۹) چې کله
 یوسف د خپلې مور زوی، خپل سکه ورور بنیامین ولیدو،
 هغه وفرمائیل، ”نو دا ستاسو کشر دے ورور دے، چې تاسو د
 هغه په حقله ما ته وئیلی ؤو؟ زما زویه، خدای پاک دې په تا
 مهربانه شی.“ (۳۰) بیا یوسف فوراً لاړو، ځکه چې د خپل
 ورور په لیدو د هغه زړه نرم شو. او د ژړا نه یې سترگې پکې
 شوې، نو هغه خپلې کوتې ته لاړو او وې ژړل. (۳۱) د هغې نه
 پس چې کله هغه مخ وویځلو، هغه بهر راغلو او خپل زړه یې
 کلک کړو، هغه حکم وکړو چې روتی راوړئ. (۳۲) یوسف په

يو دسترخوان روتی ته ناست وو او په بل باندې د هغه وروپه ناست ؤو. او چې کومو مصریانو هلته روتی خوړله، هغوی ته یې په بل خای کبني روتی کپنودله، ځکه چې هغوی د عبرانیانو سره روتی خوړل حرام گڼل. (۳۳) د هغه وروپه په دسترخوان ناست ؤو، د هغوی د عمر په حساب سره د مشر نه کشر پورې یوسف ته مخامخ کپنولې شوی ؤو. چې کله هغوی ته پته ولگېده چې هغوی څنگه کپنولې شوی دی، نو دوی په حېرانتیا سره یو بل ته کتل. (۳۴) د یوسف د دسترخوان نه هغوی له روتی ورکولې شوه او د بنیامین د نورو نه یو په پینځه زیاته مېلمستیا وشوله. نو هغوی د یوسف سره خوړل څښل وکړل او بڼه په سر کبني شول.

د سپینو زرو جام ورکېدل

۴۴ (۱) یوسف د خپل کور مشر خدمتگار له حکم ورکړو چې، ”د هغه کسانو بوجی د غلې نه دومره پکې کړی چې هغوی څومره وړلې شی او د هر یو کس روپی د هغه د بوجی په خوله کبني کېږدی. (۲) زما د سپینو زرو جام د کشر ورور د بوجی په خوله کبني کېږده او ورسره هغه د غلې روپی هم کېږده.“ نو هم هغه شان یې وکړل چې څنگه ورته وئیلې شوی ؤو. (۳) بل سحر وختی، د هغه وروپه د خپلو خرونو سره په خپله مخه لاړل. (۴) چې کله دوی د ښار نه لږ غوندې لرې لاړل، نو یوسف د خپل کور مشر خدمتگار ته وئیل، ”په هغه کسانو پسې زر لاړ شه. چې کله ته هغوی ته ورسېږې نو د هغوی نه تپوس وکړه چې، تاسو د ښو په بدل کبني بد ولې کړی دی؟ (۵) تاسو زما د نېک د سپینو زرو

جام ولې پټ کړې دے؟ دا هغه جام دے چې په کوم کبني هغه څبني او د فال دپاره يې استعمالوي. دا تاسو غلط کار کړې دے.“ (۶) چې کله خدمتگار هغوی له ورورسېدلو، هم هغه خبرې يې ورته وکړې. (۷) هغوی هغه ته ووئيل، ”صاحب، داسې خبرې ته ولې کوې؟ مونږ قسم کوو چې مونږ داسې کار نه دے کړې. (۸) تاسو ته پته ده چې مونږ د کنعان د ملک نه هغه روپۍ تاسو له واپس راوړې چې مونږ د بوجو په څلو کبني وموندلې. نو بيا مونږ څنگه ستا د نېک د کور نه سره يا سپين زر پټولې شو؟ (۹) صاحب، که په مونږ کبني د چا سره هغه وموندې شو، نو هغه به مړ کړې شي او مونږ نور ټول به د خپل نېک غلامان شو.“ (۱۰) هغه ووئيل، ”ټيک ده، خو د چا سره چې جام وموندې شي نو صرف هغه به زما غلام شي او نور خلاص يئ تلې شي.“ (۱۱) نو هغوی زر زر خپلې بوجۍ زمکې ته راکوزې کړې او هر يو کس خپله بوجۍ کولواو کړه. (۱۲) د يوسف خدمتگار هغوی د مشر ورور نه واخله تر کشر پورې ټول بڼه ولټول او جام د بنيامين په بوجۍ کبني راووتلو. (۱۳) د هغه ورونيو د خفگان نه خپلې جامې وشلولې، خرونه يې بار کړل او بشار ته واپس شول. (۱۴) چې کله يهوداه او د هغه ورونيه د يوسف کور ته راغلل، نو هغه تر اوسه پورې هلته وو. او هغوی د هغه په مخکبني په زمکه پرېوتل، (۱۵) او يوسف ورته وفرمائيل، ”تاسو څه کړې دي؟ تاسو ته پته نه وه چې زما په شان سرې په فال څيزونه معلوموي؟“ (۱۶) يهوداه ورته ووئيل، ”صاحب، مونږ تا ته څه ووايو؟ مونږ څه وئيلې شو؟ مونږ د خپل ځان صفائي څنگه پېش کړو؟ ځدائ پاک زمونږ غلطۍ راڅرگنده کړې ده. اوس به مونږ ټول سره د هغه وروره چې جام

ورسره نيولے شوے دے ستا غلامان شو.“ (۱۷) يوسف ورتہ و فرمائيل، ”نه، زه به هيڅڪله هم داسي ونه ڪرم، هم هغه يو به زما غلام وي چي د چا سره جام راوتلے وو. باقي نور په خبر سره خپل پلار ته واپس تلے شي.“

د يهوداه د بنيامين دپاره منت زاری کول

(۱۸) يهوداه يوسف ته ورنزدې شو او ورته يې ووييل، ”اے نېکه، زه تا ته سوال کوم چي خپل خدمتگار له اجازت ورکړه، چي زه د خپل نېک په غوږ کښي يوه خبره وکړم. ما ته مه غصه کړه، ته د فرعون برابر يې. (۱۹) نېکه، تا زمونږ نه تپوس وکړو چي ستاسو پلار يا بل ورور هم شته؟ (۲۰) نو مونږ درته ووييل چي زمونږ پلار شته چي ضعيف سرے دے او زمونږ يو کشر ورور هم شته چي د هغه په بودا توب کښي پيدا شوے دے. د دې هلک ورور مړ دے او دا د مور يک يو ژوندے بچے دے. خپل پلار ورسره ډېره مينه کوي. (۲۱) صاحبه، تا مونږ ته و فرمائيل چي هغه دلته راوئي، چي ته هغه وگورې، (۲۲) او مونږ ووييل چي هغه هلک د خپل پلار نه نه شي جدا کېدے، که هغه جدا شي، نو د هغه پلار به مړ شي. (۲۳) بيا تا و فرمائيل چي که تاسو سره خپل کشرے ورور نه وي راغله نو تاسو زما په دربار کښي نه شي حاضرېدے. (۲۴) کله چي مونږ واپس خپل پلار له لارو، صاحبه، چي تا خه فرمائيلي و هغه خبرې مو هغه ته وکړې. (۲۵) هغه مونږ ته و فرمائيل چي بيا لار شي او لږه نوره غله واخلي. (۲۶) مونږ ورته ووييل چي مونږ تر هغې پورې نه شو تلے، چي خپل کشرے ورور راسره نه وي نو مونږ د هغه سرې په دربار کښي نه شو حاضرېدے. مونږ صرف په دې يو شرط

تلي شوكه كشرى ورور هم زمونڊ سره لڙ شي. (۲۷) زمونڊ
پلار مونڊ ته وفرمائيل، تاسو ته پته ده چي زما د بنهي راحيل
نه زما صرف دوه زامن پيدا شوي دي. (۲۸) هغه يو خو زما
نه مخكښي تلي دي. هغه به خامخا ځنگلي ځناورو ټوتي
ټوتي كړي وي، ځكه چي ما بيا نه دي ليدلي. (۲۹) كه تاسو
اوس دي هم زما نه بوځي او په هغه څه وشي نو تاسو چي په
كوم غم ما آخته كوي نو ما سپين ږيري به غمزن قبر ته
ولبري. (۳۰-۳۱) يهوداه خبري كولي، ”او اوس صاحبه، كه
د دي هلك نه بغبر واپس خپل پلار له لڙ شم، چي ځنگه هغه
ما وگوري او هلك زما سره نه وي، نو هغه به مړ شي. د هغه
ژوند د دي هلك په ژوند پورې تړلي دي، هغه ډېر ضعيف
سړي دي او چي مونږ يي په كوم غم آخته كړو د هغي نه به
مړ شي. (۳۲) بله خبره دا ده چي، ما خپل پلار له خپل ځان
په ضمانت كښي وركړي دي. ما هغه ته وئيلي دي چي كه
دا هلك مې واپس هغه له رانه وستلو، نو زه به همپشه دپاره
هغه ته ملامته يم. (۳۳) او اوس صاحبه، د دي هلك په ځاي
به زه ستا غلام شم، دي پرېږده چي واپس د خپلو وروڼو
سره لڙ شي. (۳۴) چي دا هلك زما سره نه وي نو زه ځنگه
واپس خپل پلار له لڙ شم؟ داسې غم چي زما په پلار راشي نو
هغه زه نه شم زغملې.“

د حضرت يوسف په وروڼو ځان پېژندل

۴۵ (۱) بيا يوسف د خپلو خدمتگارانو په مخكښي زړه نه
شو كلك كولې، نو هغه ټولو مصريانو له حكم وركړو چي د
هغه نه لږ شي. نو د هغه سره نور هيڅ څوك هم نه وو كله

چي يوسف خپلو وروڼو ته خپل ځان وښودلو. (۲) هغه

دومره په چغو چغو وژپل چې مصريانو هم دا ژړا واورېده او
دا خبر د فرعون محل ته ورسېدو. (۳) يوسف خپلو وروڼو ته
وږمائيل، "زه يوسف يم. ولې زما پلار لا ژوندې دې؟" خو

چې د هغه وروڼو دا واورېدل، هغوى دومره وپربدل چې

هغوى خبرې هم نه شوې کولې. (۴) بيا يوسف هغوى ته

وږمائيل، "ما ته لږ رانزدې شئ." او هغوى ورنزدې شول نو

هغه ورته وږمائيل، "زه ستاسو هغه ورور يوسف يم، کوم

چې تاسو په مصريانو خرڅ کړې وو. (۵) اوس مه خفه

کېږئ او مه خپل ځانونه ملامته کوئ چې تاسو دلته زه خرڅ

کړم. بې شکه زه خدائ پاک ستاسو نه مخکښې دلته راولېږلم

چې د خلقو ژوند بچ کړم. (۶) دا خو په زمکه د قحط صرف

دوېم کال دې، پينځه نور کالونه به هم وى چې گړل او رېږل

به په کښې نه کيږي. (۷) خدائ پاک زه ستاسو نه مخکښې

دلته راولېږلې يم چې تاسو په دنيا کښې داسې په عجيبه طريقه

بچ شئ او چې دا خبره يقيني وى چې تاسو او ستاسو اولاد

ژوندى پاتې شئ. (۸) نو دا تاسو نه وئ، بلکې خدائ پاک وو

چې هغه زه دلته راولېږلم. هغه زه د فرعون د ټولو نه لوى

وزير، د هغه د دربار مشر او په ټول مصر مشر جوړ کړې

يم. (۹) اوس زر واپس زما پلار له لار شئ او هغه ته

ووايئ چې ستا زوى يوسف داسې وائى، خدائ پاک زه په

ټول مصر مشر جوړ کړې يم، زر زما له راشه. (۱۰) تاسو

به د جشن په علاقه کښې اوسېږئ، چرته چې به ته، ستاسو

بچى، نمسى، ستاسو گډې، چېلى، څاروى او ستاسو هر څه

به ما ته نزدې وى. (۱۱) که تاسو په جشن کښې يئ نو زه به

ستاسو خيال ساتم. د قحط پينځه کالونه خو لا پاتې دى، او

زه دا نه غواړم چې تاسو، ستاسو خاندان او ستاسو څاروی
 دې د لوږې نه مړه شی. (۱۲) او گورئ، اوس بنيامين او تاسو
 هم ما وینئ چې زه په رښتیا يوسف يم چې ستاسو سره
 خبرې کوم. (۱۳) زما پلار ته ووايئ چې ما ته دلته په مصر
 کښې څومره عزت ملاو شوې دې او هغه هر څه ورته
 ووايئ چې تاسو ليدلی دی. او زر زړې دلته راوئ. (۱۴)
 هغه د خپل ورور بنيامين نه لاسونه تاو کړل او وې ژړل،
 بنيامين هم وژړل چې کله ورغاړه وتو. (۱۵) بيا په ژړا ژړا
 کښې، هغه خپل ټول وروڼه غاړه ويستل او ښکل يې کړل. د
 هغې نه پس ورسره وروڼو خبرې اترې شروع کړې. (۱۶) چې
 کله دا خبر محل ته ورسېدو چې د يوسف وروڼه راغلي دي،
 نو فرعون او د هغه درباريان خوشحاله شول. (۱۷) فرعون
 يوسف ته وويل، ”خپلو وروڼو ته ووايه چې خپل څاروی بار
 کړی او د کنعان ملک ته دې واپس لاړ شی. (۱۸) هغوی دې
 خپل پلار او خپل خاندان دلته راوولی او دلته دې واپس راشی.
 زه به دوی له په مصر کښې د ټولو نه ښه زمکه ورکړم او
 هغوی به د هغې زمکې نه ښه ډېره گټه واخلي. (۱۹) هغوی ته
 دا هم ووايه چې د مصر نه خپل ځان سره گاډۍ بوځی چې
 په کښې خپلې ښځې، ماشومان او خپل پلار د ځان سره
 راوولی. (۲۰) د هغوی نه چې کوم مالونه او سامانونه پاتې شی
 د هغې غم دې نه کوی، ځکه چې په مصر کښې د ټولو نه ښه
 زمکه به د هغوی وی. (۲۱) د يعقوب زامنو هم هغه شان
 وکړل چې څنگه فرعون حکم کړی وو. نو يوسف هغوی له
 گاډۍ او د سفر دپاره خوراک هم ورکړو. (۲۲) هغه هر يو له
 د جامو نوې جوړې هم ورکړې، خو هغه بنيامين له درې سوه
 د سپينو زرو سيکې او پينځه جوړه نوې جامې ورکړې. (۲۳)

هغه خپل پلار له د مصر په بنه سامانونو بار لس خرې او لس د غلې بار خرې، روتې او د سفر دپاره خوراک هم ورولېږلو. (۲۴) هغه خپل وروڼه رخصت کړل او چې هغوی څنگه روان شول هغه هغوی ته وفرمائیل، ”په لاره کېنې بحث مه کوئ.“ (۲۵) دوی د مصر نه روان شول او د کنعان په ملک کېنې خپل پلار او کور ته لاړل. (۲۶) هغوی هغه ته وویل چې، ”یوسف ژوندې دے. هغه د ټول مصر مشر دے.“ یعقوب حق حېران شو او د هغوی په خبرو یې یقین نه راتلو. (۲۷) خو چې کله هغوی ورته هغه هر څه وویل کوم چې یوسف هغوی ته فرمائیلی ؤ او چې هغه گادۍ یې هم ولیدلې کومې چې یوسف رالېږلې وې چې هغه به په کېنې مصر ته بوځي، نو د هغوی پلار یعقوب کېنې ساہ راغله. (۲۸) هغه وفرمائیل، ”زما زوی یوسف ژوندې دے. بس هم دغه مې غوښتل. زه ورځم چې د خپل مرگ نه مخکېنې یې ووينم.“

د حضرت یعقوب د خاندان مصر ته تلل

۴۶ (۱) یعقوب د خپل هر څه سره په خپل سفر روان شو او بیرسبع ته راغلو. هلته یې د خپل پلار اسحاق خدای پاک ته قربانۍ پیش کړې. (۲) د شپې خدای پاک په خوب کېنې د هغه سره خبرې وکړې او ورته یې وفرمائیل، ”یعقوبه، یعقوبه.“ هغه ورته وفرمائیل، ”آو، زه حاضر یم.“ (۳) ورته یې وفرمائیل، ”زه ستا د پلار خدای پاک یم. مصر ته تلو نه مه یرېږه، زه به هلته ستا د اولاد نه یو لوی قوم جوړوم.“ (۴) زه تا سره مصر ته تلو کېنې مل یم او زه به ستا اولاد واپس

دې مُلک ته راوالم. چې تۀ وفات شې نو يوسف به تا کفن دفن
 کړی. ﴿٥﴾ نو یعقوب د بیرسبع نه روان شو. د هغه زامنو،
 هغه، خپل واپره بچی او خپلې بنځې یې په هغه گاپو کبني
 کبسنولې کومې چې فرعون رالېرلې وې. ﴿٦﴾ هغوی خپل
 څاروی او هغه هر څۀ کوم چې دوی په کنعان کبني گتلی
 ؤو، روان کړل او مصر ته لاړل. یعقوب د ځان سره خپل
 ټول اولاد روان کړو، ﴿٧﴾ خپل زامن، نمسی، خپلې لونه او
 نمسی. ﴿٨﴾ دا د یعقوب د اولاد نومونه دی کوم چې د هغه
 سره مصر ته لاړل. خپل مشر زوی روبین ورسره وو ﴿٩﴾ او
 د روبین زامن، حنوک، فلو، حصرون او کرمی. ﴿١٠﴾
 شمعون او د هغه زامن، یموابل، یمین، اهد، یکین، صحر او
 ساؤل د کنعانی بنځې زوی. ﴿١١﴾ لیوی او د هغه زامن،
 جیرسون، قهات او مراری. ﴿١٢﴾ یهوداه او د هغه زامن، سیله،
 فارص او زارح. د یهوداه نور زامن، عیر او اونان د کنعان په
 مُلک کبني مړۀ شوی ؤو. د فارص زامن حصرون او حمول
 ؤو. ﴿١٣﴾ یساکار او د هغه زامن، تولع، فوه، یوب او سمرون.
 ﴿١٤﴾ زبولون او د هغه زامن، سرد، ابلون او یحلی اېل. ﴿١٥﴾ دا
 د یعقوب هغه زامن دی کوم چې د هغه د بنځې لیاه نه په
 مسوپتامیه کبني پیدا شوی ؤو، د هغه د لور دینه نه بغېر. د
 لیاه نه د هغه ټول اولاد په شمېر کبني درې دېرش کسان ؤو.
 ﴿١٦﴾ جاد او د هغه زامن، صفیان، حجی، سونی، اصبان،
 عیری، ارودی او اریلی. ﴿١٧﴾ آشر او د هغه زامن، یمنه،
 اسواه، اسوی، بریعاہ او د هغوی خور سره. د بریعاہ زامن
 حبر او مُلکی اېل ؤو. ﴿١٨﴾ دا شپاړس تنه، د زلفه نه د یعقوب
 اولاد دي، هغه وینځه کومه چې لابن خپلې لور لیاه له
 ورکړې وه. ﴿١٩﴾ د یعقوب د بنځې راحیل نه د یعقوب دوه

زامن پېدا شول، يوسف او بنيامين. (٢٠) په مصر کښې، د
 اُون د يو امام فوطيفرع د لور اسنت نه، د يوسف دوه زامن،
 منسى او افرائيم پېدا شول. (٢١) د بنيامين زامن، بالع، بکر،
 اشبيل، جيرا، نعمان، احي، روس، مفيم، حُفيم او ارد و. (٢٢)
 دا خوارلس تنه، د راحيل نه د يعقوب اولاد دے. (٢٣)
 دان او د هغه زوى حشيم. (٢٤) نفتالى او د هغه زامن،
 يحزى ايل، جونی، يصر او سليم. (٢٥) دا اووه تنه، د بلههه نه د
 يعقوب اولاد دے، دا هغه وينځه وه کومه چې لابن خپلې لور
 راحيل له ورکړې وه. (٢٦) په خپله د يعقوب د اولاد ټول
 شمېر شپږ شپېته وو کوم چې مصر ته لاړل، دا د هغه د
 زامنو د بنحو نه بغير دى. (٢٧) د يوسف دوه زامن په مصر
 کښې پېدا شوى و، کوم چې هلته لاړل د يعقوب د خاندان
 هغه ټول کسان په شمېر کښې اويا تنه و.

حضرت يعقوب او د هغه خاندان په مصر کښې

(٢٨) يعقوب يهوداه د خان نه مخکښې يوسف ته ولېرلو چې د
 جشن په علاقه کښې د يعقوب سره ملاو شى. چې کله هغوى
 د جشن علاقې ته ورسېدل، (٢٩) نو يوسف په خپله شاهى
 گاډى کښې سور شو او د خپل پلار سره ملاوېدو دپاره جشن
 ته لاړو. چې کله هغوى ملاوېدل، نو يوسف د خپل پلار نه
 لاسونه تاو کړل او غاړه يې ويستلو او ډېر وخت يې وژړل.
 (٣٠) يعقوب يوسف ته وفرمائيل، ”چې ته ژوندې يې او زما تا
 سره ملاقات وشو، نو که اوس مړ شم نو خبر دے.“ (٣١) بيا
 يوسف خپلو وروڼو او د خپل پلار د خاندان باقى نورو کسانو
 ته وفرمائيل، ”زه هم چې فرعون ته ووايم چې زما وروڼه او
 زما د پلار مکمل خاندان، چې د کنعان په ملک کښې و، ما

له راغلی دی. (۳۲) زه به هغه ته ووايم چې تاسو شيپانه يئ او
 څاروی ساتئ او تاسو خپلې رمې او څاروی او چې تاسو څه
 هم لرل هغه تاسو راوړی دی. (۳۳) چې کله فرعون تاسو
 راوغواړی او تپوس درنه کوی چې ستاسو کسب څه دے،
 (۳۴) نو هغه ته ووايئ چې تاسو د وړوکوالي نه تر اوسه پورې
 څاروی ساتئ، لکه څنگه چې ستاسو پلار نيکه ساتل. نو
 داسې هغه به تاسو د جشن په علاقه کښې اوسېدو ته
 پرېږدی. “يوسف داسې ځکه وفرمائيل چې مصریانو شيپانو ته
 په سپک نظر کتل.

۴۷ (۱) نو يوسف د هغوی نه پينځه وروڼه روان کړل او
 فرعون له ورغلل. هغه فرعون ته وفرمائيل، “زما پلار او زما
 وروڼه د خپلو رمو، څاروو او چې څه يې هم لرل د هغې سره
 د کنعان د ملک نه راغلی دی. دوی اوس د جشن په علاقه
 کښې دی.” (۲) هغه بيا خپل وروڼه د فرعون سره ملاو کړل.
 (۳) فرعون د هغوی نه تپوس وکړو، “ستاسو کسب څه
 دے؟” هغوی ورته وويل، “صاحب، مونږ شيپانه يو، لکه څنگه
 چې زمونږ پلار نيکه ؤو.” (۴) “مونږ دې ملک ته د اوسېدو
 دپاره راغلی يو، ځکه چې د کنعان په ملک کښې ډېر سخت
 قحط دے او زمونږ د څاروو د څرېدلو ځای نشته. صاحب،
 مونږ تا ته سوال کوو، مونږ له اجازت راکړه چې د جشن په
 علاقه کښې اوسېږو.” (۵) فرعون يوسف ته وويل، “اوس
 ستا پلار او ستا وروڼه راغلی دی، (۶) نو د ټول مصر زمکه
 د دوی شوه. دوی پرېږده چې د جشن په علاقه کښې اوسېږي
 چې د دې ملک د ټولو نه ښه ځای دے. او که په دوی کښې
 تکره کسان وی، نو هغوی زما په خپلو څاروو مشران مقرر

کړه. (۷) بیا یوسف خپل پلار یعقوب راوستلو او د فرعون سره یې ملاو کړو. یعقوب فرعون ته د برکت دپاره دُعا وکړه، (۸) او فرعون د هغه نه تپوس وکړو، ”ته به د څو کالو یې؟“ (۹) یعقوب جواب ورکړو، ”یو ځای بل ځای اوسېدو کبني زما یو سل دېرش کاله تېر شوی دی. زما عمر لږ او سخت دے، دا زما د پلار نیکه د اوږدو عمر و نو په شان نه دے.“ (۱۰) یعقوب فرعون ته د برکت دُعا وکړه او د هغه نه رُخصت شو. (۱۱) بیا یوسف خپل پلار او خپلو وروڼو له رعمسیس ښار ته نزدې د مصر د ټولو نه ښه زمکه ورکړه، لکه څنگه چې فرعون حکم کړے وو. (۱۲) یوسف خپل پلار، وروڼو او ټولو خپلوانو له، د هغوی د کورنو په مطابق خوراک ورکولو.

قحط

(۱۳) قحط دومره سخت وو چې هیچرته هم روتی نه ملاوېدله او د مصر او د کنعان د ملک خلق د لوږې نه کمزوری شول. (۱۴) چې خلقو به ترې نه غله اخستله، نو یوسف هغه ټولې روپۍ جمع کولې او هغه روپۍ به یې د فرعون په خزانه کبني کېښودلې. (۱۵) چې کله په مصر او د کنعان په ملک کبني ټولې روپۍ ختمې شوې، مصریان یوسف له راغلل او ورته یې وویل، ”مونږ له روتی راکړه. ولې دا به ستا خوښه وی څه چې مونږ ستا په وړاندې مړه شو. ځکه چې زموږ سره ټولې روپۍ ختمې شوې دی.“ (۱۶) یوسف ورته وفرمائیل، ”خپل څاروی راولئ، که تاسو سره ټولې روپۍ ختمې شوې وی نو د څاروو په بدل کبني به زه تاسو له خوراک درکړم.“ (۱۷) نو هغوی خپل څاروی یوسف له

راوستل او هغهٔ په دې کال کبني د هغوي د آسونو، گډو،

چپلو، څاروو او خرو په بدل کبني خوراک ورکولو. (۱۸)

ورپسې کال هغوي هغهٔ له راغلل او ورته يې ووئيل، ”صاحبه،

مونږ به دا حقيقت ستا نه نهٔ پتوؤ، چې زمونږ سره ټولې روپۍ

ختمې شوې او زمونږ څاروي هم ستا شول. زمونږ سره

زمونږ د زمکو او زمونږ د ځانونو نه بغير هيڅ هم پاتې نهٔ دى.

ولې دا به ستا خوښه وي څه چې مونږ ستا په وړاندې

مړه شو. زمونږ زمکه شاره کېدو ته مه پرېږده. د خوراک په

بدل کبني مونږ او زمونږ زمکه واخله. مونږ به د فرعون

نوکران شو او زمونږ زمکه به د هغه شى. مونږ له غله راکړه

چې ژوندی پاتې شو او تخم راکړه چې زمکه وگرو.“ (۲۰) نو

يوسف د مصر ټوله زمکه د فرعون دپاره واخستله. هر يو

مصرى خپله زمکه د مجبورۍ نه خرڅه کړه، ځکه چې قحط

دېر سخت وو، او هغه ټوله زمکه د فرعون شوه. (۲۱) يوسف

د مصر د يو سر نه تر بل سره پورې خلق غلامان کړل. (۲۲)

خو صرف هغه زمکه يې وانه خستله کومه زمکه چې د

امامانو وه. هغوي دپاره دا ضرورى نهٔ وه چې خپله زمکه

خرڅه کړي، ځکه چې فرعون هغوي له د اوسېدو دپاره

وظيفه ورکوله. (۲۳) نو يوسف هغه خلقو ته وفرمائيل، ”تاسو

ته پته ده چې ما تاسو او ستاسو زمکې هم د فرعون دپاره

اخستې دي. د خپلې خپلې زمکې گړلو دپاره دا تخم واخلي.

(۲۴) د رېبلو په وخت کبني پينځمه حصه فرعون له ورکوي.

باقى نور تخم تاسو د گړلو دپاره او د خپلو ځانونو، کورنو او

د خپلو وړو ماشومانو دپاره د خوراک په توگه استعمالولۍ

شى.“ (۲۵) هغوي ورته ووئيل، ”تا زمونږ ژوند بچ کړۍ دۍ،

صاحبه. ته په مونږ مهربان يې او مونږ به د فرعون غلامان

یو. (۲۶) نو یوسف د مصر مُلک دپاره دا یو قانون جوړ کړو چې د فصل پینځمه حصه به د فرعون وی. دا قانون تر اوسه پورې شته دی. خو صرف د امامانو زمکې د فرعون نه شوې.

د حضرت یعقوب وصیت

(۲۷) بنی اسرائیل په مصر کښې د جشن په علاقه کښې اوسېدل، چرته چې هغوی مالدار شول او ډېر اولاد یې پیدا شو. (۲۸) یعقوب په مصر کښې اوولس کاله اوسېدو، نو د یعقوب ټول عمر یو سل اووه څلوېښت کاله وو. (۲۹) چې کله د هغه د مرگ وخت رانزدې شو، نو هغه خپل زوی یوسف راوغوښتلو او هغه ته یې وفرمائیل، "که زه رښتیا په تا گران یم، نو ته زما سره پوخ لوظ وکړه چې ته به ما په مصر کښې نه بنخوې. (۳۰) زه هلته بنخېدل غواړم چرته چې زما پلار نیکه بنخ دی. ما د مصر نه یوسه او هلته مې بنخ کړه چرته چې هغوی بنخ دی." یوسف ورته وفرمائیل، "زه به هم دغه شان وکړم چې څنگه تا وفرمائیل." (۳۱) یعقوب ورته وفرمائیل، "زما سره لوظ وکړه چې ته به هم دغه شان وکړې." نو یوسف ورسره لوظ وکړو. او یعقوب د خپل کټ په سر باندې سجده وکړه.

د حضرت یعقوب د افرائیم او منسی دپاره د خدای پاک نه برکت غوښتل

۴۸ (۱) څه موده وروستو یوسف خبر شو چې د هغه پلار

بیمار دے. نو هغه خپل دوه زامن، منسی او اِرائیم روان کړل او د خپل پلار پوښتنې له ورغلو. (۲) چې یعقوب خبر شو چې خپل زوی یې تپوس له راغلی دے، هغه خپل ځان تکره کړو او په کت کښې نېغ کښېناستو. (۳) یعقوب یوسف ته وفرمائیل چې، ”قادر خدای د کنعان د مُلک په لوز کښې ما ته راڅرگند شو او برکت یې راکړو. (۴) هغه ما ته وفرمائیل، ”زه به تا له پېر اولاد درکړم، نو داسې ستا د اولاد نه به پېر قومونه جوړ شی. زه به ستا اولاد له دا مُلک ورکوم چې همپشه دپاره د هغوی شی.“ (۵) نو اوس یوسف، چې ستا کوم دوه زامن زما د راتلو نه مخکښې په مصر کښې پیدا شوی دی، دوی هم زما بچی دی، اِرائیم او منسی زما د خپلو بچو روبین او شمعون په شان دی. (۶) خو که ستا نور زامن پیدا کیږی، نو هغوی به زما نه شی گنلے، هغوی به د اِرائیم او د منسی نه میراث اخلی. (۷) زه داسې ستا د مور راحیل په خاطر کوم. چې کله زه د مسوپتامیه نه واپس راتلم، نو هغه اِفرات ته نزدې د کنعان په مُلک کښې زما د پېر غم سره وفات شوه. ما هغه د اِفرات د لارې په غاړه ښځه کړه. اِفرات اوس د بیت لحم په نوم مشهور دے. (۸) چې کله یعقوب د یوسف زامن ولیدل، هغه تپوس وکړو، ”دا څوک دی؟“ (۹) نو یوسف خپل پلار ته وفرمائیل، ”دا زما زامن دی، کوم چې خدای پاک ما له دلته په مصر کښې راکړی دی.“ یعقوب وفرمائیل، ”دوی ما له راوله چې د دوی دپاره برکت وغواړم.“ (۱۰) د پېر عمر په وجه د یعقوب نظر کمزورے شوے وو او د هغه نظر سم نه لگېدو. یوسف هغه له زامن راوستل او هغوی یې راغاړه ویستل او ښکل یې کړل. یعقوب یوسف ته وفرمائیل، ”ما هیڅکله هم دا گمان نه

وو کڙے چې زه به بيا تا ووينم او اوس خدائ پاک راباندې
 ستا بچي هم وليدل. ” (۱۲) بيا يوسف هغوي د هغه د غېر نه
 واخستل او د هغه په مخکښي يې د عزت نه سر تپت کړو.
 (۱۳) يوسف افرائيم د يعقوب گس طرف ته او منسي د هغه
 بنی طرف ته نزدې راوستل. (۱۴) نو يعقوب خپل لاسونه
 اوږده کړل او خپل بنسے لاس يې د افرائيم په سر کېښودو،
 اگر چې هغه کشر وو او خپل گس لاس يې د منسي په سر
 کېښودو، چې هغه مشر وو. (۱۵) بيا هغه يوسف دپاره برکت
 وغوښتلو او وې فرمائيل، ”د کوم خدائ پاک چې زما پلار
 نيکه ابراهيم او اسحاق خدمت کړے دے هغه دې، دې
 هلکانو له برکت ورکړي، کوم خدائ پاک چې تر ننه پورې
 ټول عمر زما ساتنه کړې ده. (۱۶) هغه فرېښته دې دوي له
 برکت ورکړي، چې هغې زه د هرې بدې نه بچ ساتلے يم. د
 دې هلکانو په ذريعه دې زما او زما د پلار نيکه اسحاق او
 ابراهيم نوم ژوندے وساتلے شي. او په زمکه دې د دوي ډېر
 اولاد پېدا شي. ” (۱۷) چې کله يوسف دا وليدل چې د هغه پلار
 خپل بنسے لاس د افرائيم په سر اېښے دے، هغه په دې خفه
 شو، نو هغه د خپل پلار لاس اوچت کړو او د افرائيم د سر نه
 يې د منسي سر له يوړو. (۱۸) او يوسف خپل پلار ته
 وفرمائيل، ”داسې نه، زما پلاره، دا مشر دے. خپل بنسے لاس
 ده له سر کېږده. ” (۱۹) د هغه پلار انکار وکړو او وې
 فرمائيل، ”ما ته پته شته، زما زويه، ما ته پته ده چې د منسي
 اولاد به هم يو لوي قوم شي. خو خپل کشر ورور به د هغه نه
 لوي وي او د هغه د اولاد نه به ډېر لوي قومونه جوړ شي.“
 (۲۰) نو هغه هغوي له په هغه ورغ برکت ورکړو، وې فرمائيل،
 ”بنی اسرائيل به ستاسو نومونه استعمالوي چې کله هغوي د

برکت نوم اخلی. هغوی به وائی، خدای پاک دې تاسو د
 افرائیم او منسی په شان کری. “نو داسې یعقوب افرائیم د
 منسی نه مخکښې کرو. ﴿۲۱﴾ بیا یعقوب یوسف ته وفرمائیل،
 ”گوره، زه مرگ ته نزدې یم، خو خدای پاک به ستا مل وی
 او تا به واپس د خپل پلار نیکه ملک ته بوځی. ﴿۲۲﴾ د شکم
 هغه آباءه علاقه چې ما د اموریانو نه د توری او لیندې په زور
 اخستې ده زه هغه ستا وروڼو له نه وړکوم بلکې تا له یې
 درکوم.“

د حضرت یعقوب د خپلو زامنو سره آخری ملاقات

۴۹ ﴿۱﴾ یعقوب خپل زامن راوغوښتل او ورته یې
 وفرمائیل، ”راغونډ شی او زه به تاسو ته ووايم چې په
 راتلونکی وخت کښې به په تاسو څه کیږی. ﴿۲﴾ راتپول شی او
 واورئ، اے د یعقوب زامنو. د خپل پلار اسرائیل خبره
 واورئ.

﴿۳﴾ روبین، ته زما مشر زوی یې. ته زما د طاقت وړومی.
 مپوه یې او زما د ځوانی وړومی بچې، په عزت او طاقت
 کښې زما د ټولو زامنو نه زیات یې. ﴿۴﴾ ته د جوشناک
 سېلاب په شان یې، خو ته به د ټولو نه عزتمند نه یې، دا ځکه
 چې ته زما د بلې ښځې سره ځملاستی او د خپل پلار کت دې
 پلیت کرو.

﴿۵﴾ شمعون او لیوی په بدو کښې وروڼه دی. بدعملی کولو
 دپاره د خپلو تورو نه کار اخلی. ﴿۶﴾ د دوی په پټو خبرو

کبني به زه نه شريکپرڻم، او نه به د دوي په ډله کبني حصه
 اخلم، ځکه چې په غصه کبني دوي خلق ووژل او دوي هسې
 د خوند دپاره غويان گوډ کړل. (۷) لعنت دې د دوي په قهر
 وي، ځکه چې هغه قهر ډېر سخت وو، او لعنت دې د دوي په
 غضب وي، ځکه چې دا غضب بې رحمه وو. زه به د دوي
 اولاد د اسرائيل په ټول ملک کبني خواره واره کړم. زه به
 دوي د اسرائيلو نورو قبيلو سره گډوډ کړم.

(۸) يهوداه، ستا وروڼه به ستا صفت کوي. ته به خپل

دشمنان د مري نه رانيسي. ستا وروڼه به ستا په مخکبني تپت
 شي. (۹) يهوداه، ته د ازمرې بچي يې، چې بنکار ووژني او
 خپل غار ته راستون شي، غزبري او ځملي. هيڅ څوک هم دا
 زړه نه شي کولې چې هغه راپاڅوي. (۱۰) يهوداه به د مشري
 جنډا نيسي، او د هغه اولاد به همېشه حکومت کوي. قومونه
 به هغه له قلنگ راوړي، او د هغه په مخکبني به د تابعداري
 سره تپتېږي. (۱۱) هغه خپله کوچاني د انگور په بوتې پورې
 تړي، د ټولو نه بڼه بوتې پورې. هغه خپلې جامې د انگور په
 سور رس کبني وينځي. (۱۲) د هغه سترگې د شرابو نه سرې
 دي، د هغه غاښونه د پيو نه سپين دي.

(۱۳) زبولون به د سيند په غاړه اوسېږي. د هغه د سيند غاړه

به د کشتو دپاره محفوظ ځای وي. د هغه علاقه به د صيدا
 پورې ورسېږي.

(۱۴) يساکار لکه تکره خر دې چې د دوو بارونو په مينځ

کبني اوږد اوږد ځملي. (۱۵) خو چې هغه ته پته ولگېږي چې
 د هغه د آرام ځای بڼه دې او چې هغه ملک هم بنائسته دې.

نو هغه به خپله ملا بار وړلو له رابښکته کړی او د نوکر په شان کار ترې اخستے شی.

۱۶) دان به د خپلو خلقو بادشاه وی. هغوی به هم د اسرائیلو د نورو قبیلو په شان وی. ۱۷) دان به د سرک د غاړې مار وی، د لارې یو خطرناک مار، چې هغه آس په پونده وچيچی، نو چې سور کس ترې په شا پرېوځی.

۱۸) اے مالکۀ خُدايه، زه ستا د خلاصون په انتظار یم. ۱۹) د پاکوانو یوه پله به په جاد حمله وکړی، خو هغه به راوگرځی او په هغوی پسې به شی.

۲۰) د آشر زمکه به ډېر ښه خوراک پیدا کړی. هغه به د بادشاهانو دپاره ښه مزېدار خوراک تیار کړی.

۲۱) نفتالی هوسی ده چې په آزادی سره منډې وهی، او هغه ښکلی بچی راوړی.

۲۲) یوسف یوه مېوه داره خانگه ده، په سپرلی کښې د مېوې نه پکه خانگه، د هغه خانگې په دېوال خېژی. ۲۳) د هغه غصه ناک دشمنان په هغه باندې سخته حمله کوی او د خپلو غشو او لیندو سره په هغه پسې وی. ۲۴) خو چې هغه لینده راکاږی نو د هغه لاسونه نه رپیری، او د هغه متې مضبوطې جوړې شوې دی، د یعقوب د قادر خُدای په قُدرت سره، د هغه شپون په نامه، چې د بنی اسرائیلو ساتونکے دے. ۲۵) هغه ستا د پلار خُدای پاک دے چې هغه ستا مدد کوی، هغه قادر خُدای چې تا له برکت درکوی. د بره آسمان د بارانونو او د زمکې د لاندې د چینو برکت درکړی، برکتونه د ډېرو

ڄارو و او د اولادونو، (۲۶) ستا د خپل پلار برکتونه همپشه
 دپاره د زړو غرونو د برکت نه بښه دی، بښه څیزونه د نه
 ختمېدونکو غرونو نه. دا ټول برکتونه دې د یوسف په سر
 وی، د هغه په تندي، چې د خپلو وروڼو مشر دے.

(۲۷) بنیامین د یو شلونکی شرمخ په شان دے. چې په سحر
 کبني بڼکار خوری او په ماښام کبني څه چې پاتې وی هغه
 ویشی. (۲۸) دا د بنی اسرائیلو دولس قبیلې دی او دا هغه
 وصیت دے کوم چې خپل پلار ورته د برکت ورکولو په
 وخت وکړو او هر زوی له یې خپل خپل مناسب برکت
 ورکړو.

د حضرت یعقوب مرگ او بښخېدل

(۲۹) - (۳۰) نو یعقوب خپلو زامنو ته وصیت کولو، ”زه مرگ ته
 نزدې یم. ما د خپل پلار نیکه سره، د کنعان په ملک کبني، د
 ممری سره نزدې په مکفيله کبني، د حتی عفرون د پتی په
 غار کبني بښخ کړی. هغه غار او پتی ابراهیم د عفرون نه د
 قبرستان دپاره اخستے وو. (۳۱) دا هم هغه ځای دے چرته
 چې هغوی ابراهیم او د هغه بښخه ساره بښخ کړی و، دا هم
 هغه ځای دے چرته چې هغوی اسحاق او د هغه بښخه ربقه
 بښخه کړې وه، او دا هغه ځای دے چرته چې ما لیاہ بښخه
 کړې ده. (۳۲) هغه پتی او هغه غار د حتیانو نه اخستے
 شوے وو. ما هم هلته بښخ کړی.“ (۳۳) چې کله یعقوب خپلو
 زامنو ته وصیت ختم کړو، هغه بیا ځملاستو، ساہ یې ورکړه
 او په حق ورسېدو.

۵. ۱) يوسف په خپل پلار باندې ورپرېوتو، ژړل يې او
بڼكلولو يې. ۲) بيا يوسف خپلو خدمت كوونكو حكيمانو له
حكْم وركړو چې د هغه د پلار د لاش اوچولو بندويست
وكړي چې خراب نه شي. ۳) د مړي خرابېدو نه په بچ كولو
باندې څلوېښت ورځې ولگېدلې. مصريان اويا ورځې د هغه
په غم غمژن وو. ۴) چې كله د غم وخت تېر شو، يوسف د
فرعون درباريانو ته وفرمائيل، ”كه تاسو ما سره ښه كوئ نو
زه تاسو ته عرض كوم چې فرعون ته داسې ووايي چې، ۵)
چې كله زما پلار مړ كېدو، هغه زما نه قسم اخستې وو چې
زه به هغه د كنعان په ملك كښې په هغه قبر كښې ښخوم كوم
چې هغه كنستې وو. نو مهرباني وكړه، ما پرېږده چې زه
خپل پلار هلته ښخ كړم او زه به بيا واپس راشم.“ ۶)
فرعون ورته وويل، ”لاړ شه، او خپل پلار هغسې ښخ كړه،
چې څنگه هغه ستا نه قسم اخستې وو.“ ۷) نو يوسف خپل
پلار ښخولو له يوړو. د فرعون ټول درباريان، د هغه د دربار
مشران او د مصر ټول مشران د يوسف سره لاړل. ۸) د
هغه خاندان، د هغه وروڼه او د هغه د پلار د خاندان باقى ټول
خلق د هغه سره لاړل. صرف د هغوى واړه ماشومان، د
هغوى گډې، چېلې او څاروى د جشن په علاقه كښې پاتې
شول. ۹) په گاپو كښې خلق او په آسونو سواره خلق هم د
هغه سره لاړل، دا يوه لويه قافله وه. ۱۰) چې كله دوى د
اردن پورې غاړه هغه درمند ته راغلل چې په اتد كښې دى،
نو دوى هلته تر ډېره وخته پورې ویر وكړو او يوسف تر اووه
ورځو پورې د غم ژړا وكړه. ۱۱) چې كله د كنعان د ملك
اوسېدونكو خلقو دا وليدل چې هغه خلق د اتد په درمند كښې
د غم ژړا كوي، نو هغوى وويل چې، ”دا مصريان څومره

سخت د غم ٿڙا ڪوي.“ نو ڪڪه د هغه ڪائِ نوم د مصرينانو د غم ٿڙا مبدان شو. ﴿١٢﴾ نو د يعقوب زامنو هم هغه شان وڪڙل چي ڪنگه هغه ورته وصيت ڪري و، ﴿١٣﴾ هغوي د هغه لاش د ڪنعان مُلڪ ته يورپو او هغه پي د مڪفيله په غار ڪبني بنخ ڪري، چي د ممرى سره نزدي و، په هغه پتي ڪبني ڪوم چي ابراهيم د حتى عفرون نه د قبرستان دپاره اخسته و. ﴿١٤﴾ چي ڪله يوسف خپل پلار بنخ ڪري، نو هغه د خپلو ورونو سره او د هغه ٽولو ڪسانو سره ڪوم چي د هغه سره د جنازي دپاره تلي و، مصر ته راواپس شول.

د حضرت يوسف خپل ورونه معاف ڪول

﴿١٥﴾ چي ڪله د يوسف ورونو دا وليدل چي د هغوي پلار په حق رسبدلي دے نو هغوي ووييل، ”ڪه يوسف تر اوسه پوري مونڙ سره ڪينه لري او چي ڪوم بد مونڙ ورسره ڪري دي ڪه د هغي زمونڙ نه بدل اخستل غواڙي، نو بيا به ڪه ڪيري؟“ ﴿١٦﴾ نو هغوي يوسف له خبر وٺڙلو او وڃي ووييل، ”زمونڙ پلار د مرگ نه مخڪبني ﴿١٧﴾ مونڙ ته وفرمائيل، يوسف ته به داسي ووايي چي، مونڙ تا ته سوال ڪو چي ستا ورونو ڪوم غلط ڪار او بد تا سره ڪري دي، هغه معاف ڪره.“ اوس درته دا سوال ڪو چي مونڙ، ستا د پلار خدائِ پاڪ خدمتگارانو چي ڪوم غلط ڪار ڪري دے، هغه مونڙ ته معاف ڪره.“ چي ڪله دا پيغام يوسف ته ملاو شو نو هغه وٺڙل. ﴿١٨﴾ بيا د هغه ورونه په خپله راغلل او د هغه په مخڪبني ٿيپت شول. هغوي ورته ووييل، ”گوره، مونڙ ستا غلامان حاضر يو.“ ﴿١٩﴾ خو يوسف هغوي ته وفرمائيل، ”پرپرئ مه، ولي زه خدائِ پاڪ یم ڪه؟“ ﴿٢٠﴾ تاسو زما خلاف

د بدو منصوبه جوړه کړه، خو خدای پاک دا په نېکۍ بدله کړه، ترڅو چې د پېرو خلقو ژوند بچ کړی کوم چې نن ژوندی پاتې دی. (۲۱) اوس تاسو مه یرېږئ. زه به ستاسو او ستاسو د بچو خیال ساتم. “ نو هغوی له یې په نرمو خبرو تسلی ورکړه.

د حضرت یوسف مرگ

(۲۲) یوسف د خپل پلار د خاندان سره په مصر کښې اوسېدو، هغه د یو سل او لسو کالو وو چې په حق ورسېدو. (۲۳) هغه د افرایم بچی او منسی لیدلو پورې ژوندی وو. هغه د منسی د زوی مکیر بچی هم په خاندان کښې ولیدل. (۲۴) هغه خپلو وروڼو ته وفرمائیل، “زه مرگ حال یم، خو خدای پاک به په رښتیا سره ستاسو خیال وساتي او د دې ملک نه به مو هغه ملک ته بوځی د کوم چې هغه د ابراهیم، اسحاق او د یعقوب سره پخه وعده کړې وه. “ (۲۵) بیا یوسف د خپلو خلقو نه قسم واخستلو، هغه وفرمائیل، “زما سره دا وعده وکړئ چې کله تاسو خدای پاک هغه ملک ته بوځی، نو تاسو به زما هډوکي د ځان سره وړئ. “ (۲۶) نو یوسف د یو سل او لسو کالو په عمر کښې په مصر کښې په حق ورسېدو. هغوی د هغه د لاش اوچولو بندوبست وکړو چې خراب نه شی او په تابوت کښې یې کېښودو.